ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

22. 2. 1985 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 40 ДИН ● БРОЈ 1730

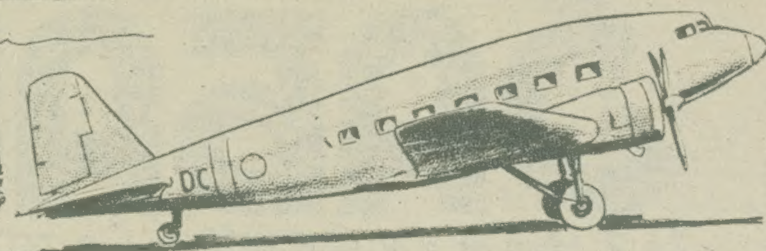
КАКО СМО
УМИРИЛИ КИТА

Рипли

Веровали или не!

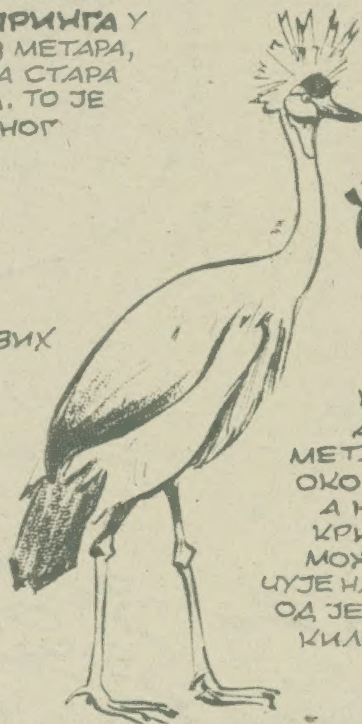

СТЕНА КОЈА СЕ НАЛАЗИ 448 КИЛОМЕТАРА ОД **ЕЛИС СПРИНГА** У **АУСТРАЛИЈИ** ВИСОКА ЈЕ 348 МЕТАРА, ШИРОКА ЈЕ 2,5 КИЛОМЕТАРА, А СТАРА ЈЕ ПРЕКО 500 000 000 ГОДИНА. ТО ЈЕ НАЈВЕЋА МОНОЛИТНА (ИЗ ЈЕДНОГ КОМАДА) СТЕНА НА СВЕТУ.

ТРАНСПОРТНИ АВИОН DC 2 ПРЕТВОРЕН ЈЕ У „КАФИЋ" И НАЛАЗИ СЕ У **ФИНСКОМ** ГРАДУ **ХАМЕЕНЛИНУ**.

Сипа ОД СВИХ ЖИВИХ БИЋА ИМА НАЈВЕЋЕ ОКО – **40** ЦЕНТИМЕТАРА У ПРЕЧНИКУ.

ЖДРАЛ ЈЕ ВИСОК ЈЕДАН И ПО МЕТАР И НАЈВИША ЈЕ ПТИЦА ЛЕТАЧИЦА. МОЖЕ ДА ЛЕТИ НА ВИСИНИ ДО 9000 МЕТАРА, ЖИВИ ОКО 80 ГОДИНА, А ЊЕГОВО КРИЧАЊЕ МОЖЕ ДА СЕ ЧУЈЕ НА ДАЉИНИ ОД ЈЕДАН И ПО КИЛОМЕТАР.

СВИЛЕНЕ КРАВАТЕ КОЈЕ СЕ ПРАВЕ У ГРАДУ **МИНИЈАПОЛИСУ** (САД) ИМАЈУ ШАРУ У ОБЛИКУ КАШИКА ЗА СУПУ. БОЈЕ СЕ ТАКО ПРЕСИЈАВАЈУ ПА ВАМ СЕ ЧИНИ ДА СУ ЗАИСТА ЗАМОЧЕНЕ У СУПУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● петогодишња Арлен Ридл не игра се више луткицама. Сада има бољу играчку – малу Џуди, тигрицу стару неколико месеци. Чим је Џуди дошла на свет, њена мама тигрица ју је окрутно одбацила и осудила на смрт глађу. Прихватио је чувар шкотског сафари зоолошког врта Блер Драмонд у коме је животиња и рођена. Чим Џуди мало ојача, неће више бити Арленина играчка већ ће је вратити у врт.

●●● у Санто Домингу недавно је склопљен необичан брак: он има сто две године а она само седамнаест. Младожења је добродржећи Хосе Хасд, звезда локалне телевизијске станице коме нико не би дао толико година. Хосеов програм приказује се без престанка већ десет година. Млада се зове Лиселот, а до венчања је наступала као играчица у емисијама Хосе Хасда.

●●● у Аустрији сваке године украду око петнаест хиљада бицикала, што значи да дневно нестане четрдесет. Аустријски полицајци сматрају да сва ова возила завршавају на добро организованом тајном међународном тржишту украдених бицикала.

●●● брод којим се прошлог септембра папа Јован Павле провозао каналима града Питербро у Онтарију, у Канади, продат је за седамдесет хиљада долара и биће претворен у луксузну туристичку лађу.

●●● највеће клупко канапа је оно које је намотао Френсис Џонсон из Дарвина у држави Минесота (САД). Оно има обим од седам метара, а тешко је готово четири тоне. Највећи Френсисов противник у такмичењу у намотавању канапа је Френк Стоебер из Котер Ситија у Канзасу који је клупко почео да мота 1953. године и још га није намотао.

●●● двадесет посто становника Италије чине грађани који имају преко седамдесет година. Просечна старост Италијана је седамдесет две године, Италијанке проживе пет година више.

●●● ђаци основне школе из аустралијског града Њукастла кад год иду у тоалет који се налази на супротној страни школског дворишта, на главу стављају пластичне шлемове. Чим малишани крoче у двориште, на њих се устреми једна или више сврака које на оближњем старом бору већ годинама свијају гнезда.

АВЕТИЊСКИ БРОД

ПЛОВИО ЈЕ БЕЗ ПОСАДЕ

МОРНАРИ ЈОШ ПРЕТРАЖУЈУ ПОГЛЕДОМ ПУЧИНУ НАДАЈУЋИ СЕ ДА ЋЕ УГЛЕДАТИ „БЕЈКИМО" И ДОБИТИ НАГРАДУ

Сваке године почетком лета пароброд „Бејкимо" напуштао је своју матичну луку Ванкувер и кретао према најистуренијим деловима Арктика, где је за рачун компаније „Хадзон Беј" откупљивао скупоцена крзна поларних животиња. На свом путу, гоњен леденим бурама, брод је секао воде најопаснијег мора на свету: опловио би око западне обале Канаде, прошао кроз Берингов мореуз, обишао Аљаску и најзад запловио Северним леденим морем, између острва Арктичког архипелага, том гробницом многих бродова. Пошто би обишао осам станица и укрцао крзна, у највећој журби кретао би натраг, јер ако пре завршетка кратког арктичког лета не стигне до отвореног мора, чека га сигурна пропаст.

„Бејкимо" је нестао

У јулу 1931. године „Бејкимо" је кренуо на своје десето путовање према далеком северу. Капетан брода био је искусан морски вук Џон Корнвол. Али, као да се од почетка све заверило против брода: прво је дошло до квара на мотору, а те исте године зима је рано и нагло наступила док се брод још налазио у опасном Северозападном пролазу. Једног јутра „Бејкимо" је осванула опкољен ледом. Посада је знала да ће страховити притисак ледене масе раније или касније здробити њихов брод као љуску. На брзину су га напустили понevши само најпотребнији лични пртљаг и преко леда стигли до обале где су пренoћили. На броду је остао товар скупоценог крзна у вредности преко једне и по милијарде!

Сутрадан изјутра „Бејкимо" се, неоштећен, налазио на истом месту где га је лед заробио. Море је на том месту било прилично плитко тако да је постојала нада да лед ипак неће смрвити брод. Због тога су морнари одлучили да драгоцени товар пребаце на обалу и зиму проведу у импровизованом логору. Ако до идућег лета „Бејкимо" остане читав, наставиће пловидбу.

Необичан сусрет

Одмах су прионули да саграде колибу од дасака и настрешнице где би могли да склоне скупоцена крзна. Међутим, већ сутрадан подигла се јака снежна бура. Ветар је данима беснео и рушио тек подигнуте колибе чије су остатке брзо покриле читаве тоне снега. Кад се, најзад, непогода стишала, људи су са ужасом видели да њиховог брода више нема! Лед који је неколико дана раније представљао бескрајну глатку површину подсећао је сада на планински пејзаж са сметовима високим и по петнаест метара!

Ускоро су морнари утврдили да „Бејкимо" нити је потонуо, нити га је лед здробио. Брод је једноставно нестао. Куда? Била је то загонетка све док после три седмице један Еским није дошао да им јави да се „Бејкимо", чврсто окован ледом, налази осамдесетак километара према северу. Лед је за време буре попуцао, ослободио брод и овај је, ношен ветром и струјама, „кренуо" без посаде. Људи су пожурили према означеном месту и недалеко од обале наишли на „Бејкимо" усред леденог поља.

Није било сумње да су му дани одбројани. Али, морнари су се тешили да ће сад бар моћи да спасу товар. Радили су без одмора, небројено пута прешли су растојање од брода до обале носећи на леђима бале крзна. Али, кад су једног лепог јутра кренули да пренесу последње завежљаје, „Бејкимо" је опет нестао без трага.

Било је немогуће чак и претпоставити да би брод без посаде могао одолети бурама и избећи ледене брегове. Судбина „Бејкима" била је запечаћена. Посади је једино преостало да крзна пребаци до најближег насеља и да се авионом, који је послат по њих, врати у Ванкувер.

Али, пет месеци после другог тајанственог нестанка „Бејкима" на њега је, на свом усамљеном путовању кроз Арктик, наишао познати истраживач Лесли Марвин. Он је чак успео да се попне на брод где је, на своје огромно чуђење, нашао све машине у исправном стању. Он сам није могао ништа да учини и морао се задовољити тиме да поднесе извештај о овом свом необичном сусрету.

Скоро пуне две године касније, кад је „Бејкимо" већ пао у заборав, једна група Ескима угледала је нестали брод како мирно и сигурно, као да га води рука вештог крманоша, плови крај рта Бероу на северној обали Аљаске. Знајући да је компанија „Хадзон Беј", којој је „Бејкимо" припадао, расписала велику награду за његово спасавање, Ескими су ускочили у своје лаке чамце и кренули према броду. Али, „Бејкимо" је баш тада запловио брже и Ескими су га стигли пред саму ноћ.

Зли духови

Тек што су почели да баратају око машина, дигла се најјача снежна бура коју су икад доживели. „Бејкимо" је поигравао на таласима, крцкао и стењао. Ескими су били убеђени да им је куцнуо последњи час. Десет дана бура их је држала заробљене на броду. Ледени брегови почели су да се стапају, претећи су им се приближавали и нестајали. Ескимима је било доста брода за који су почели да верују да њиме управљају зли духови. Престрашени, пребацили су се на санту коју су струје лагано помицале према обали, док је „Бејкимо" нестајао иза једног леденог брега.

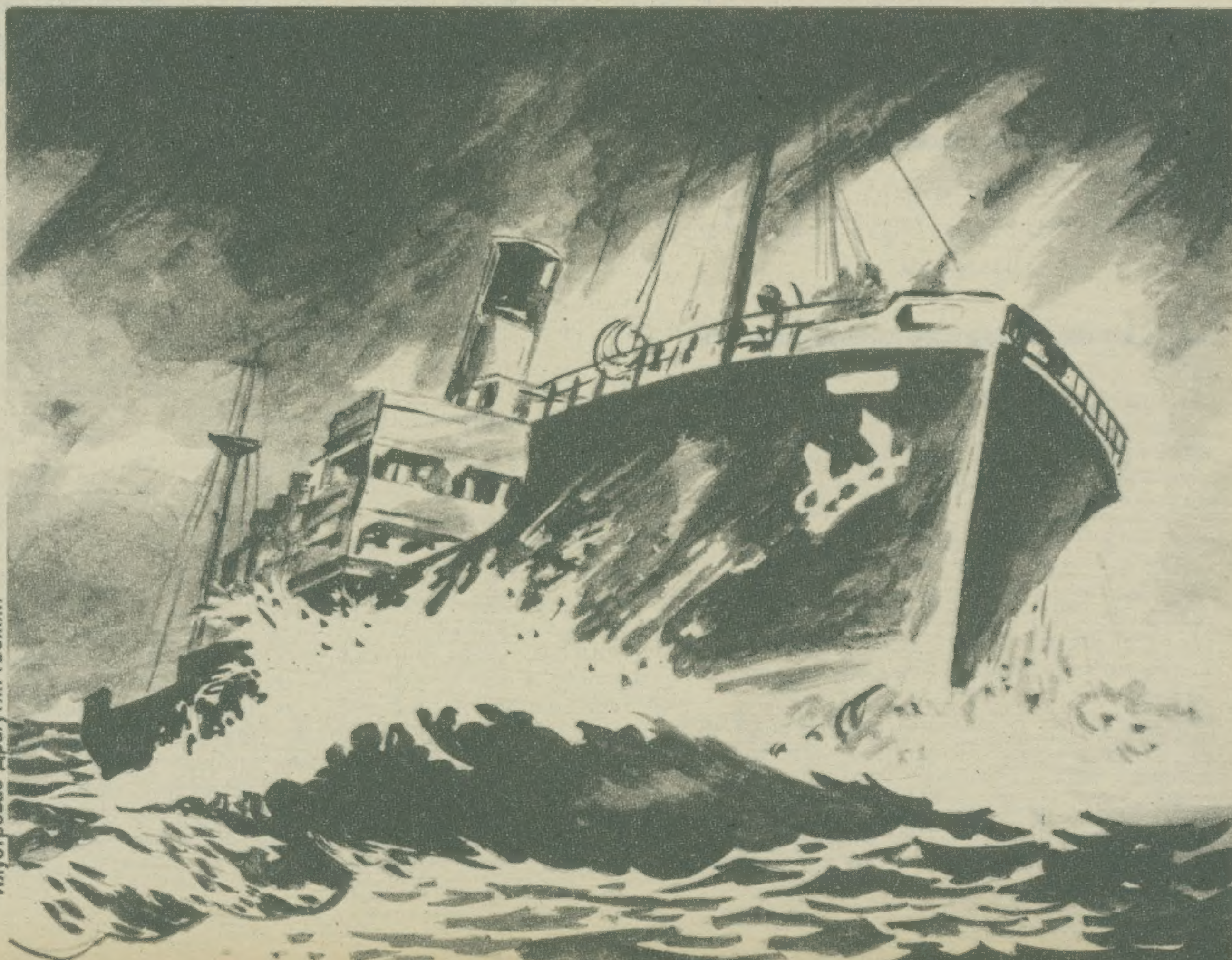
Прошла је година, а онда је, око 160 километара далеко од места на коме су га Ескими оставили, брод-лутилицу видео амерички капетан Петерсон. Кад је променио курс свога брода да би се приближио „Бејкиму", ветар је изненада почео да дува у супротном правцу, почео је густ снег – „Бејкимо" је ко зна који пут нестао с видика.

Кораци на палуби

У току следећих пет година „Бејкимо" је виђан час ту, час тамо, тако да су га Ескими прозвали „аветињским бродом". Најзад, извесни капетан Полсон наишао је на брод-лутилицу опет заробљен ледом. Са неколико својих морнара Полсон је прешао лед и, први пут после толико година, палубом „Бејкима" одјекивали су кораци правих помораца. Машине су биле исправне, али и Полсону је измакла обећана награда. Пре но што је покренуо брод, небо се смрачило наговештавајући непогоду. Полсон је морао да се побрине за сигурност свог брода и због тога је, тешка срца, одустао од спасавања „Бејкима".

Отада се за овај брод, који је толико година лутао између ледених брегова Северног мора, ништа више није чуло. Па ипак, морнари с времена на време баце поглед надајући се да ће баш они имати среће да га угледају и добију високу награду.

М. Ј.

Илустровао Драгутин Њежић

Читаоци дописују писце

Ја сам шећер а ти мед...

ОБИЧНО СЕ МИСЛИ ДА СУ КЊИГЕ САМО ЗА ЧИТАЊЕ. ОВАЈ ТЕКСТ ТО ОПОВРГАВА

Готово да нема књиге из јавне библиотеке која је, пролазећи кроз безброј руку, остала без записа, белешке, цртежа, коментара. Примери који следе узети су из земунских позајмних библиотека, а њих, у просеку, користи двадесетак хиљада редовних читалаца. Једно је, пак, сигурно: читалачком допуњавању и дописивању никад краја. Још нешто је извесно: писци допуна припадају свим читалачким категоријама и свим узрастима, највише деци.

Логично је да су најчешће жртве управо најчитаније књиге. Таква је, на пример, „Збогом мојих 15 година" чије су странице ишаране најразличитијим рукописима. И тврдњама, свакако. „Јој, божанствена књига", записао је Бобан С, али Горан П. на овај коментар додаје и својеручно: „Баш сте, клинци, смешни са својим наивним тричаријама" Наравно, то није све. На претпоследњој страни исте књиге трећи запис: „А што си ти, један матори паметњаковићу, бољи од нас! Ова књига – фамозна. Леле, Зорица, Мики и Пера Велики из VIII/3".

Шта значи кад око сврби?

Своје право да суде о прочитаној књизи читаоци углавном могу да испоље на тим истим страницама. Анђелко М. на књизи „Воденица на Флоси" написао је ове речи: „Пажња, пажња! Читаоци, ова књига није лепа. Много је досадна и немојте око ње да губите време!" О укусима се, важи још одавно, не расправља, али то Миши К. из Улице Максима Горког није сметало да испод горњег записа испише следеће редове: „То, шоњо, без укуса, није тачно! Ова књига је фантастична. Треба је обавезно, пажљиво и с разумевањем, читати. Она није за шоње који се не разумеју у лепе ствари".

Живот из књига и те како утиче на размишљања читалаца. Људи пореде оно што су неки други написали са оним са чим се срећу у свакодневном животу. Рецимо, једна Виолета се на страницама Рохасовог „Сина љубави" из све снаге ишчуђава: „Свемогући боже, ово дело је превише скупоцено! Сви су, о људи, претерали са ценама. Не разумем шта има толико изненађујуће на овим страницама да би било тако скупо. Папир – обичан; корице – обичне; слова – обична. Чудна ми чуда".

На последњој страници Шекспировог „Ромеа и Јулије" исписан је један много конкретнији, свакидашњи запис: „Ђоле, молим те купи на пијац кило црни лукац три кило кромпира роза рани из Сурдука гледај да је пиљарница, кило паприке бабуре за пуњење пола кило мешано млевено јунеће, немој да ти месар Лазика подвали ко и прошли пут, реци да је за госпа Мицику. Купи леба и млека. Кусур врати до динара, треба за рану да имамо до првога. Твоја Мицика".

Ни мишљење Бранкице Л. на страницама Хемингвејевог дела „Старац

и море" није за одбацивање, бар не за оне који, у недостатку све скупље хартије, морају своје мисли негде да забележе, па била то и оваква књига: „Шта значи кад сврби око: лево – радост; десно – плакање и сузе, сузе, сузе... Читаоче, ово запамти! Ја сам се у то уверила много пута. Послушај овај савет! Није бапски, живота ми".
И запис примећен на страницама романа „Дервиш и смрт" Meше Селимовића није за одбацивање, посебно не за оне којима је упућен: „На летовање понети троје гаћица, два пара чарапа, сандале, алкохола, мидер, вате, хаљине за изласке и плажу..."

Што ме, Јоцо, кибицујеш?

Најчешћи записи, разуме се, односе се на љубав, патње и радости које она носи. На страницама Дикенсовог „Пиковог клуба" један читалац, очигледно врло искусан или начитан, забележио је да је: „Жена рај за очи, пакао за душу, а чистилиште за џеп". (Не мари што је то афоризам који се приписује Алберту Моравији). Други читалац, такође непотписан, на истој страници је дописао: „Заборави љубав стару /И Прошлост која боли/ Не криви ме више /Поново ме воли..." На све то је трећи читалац, не без срџбе, записао: „Доста вашег морализисања. Ви сте егземплари! Боље је да се бавите паметнијим пословима."
На маргини књиге „Бели паун" остао је рукопис једног читаоца који тврди: „Живот је, чово, као шаховска табла и зато пази добро на потезе. Грешка може бити кобна. Посебно када је у питању љубав!" Испод овог следи другачији рукопис: „Љубав је дрво чији је корен веома дубок али, често, плод веома горак. Марина Б."
Збирка приповедака Лазе Лазаревића прошла је кроз руке многих читалаца, то се добро види на књигама које су обавезна лектира – похабане су и искрзане. Један читалац, на пример, црвеним фломастером је записао: „Молим вас, зашто овде нема биографије?!" Испод тога потпис: „Лазица је наш чова, па можеш усмено да чујеш ко је био, да је из Шапца и да је био заљубљен у Швабицу, али му кева није дала да се са њом ожени по старим обичајима..."
Извесни Јанко Мирковић из „Хајдук Станка" записао је, наравно на маргини романа, и ово: „Ја сам шећер, ти си, Ацо, мед, па смо скупа сладолед!" На страницама „Путописа" Растка Петровића неки Крста Пандуровић пише: „За мене је Нови Сад најлепши град у СФРЈ, јер тамо живи моје луче Ержика. Београд бих увек мењао за Нови Сад..."
Ко зна да ли би се неко из последњих генерација мењао са Гетеом, односно његовим Вертером, тек примерци ове књиге у земунским библиотекама препуни су најразличитијих љубавних порука. Мирјана С. је, на пример, записала: „Што ме, Јоцо, тако заљубљено кибицујеш?" Испод иде запис другог читаоца, без сумње јачег пола: „Обрати се ти, анђеле, на неку другу страну. Ја нисам луди и шмокљави Вертер који се несрећно заљубљује..." Тако сада у библиотекама имају две врсте књига: обична и допуњена издања. За допуне су се побринули читаоци.

Љубомир Тешић

Илустровао Ненад Мирковић

ТРЧАТИ ИЛИ УМРЕТИ

КОЊАНИЦИ СУ ЗНАЛИ ДА МОРАЈУ УХВАТИТИ ПОГЛАВИЦУ БИГ ФУТА ПРЕ ЗМИЈСКЕ РЕКЕ! АЛИ, НИСУ ЗНАЛИ ДА МУ ЈЕ ПРИРОДА ДАЛА ОГРОМНА СТОПАЛА И БРЗЕ НОГЕ

У августу 1866. у Ајдаху се одиграла најневероватнија трка у историји Дивљег запада. Три одлична јахача: Бен Кук, Џим Вилер и Френк Џонсон, у бесомучном галопу јурили су за високим крупним човеком који је трчао пред њима. Ако га не ухвате, изгубиће награду од 1.000 долара, ако га стигну – оде прогоњеном глава.

Човек који је трчао пред потером био је по свему необичан, прави џин висок 2,10 метара, тежак 127 килограма. Његово стопало остављало је траг дугачак 45, широк 15 центиметара. Зато су га његови Индијанци крај обала Змијске реке назвали Биг Фут (Велико стопало). Био је тако хитрих ногу да никада није узјахао коња. Додуше, и да је хтео, тешко би се нашао коњ довољно снажан да га понесе.

Челична плућа

Пуних десет година Биг Фут и његова дружина били су страх и трепет за погранична насеља на истоку Орегона и југу Ајдаха. Постављане су му многе замке, али, невероватно брз и издржљив, увек је успевао да побегне. За један дан могао је да претрчи 80–100 километара и да после неколико часова одмора поново превали исто толико растојање.

Власти су његову главу уцениле на 1.000 долара и тада су три ловца на награде – Бен, Џим и Френк – кренули у потеру. Успели су да изненаде његову банду и побију све осим Биг Фута који им је утекао пред носем. Стигли су само да виде како трчи, просто лети, прескачући џиновским корацима жбуње и потоке. Као јелен!

– Он има предност, момци! – викнуо је Џим Вилер. – Али, не може вечито овако да трчи по оваквом проклетом сунцу. Ипак је само човек!

Подневно сунце ужарило је земљу, али Биг Фут је и даље трчао несмањеном брзином. Сваки метар који би изгубио на равном надокнађивао је на стеновитом терену где су коњаници били готово немоћни. Изнурени коњи упадали су неколико пута у неки јарак и збацивали јахаче из седла. Али, упорни гониоци су се дизали и настављали исцрпљујући лов на човека који је требало да им донесе хиљаду долара.

– Зар овом Индијанцу никада неће нестати горива? – узвикнуо је Џим Вилер.

– Мора да има челична плућа и ноге од гвожђа. Да није награде, одавно бих се вратио!

Више од четрдесет километара, трчећи по ужареном сунцу, Биг Фут није дозволио гониоцима да му се приближе. А онда се у даљини указала широка Змијска река. Коњаници су знали да им је сада последња прилика да га ухвате. Ако преплива реку и нестане у шуми на другој обали, умакао им је.

Изгубљена трка

Натерали су ознојене коње у галоп. Али, црвени поглавица је пре њих стигао до реке, скочио у воду и снажним замасима запливао ка другој обали. Његови гониоци зауставили су исцрпљене коње. Изгубили су трку. Беспомоћно су посматрали како Биг Фут плива.

– Учинили смо све да га стигнемо – рекао је Џим Вилер. – Чини ми се да је заслужио да побегне!

Заклонили су рукама очи од сунца и видели како Индијанац излази на другу обалу. Окренуо се, погледао их, пустио један победнички крик и нестао у густој шуми.

Битка у кањону

Прича о великој трци ускоро се прочула на целом Западу и, чудно, управо слава коју је Биг Фут тада стекао крива је за његову смрт.

Једног дана, 1868. године, он и његова банда сачекали су поштанске кочије у кањону. Дошло је до пушкарања између путника и Индијанаца скривених иза стена. Спроводник кочија угледао је у једном тренутку џиновског Биг Фута и, да би га натерао да изађе на чистину, почео да му добацује увреде.

– Изиђи, велика кукавице! повикао је спроводник. – Знамо да можеш да трчиш брже од коња, али умеш ли да се бориш као човек?

Бујицу оваквих и сличних увреда Биг Фут није могао да отрпи. Искочио је на чистину и потрчао ка спроводнику. Смртоносни метак погодио га је пре него што је стигао до њега.

Чак ни Биг Фут није био бржи од пушчаног метка.

М. Ј.

ПАЛАТА УСРЕД БЛАТА

ЗИДАЊЕ И УРЕЂЕЊЕ БЕОГРАДСКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА БИО ЈЕ ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ ИЗДАТАКА КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ У ПОСЛЕДЊИХ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА

Шездесетих година прошлог века Србија је била мала. Простирала се до Алексинца. Ту је била граница. У ствари један обичан плот. Иза плота су Турци у „суседној држави".

Београд је тада имао 17 хиљада житеља. Од тога 318 чиновника, 19 свештеника, 12 учитеља и 7 учитељица. Имао је и 3300 кућа, 1578 дућана и 300 кафана и механа.

Интересе Кнежевине заступала су у Европи само два представништва: у Цариграду и Букурешту.

Буџет града Београда одређиван је сваке године. За 1865. био је предвиђен и трошак од 400 динара за „тровање џукела"!

Улице су биле тесне и непоплочане. Куће трошне, било је кровова и од сламе. Варошка власт је забранила кретање сокацима с упаљеном цигаретом или чибуком да се не би „несрећа догодила"!

У дворишту Велике школе, данашњој згради Филозофског факултета, постављен је сунчани сат за равнање „осталим сатовима у вароши".

У априлу 1867. Турци су предали кључеве града (Калемегдана) кнезу Михаилу Обреновићу и напустили Београд.

У Сушићевој дворани

Имао је Београд тих година и глумце, али не стално позориште и позоришну зграду. Позоришна уметност се одомаћила захваљујући Јоакиму Вујићу који се у Крагујевцу једва умилио кнезу Милошу. У почетку глумци су били грађани другог реда. Називали су их представљачима и сматрали бескућницима. Били су искључиво аматери и у глумце одлазили на очајање родбине и пријатеља.

Злопатнике-глумце огрејало је сунце доласком на власт Милошевог сина Михаила. Млади кнез је волео позориште. Често је одлазио на представе глумачке дружине, прво у Кнежевој пивари која се налазила при дну данашње Балканске улице, а затим у дворани хотела „Код енглеске краљице" у садашњој Улици маршала Бирјузова. Једног дана у новембру 1867. дошао је на представу „Госпође и хусари" и упитао позоришног посленика Јована Ђорђевића да ли је задовољан условима у Сушићевој дворани.

– Ма, добра је, господару, али није баш сасвим удесна! – одговорио је Ђорђевић.

– Сазидаћемо ми вама театар за себе, па ћете бити задовољни! – узвратио је кнез Михаило.

Већ сутрадан градом је пролетела вест о кнежевом обећању, а после четири месеца почело је рушење Стамбол-капије и крчење земљишта у близини.

План зграде Народног позоришта начинио је београдски архитекта Александар Бугарски који је, у ствари, прерадио један старији пројект италијанског архитекте Касана.

Кнез Михаило је тражио да га редовно обавештавају о подизању позоришта. Захтевао је да посао буде окончан до 15. октобра 1868. и за то извођачу радова Јосифу Штајлехнеру обећао награду од 250 дуката. Сама зграда требало је да стаје 1290 дуката!

Не веруј Турцима, господару!

Српски владар је одлучио да подигне позориште личним новцем. За почетак је приложио пет хиљада дуката. На жалост, после неколико месеци – 29. маја (по старом календару) убијен је у Кошутњаку.

Камен темељац за зграду Народног позоришта положен је 18. августа. Радови су брзо одмицали, али су великом брзином расли и трошкови градње. На крају су достигли износ од 605.482 гроша, рачунајући унутрашње уређење и реквизите. Био је то један од највећих издатака Кнежевине Србије у последњих двадесет година!

Док су грађевински радови текли, први човек Народног позоришта Јован Ђорђевић „обликовао је на папиру" будуће устројство Народног позоришта нарочито се залажући да „сталеж глумаца подигне интелектуално и морално и да глумац буде човек изображен"!

Новац за градњу притицао је делом из државне касе, а делом од добровољних прилога и поклона. Истовремено, чланови Одбора за оснивање сталног позоришта путовали су у Будим, Пешту и Беч и набављали костиме и реквизите. Технички и декоративни детаљи наручени су у Бечу. Позорницу је направио машиниста Дворског позоришта у Бечу Вебер, а главну завесу исликао бечки дворски декоратер и сликар Кауцки.

Посебну драж велелепној згради Народног позоришта давало је осветљење. Била је то атракција за Београд. Велики гасни апарати смештени су у напуштеној Кара-џамији која се налазила у садашњем задњем делу позоришта. Београђани су били задивљени осветљењем, али је околно становништво живело у страху од експлозије апарата на гас. Нико није могао да их разувери да је њихов страх безразложан.

Зграда београдског Народног позоришта не само да је била најмодернија на Балкану, већ није много заостајала ни за најугледнијим европским театрима – пештанским и бечким. Имала је чак и машину за изазивање сценских ефеката – грмљавине, ветра, кише...

Свечано је отворена 30. октобра 1869. Званице су у прекрасни хол ступале са блатњаве улице! Свих хиљаду места у партеру и ложама било је распродато унапред. Цео Београд имао је тада 25 хиљада становника.

Госте је поздравио Јован Ђорђевић називајући Народно позориште храмом лепих вештина. Затим је изведена представа Ђорђа Малетића „Посмртна слава кнеза Михаила".

Кнеза је играо извесни учитељ јахања Дуцман и за ту улогу добио два дуката. Када је позорницом пројахао на коњу, у гледалишту је настало одушевљење. Али, када је кренуо да од Али-Риза паше прими кључеве Калемегдана, неко је из гледалишта узвикнуо:

– Не веруј Турцима, господару!

Зграда Народног позоришта је касније неколико пута проширивана. Основа, међутим, није мењана. Једино у холу нема више бисте кнеза Михаила Обреновића.

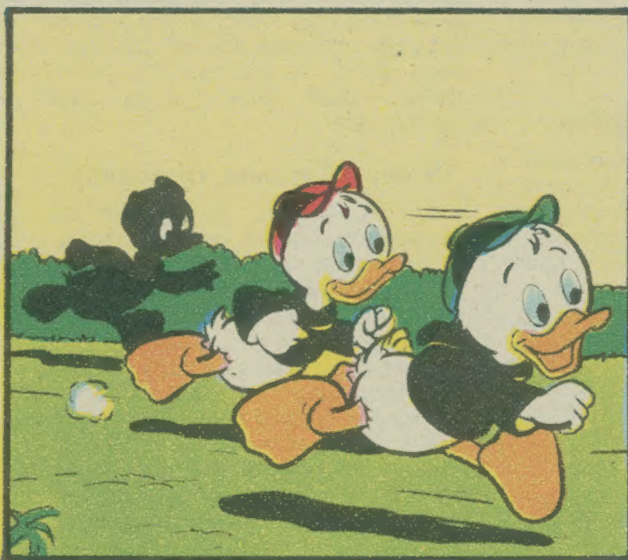
Миленко Тодоровић

Илустровао Брана Јовановић

Walt Disney

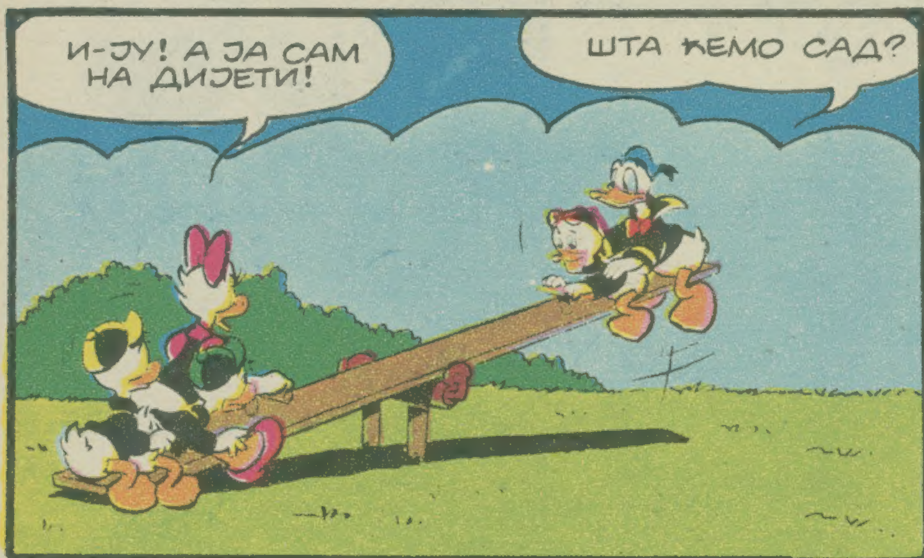
ПАЈА ПАТАК

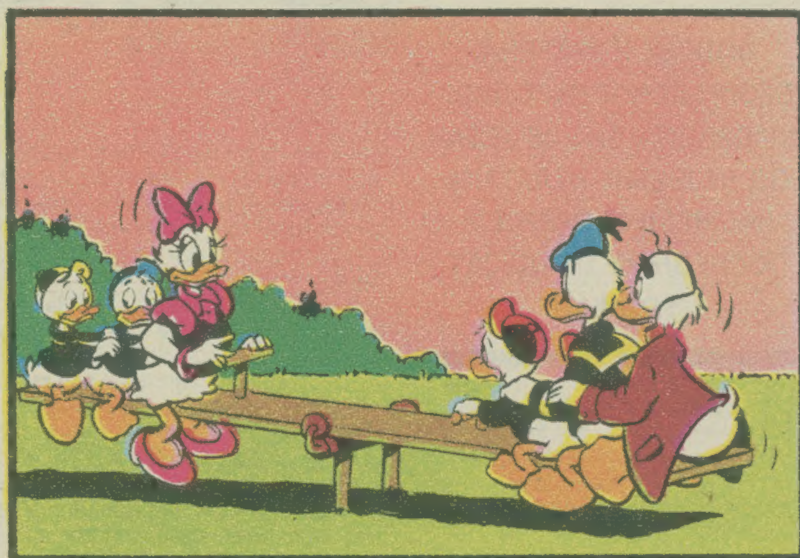

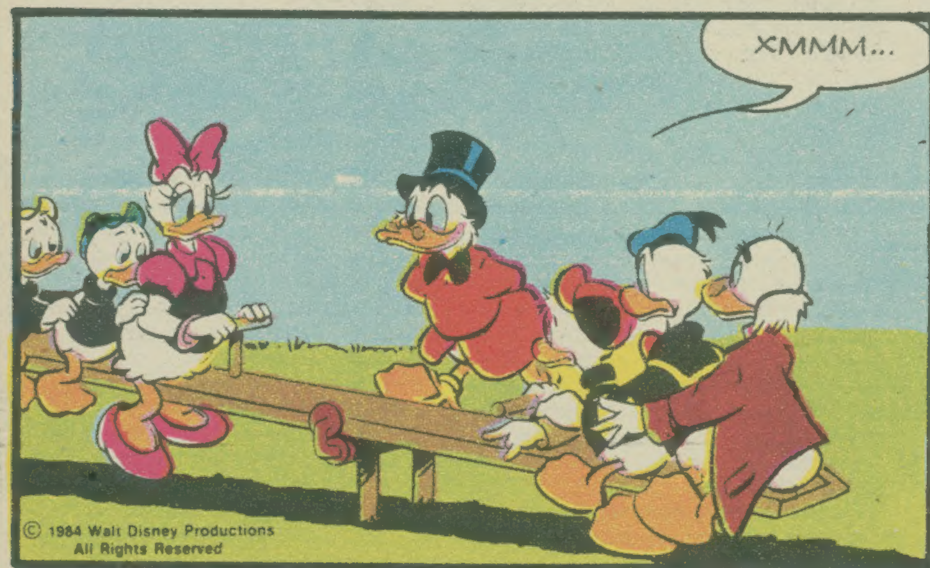

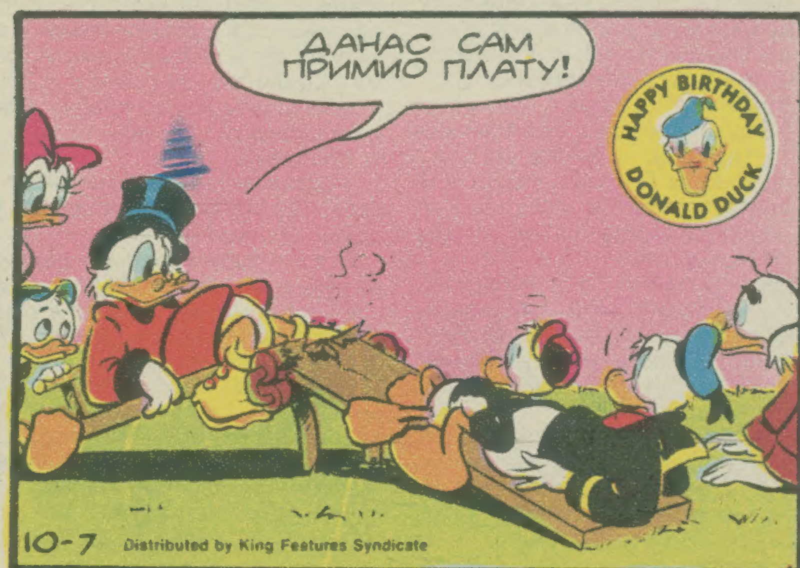

10-7

За читање наглас

Ернест Хемингвеј

ЗАВРШЕТАК НЕЧЕГА

У старо доба Хортонс Беј био је градић који је извозио дрвну грађу. Нико ко је у њему живео није био поштеђен звука великих тестера у стругари поред језера. А онда, једне године више није било балвана да се реже грађа. Шкуне (једрењак са два или више јарбола и косником) за превоз дрвета су дошле у залив и натовариле исечену дрвну грађу која је стајала сложена у дворишту стругаре. Све гомиле дрвета биле су пренете. Све машине из велике зграде стругаре, које су могле да се пренесу, изнели су људи који су радили у стругари и укрцали на палубу једне шкуне. Шкуна је исловила из залива и упутила се ка отвореном језеру носећи две велике тестере, гатер који је гурао балване ка кружним тестерама које су се окретале. На броду крцатом дрвном грађом били су нагомилани и сви ваљци, точкови, ремени и гвоздени делови. С отвореним гротлом, покривеним церадом и увезаним, и са надуваним једрима, шкуна је исловила на отворено језеро, носећи са собом све што је чинило једну стругару стругаром и Хортонс Беј градићем.

Радничке бараке са лежајима, менза, складиште компаније, канцеларије стругаре и сама велика стругара стајали су напуштени усред читавих јутара струготине која је покривала мочварну ливаду поред обале залива.

Десет година касније од стругаре није ништа остало, сем испуцалог белог кречњака њених темеља који су се видели кроз мочварно ситно растиње кад су Ник и Марџори веслали дуж обале. Ловили су рибу повлачећи дуги конопац са удицама дуж насипа канала где је дно изненада прелазило од плићака до тамне, дванаест стопа дубоке воде. Повлачили су конопац, идући ка рту, да поставе ноћне удице за пастрмке шарене као дуга.

– Ено наше старе рушевине – рече Марџори.

Веслајући, Ник погледа на бело камење у зеленом дрвећу.

– Тамо је – рече он.

– Сећаш ли се доба кад је то била стругара – упита Марџори.

– Једва могу да се сетим – рече Ник.

– Више изгледа као неки замак – рече Марџори.

Ник ништа не рече. Веслали су све више губећи из вида стругару и држећи се линије обале. Онда Ник пресече чамцем залив.

– Не гризу – рече он.

– Не – рече Марџори.

Пазила је будно на штап удице све време док су повлачили коноп, чак и онда кад је говорила. Волела је да лови рибу. Волела је да лови рибу са Ником.

Сасвим поред чамца једна крупна пастрмка изби на површину воде. Ник нагло належе на једно весло да би окренуо чамац, а мамац, који се обртао и био далеко, прошао тамо где је пастрмка нашла храну. Када су се леђа пастрмке помолила из воде, мали кленови су помамно искочили. Прскали су по површини као када се шака сачме баци у воду. И друга пастрмка се појавила из воде, ловећи храну на другој страни чамца.

– Хране се – рече Марџори.

– Али неће да загризу – рече Ник.

Возио је чамац тако да коноп са удицама, који су повлачили, прође поред обе рибе које су се храниле, а онда га управи ка рту. Марџори није намотавала коноп све док чамац не дотаче обалу.

Извукоше чамац на обалу и Ник подиже из чамца ведро са живим гргечима. Гргечи су пливали по води у ведру. Ник руком ухвати три гргеча, одсече им главе и очисти крљушт, а за то време Марџори је вијала рукама гргече по ведру и најзад ухватила једног, одсекла му главу и очистила га од крљушти. Ник баци поглед на њену рибу.

– Не мораш да скидаш трбушна пераја – рече он. – То је добро за мамац, али је боље када се оставе пераја на трбуху.

Он закачи сваког гргеча, очишћеног од крљушти, удицом за реп. Две удице су биле закачене за коноп на сваком штапу. Онда Марџори извезе чамац веслајући више насипа канала, држећи коноп удице у зубима и гледајући ка Нику који је стајао на обали и држао штап, пуштајући коноп да се одмотава са котура.

– Сада је отприлике добро-довикну он.

– Треба ли да га бацим – одврати Марџори, држећи коноп у руци.

– Наравно. Пусти га.

Марџори баци коноп у воду гледајући пажљиво мамце како тону кроз воду.

Она се врати чамцем и положи други коноп са удицама на исти начин. Ник је оба пута на крај штапа ставио по један тежак комад дрвета који је струја нанела да држи чврсто и укосо га подупро једним мањим комадом дрвета. Он намота олабављен коноп тако да удица буде затегнута до места где је мамац лежао на песковитом дну канала и стави запињач на котур. Када пастрмка, тражећи храну по дну, загризе мамац, он ће ићи за њом док она бежи, одмотавајући муњевитом брзином коноп са котура тако да котур зуји заједно са запињачем на њему.

Марџори завесла мало више изнад рта да не квари бачене удице. Веслала је снажно и чамац се мало насука на обалу. Мали таласи наиђоше са њим. Марџори изађе из чамца, а Ник извуче чамац високо горе на обалу.

– Шта ти је, Ник? – упита Марџори.

– Не знам – рече Ник, прикупљајући дрва за ватру.

Наложили су ватру од дрвета нанесеног струјом. Марџори је из чамца изнела једно ћебе. Вечерњи поветарац терао је дим ка рту и зато Марџори рашири ћебе између ватре и језера.

Марџори је седела на ћебету, леђима окренута ватри и чекала на Ника. Дошао је и сео на ћебе поред ње. Недалеко иза њих налазио се рт обрастао шумарком, а испред њих залив са ушћем потока Хотонс. Још се није потпуно смркло. Светлост ватре допирала је чак до воде. Обоје су могли да виде два челична штапа како стоје под углом над тамном водом. Ватра је светлуцала на котуровима.

Марџори распакова корпу са јелом.

– Нешто не осећам глад – рече Ник.

– Дођи и једи, Ник.

● НАСТАВАК НА 10. СТР. ●

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

– Добро.

Јели су не говорећи и посматрали два штапа и ватру како баца одсјај по води.

– Биће месечине вечерас – рече Ник. Гледао је преко залива на брегове чији су обриси почели да се оштро оцртавају према небу. Знао је да се месец пео иза брегова.

– Знам то – рече Марџори срећно.

– Све ти знаш – рече Ник.

– Ох, Ник, молим те престани! Молим те, молим те, не буди такав!

– Ништа ја ту не могу – рече Ник. – Ти си таква. Ти знаш све. У томе и јесте зло. Ти знаш да је тако.

Марџори не рече ништа.

– Ја сам те научио свему. Ти знаш да је тако. А шта ти не знаш, је ли?

– Ох, ућути – рече Марџори. – Ено, месец излази.

Седели су на ћебету, не додирујући једно друго, и посматрали како месец излази.

– Не треба да говориш лудости – рече Марџори. – У чему је ствар?

– Не знам.

– Наравно, ти знаш.

– Не, не знам.

– Хајде реци.

Ник је гледао месец који се успињао изнад брегова.

– То више није никакво уживање.

Бојао се да погледа у Марџори. Онда је погледа. Седела је леђима окренута њему. Гледао је у њена леђа. То више није никакво уживање. Баш никакво.

Она не рече ништа. Он настави.

– Осећам се чудно, као да је све унутра у мени уништено. Не знам, Марџ. Не знам шта да кажем.

Гледао је у њена леђа.

– Зар љубав није никакво уживање – рече Марџори.

– Не– рече Ник.

Марџори устаде. Ник је и даље седео, главе поднимљене рукама.

– Ја ћу узети чамац – довикну му Марџори. – Ти можеш да се вратиш пешице око рта.

– Добро – рече Ник. – Отиснућу ти чамац.

– Немој, не треба – рече она. Била је у чамцу на води, а месечина га је осветљавала. Ник се врати и леже поред ватре, заривши лице у ћебе. Могао је да чује како Марџори весла на води.

Дуго је ту лежао. Лежао је све док није чуо Била како наилази чистином, идући наоколо кроз шуму. Осетио је да је Бил пришао ватри. Ни Бил га не дотаче.

– Је ли заиста она отишла? – рече Бил.

– Да – рече Ник, лежећи, лица сакривеног у ћебе.

– Јеси ли имао неку сцену?

– Не, није било никаквих сцена.

– Како се осећаш?

– Ох, иди одавде, Бил! Иди за тренутак одавде!

Бил изабра један сендвич из корпе и упути се навише да погледа штапове са удицама.

БЕГУНАЦ ЈАЧИ ОД БОЛА

ТРИ ФРАНЦУЗА СУ СЕ ЗАГРЛИЛА И ПОЗДРАВИЛА. КО ЗНА КО ЋЕ ОД ЊИХ ИЗ ОВОГ ОПАСНОГ ПОДУХВАТА ИЗИЋИ ЖИВ!

Стражар је шетао поред пруге горе-доле. Очигледно му је било досадно. Увек исто: прво та проклета експлозија од које су му уши заглунуле, чекање да се утовари камење, контрола, насип, па све из почетка. И овог пута тек кад се из мрака радилишта појавила локомотива с вагонетима натовареним камењем, мало се примакао колосеку. На одређеном месту дао је знак да се мала композиција заустави и са шиљатом гвозденом шипком пришао да провери товар. Група интернираца која је товарила вагонете премрла је од страха.

Догодило се то у Словенији, у пролеће 1944. године, високо у планинама Караванки, међу логорашима који су из разних земаља Европе дотерани овде на принудни рад.

Тунел по сваку цену

Хитлер је наредио да се на Љубељском прелазу, на Караванкама, по сваку цену мора пробити тунел. На висини од 1370 метара постојао је већ прелаз, на путу од Тржича ка Целовцу, пут који је био познат још у римско доба, али је он био запуштен. Зато су Немци одлучили да се, на око три стотине метара испод, пробије тунел и тиме скрати пут између Аустрије и Словеније. Али, од самог почетка било је и тешкоћа.

За посао који је био веома тежак прво су ангажовани радници. Међутим, већ у лето 1942. партизани Корушког одреда запалили су бараке и радови на бушењу су обустављени.

Подухват за који је био заинтересован сам Хитлер је ометен.

Тек наредног пролећа подигнут је нови логор – овог пута прави концентрациони логор, део по злу чувеног Матхаузена. Око пет стотина заробљеника, већином Пољака и Француза, поново су почели да буше планину. Како их није било довољно за посао, придодати су им и немачки криминалци доведени овде право са робије. Њих је при раду надзирала посебна СС јединица. Нешто касније стигли су заробљеници из Русије, Чехословачке, а и Словенци.

Интернирце су тукли за најмању непослушност, поливали их хладном водом и изводили на зиму, или их осуђивали на капаљку – бетонску јаму у којој су несрећника везивали за стуб, а затим му пуштали воду на главу, кап по кап. Док не полуди.

Пољак није успео

Бегунце су кажњавали сурово. Кад су ухватили Пољака који се сакрио у вагонет, тукли су га пред свим интернирцима, шибали бичевима, ударали чизмама, затим испалили у њега неколико метака и, док је још био жив, полили га бензином и запалили.

Па ипак, и после тога, иако су знали да и њих чека иста судбина ако не успеју, заробљеници су и даље маштали о бекству.

У пролеће 1944. године на пробијању тунела радило је отприлике 200 заробљеника. Највише је било Француза ухваћених илегалаца, чланова покрета отпора. Половина је радила са корушке, а половина са крањске стране Караванки. Свака екипа имала је по три ваздушна компресора. Њима су бушили рупе, затим у њих постављали експлозив и после минирања у вагонетима изволили здробљено стење. Недалеко од улаза камење су просипали преко насипа.

Тог дана три Француза која су радила у групи за утовар вагонета била су приметно нервозна. Толико, да је то приметио и стражар. Кад је пришао вагонетима и гурнуо копље на дно, ова провера уведена је после бекства оног несрећног Пољака, затвореници су стајали као кипови пратећи сваки његов покрет.

– Шта је, шта сте зинули? – добацио им је стражар – ако вас заголицам овом шипком, закукаћете.

Затвореници су се правили да не разумеју Немца, али док су се враћали натраг на радилиште дошло је до свађе.

– Да покушамо неког другог дана кад будемо мирнији – предложио је први.

– Зар сад кад је све готово! – није хтео да чује други. – Сутра нас могу преместити у преподневну смену, а да те видим докле ћеш по дану стићи да побегнеш... И трећи је био за то да се бекство не одлаже:

– Ова се прилика не пропушта! Уосталом у шуми нас чека партизанска патрола, а човек из Тржича који је примио поруку већ је више пута ризиковао живот...

Успели су да убеде свог друга којег је за тренутак савладала малодушност и дали знак друговима који су били њихова главна помоћ за бекство.

Сви су, према договору, пошли на своја места.

Кад су се нашли у полумраку тунела, загрлили су се и поздравили. Затим су ушли у вагонете, сваки у свој, склупчали се на дно а другови су на њих положили неколико спремљених дасака и одозго пажљиво наслагали камење.

Стајали су мало оклевајући пре но што су кренули из мрака.

– Пожурите проклете ленштине – допро је до њих кроз ваздух пун прашине глас немачког стражара који је чувао логораше у тунелу али се за време минирања увек склањао подаље.

Шта то возиш?

Заједно с осталим и три вагонета са живим теретом споро су се помаљала из тунела. Вукла их је мала парна локомотива. Поред њих, мало заостајући, корачала су три интернирца који су малопре, што су боље умели, сакрили своје другове. Срце им је ударало као лудо.

На одређеном месту стражар је дао знак машиновођи, такође заробљенику да стане. Овај као да је знао да се у камењу скривају људи, кочио је те вечери полако. Немац је пришао првом вагонету до локомотиве и почео шипком да прекопава по камењу. Не зна се ко је тог тренутка био више узбуђен: бегунци унутра или њихови другови напољу. Шта ће бити? Још два, један, ево га, стигао је до вагонета у којем је био сакривен први бегунац. Али, управо тада стражар је скочио са шина и таман се спремао да оде кад му се поглед зауставио на последњем вагонету који се био некако чудно искривио. Немац је прискочио вагонету крај којег је, као да може нешто да спасе, стајао логораш.

– Шта то возиш. Француз? – Зарио је шипку дубоко у вагонет. Заробљеник се умало није срушио, видео је да се шипка забола тачно тамо где су морале бити бегунчеве ноге. Али, испод камења се ништа није чуло. Стражар је још једном гурнуо шиљато гвожђе до дна, извукао га и насмејао се.

– Нема никог. Шта је, шта гледаш? На посао!

Узбуна у логору

Преостала два вагонета није ни погледао. Да је којим случајем пажљивије осмотрио врх шипке, видео би да је крвав! Бегунац је био рањен, али је ћутао јер је знао да ћутање значи живот, не само за њега већ и за сву тројицу!

Стражар је викнуо на машиновођу да настави а сам је остао крај пруге. Даље му се није ишло. Кад је локомотива стигла до краја насипа, зауставила се а машиновођа је довикнуо логорашима да пожуре.

Тада је један Француз пришао возачу и понудио му цигарету, а друга двојица су изручила камење на насип. Из вагонета су спретно искочили бегунци и користећи сумрак, одмах отпузали у шуму која је била удаљена двадесетак метара. Доле није било стражара...

Интернирци који су остали крај воза одахнули су. Вратили су се у тунел на последње минирање и последњи истовар. Опет је стражар прилазио и гурао шипку међу камење. Сада два пута у сваки вагонет, а кад је завршио попео се у воз и одвезао до краја насипа где је, овог пута, пажљиво контролисао како избацују камење.

Кад су се затвореници после завршеног рада искупили испред тунела, стражар је одмах приметио да тројица недостају. Почео је кундаком да удара људе.

– Све ћу вас побити, барабе, подлаци! – викао је и потерао групу у логор. Целим путем претио је онима који су заостајали.

Чим су стигли у логор, дигнута је узбуна. Све интернирце су постројили и почели да туку и испитују где су три Француза, како су побегли, када, у ком правцу.

– У вагонетима сигурно нису – тврдио је стражар – Ја сам сваки прегледао.

Долазе пси!

Целу смену Немци су оставили да стоји на хладноћи два сата, а затим наредили капоу да настави истрагу у бараци што је значило – тући их до поноћи.

Међутим, све је било узалуд.

У међувремену су бегунци журили преко гребена Караванки правцем који им је друг из Тржича детаљно описао. Ишли су стазом коју су познавали само ловци и пастири.

Кад су гониоци стигли до тог места, пси су нањушили траг и појурили напред, али кад су стигли до снега, збуњено су застали. Трагови се на снегу много слабије осећају.

У поноћ, кад су људи у бараци измучени од батина и вике, најзад заспали, три бегунца седела су у топлој сељачкој планинској кући.

С. Л.

Илустровао Брана Јовановић

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

БИЉКА КОЈА ЈЕ ИЗМИСЛИЛА СЕМЕНКУ

ДРВО ЗА МУЗЕЈ

Цикасовим семењем храниле су се животиње изумрле још пре 65 милиона година

Ово дрво ћете наћи само у близини неког топлог мора. Пореклом је с Јаве, не прија му зима. Зато је цикас и освојио свет у мезозоику кад је клима на Земљи била веома блага и кад су се појавили први џиновски гмизавци – диносауруси.

Личи на палму, а подсећа и на дрвенасту папрат. Међутим, само ботаничари знају да није ни једно ни друго. Папрат има стабло, корен и лишће, али не и семенке. Код њих су браонкасте тачкице на полеђини листова носиоци органа за размножавање.

Имају, наравно, и јединствен начин одржања врсте: из сићушних спора развијају се независне „јединке", такозвани проталијуми. Кад падне киша, ћелије мушког или женског проталијума плутају на води и чекају жељени сусрет... А кад до њега дође, развија се нова биљка.

Још у прадавна времена неке папрати су се „определиле" да саме развијају и носе женски проталијум и да се не препусте неизвесној пустоловини. Увећана женска ћелија постала је заметак. Он се претвара у клицу, а са омотачем постаје семе. Тако је настало прво семе за које се зна – за оно време право чудо.

Папрат са семењем није се одржала, али су ову особину, у међувремену, усвојиле остале биљке и усавршиле је.

Цикас је директни потомак папрати са семењем. Код њега цветни прах са једне биљке мора да падне на јајну ћелију друге и да у посебној прегради испусти специјалну течност, у ствари мушке оплодне ћелије.

Цикас је, дакле, прави живи фосил код кога је све застарело. Чак и коренов систем, јер се грана искључиво уз помоћ неких микроорганизма. Никад не порасте више од два метра, односно три центиметра годишње што је, у односу на друге биљке, заиста минимално.

Данас толико заостао, цикас је некада изазвао праву револуцију у природи, не само својим семенкама већ и везом са животињским светом. Развио је опрашивање посредством ондашњих инсеката. Расејавање такође. И то на веома једноставан начин, јер семенке цикаса имају привлачну боју и добар укус... Природа се побринула да сачува клицу обавијајући је љуштуром. То је било веома важно јер су у мезозоику и птице имале зубе.

Д. В.

Ново лишће расте из старог женског цвета препуног семена.

Веома укусне семенке цикаса обавијене су танком опном. Њихова клица заштићена је љуштуром. И стабло ове биљке користи се за исхрану, јер садржи велике количине скроба.

Цвет са поленом цикаса који расте само у тропским областима. Од папрати се разликује по томе што се размножава из семена.

БЕСЕДНИК У БОСТОНСКОМ АКВАРИЈУМУ

ФОКА КОЈА ГОВОРИ ЕНГЛЕСКИ

ХУВЕР УМЕ ДА ПОДРАЖАВА ЉУДСКИ ГЛАС, ТАЧНИЈЕ – РЕЧИ ЧОВЕКА КОЈИ ГА ЈЕ ПРИХВАТИО И ОДНЕГОВАО КАО МЛАДУНЧЕ

Алис и Џорџ Своло нису се изненадили када се једног мајског јутра на њиховим вратима појавио Алисин брат Скоти и упитао их да ли желе фоку. У рибарском насељу Кендис Харбор (америчка држава Мејн) Сволови су познати као љубитељи животиња, а њихова кућа је уточиште младунаца без родитеља, болесних и рањених зверки.

– Било би боље да је пустиш у море да отплива са својима – ипак је рекао Џорџ. – Фока није ни куче ни маче...

– Али, ова није већа од твог стопала – одговорио је Скоти. – Ено је, трчка за мојим вучјаком.

Младунче фоке тешко је обично око десет килограма, али ово новорођенче једва да је имало и пет. Од мајке фоке није било ни трага и претпоставили су да је убијена.

– Хајде са мном кући – рекао је Џорџ узимајући у наручје слабашно тело.

Мажена беба

Изгледи да ће сићушна фока преживети били су слаби. Млеко није хтела ни да омирише. Џорџу је неко рекао да ситно самеље скушу и силом кљука фоку. Није било потребе јер се фоки храна допала и гутала је без предаха. Толико је јела да су је Сволови прозвали Хувер (како се на енглеском назива усисивач за прашину).

За само неколико дана Хувер се заокруглио. У почетку је боравио у купатилу, у кади, и радознало извиривао кад год би неко пролазио. Чим је ојачао, Џорџ га је изнео у базен иза куће. Младунче се радосно праћакнуло и запливало до друге обале. Џорџ се вратио у кућу.

Пола сата касније нешто је лупнуло о врата. На прагу је стајао Хувер чекајући да га пусте унутра. Базен, очигледно, није сматрао својим домом.

Пошто су лисице и друге животиње могле да буду опасне за малу фоку која ноћи сама на обали језера, Џорџ је Хуверу подигао мали шатор испред кухињских врата и заштитио га жичаном мрежом. Хувер је одмах научио да сам подиже мрежу и улази и излази из свог новог стана.

Убрзо је навикао да се увече увлачи у шатор, а рано ујутру излази до базена на партију пливања. Затим би долазио на доручак.

Џорџ га је често носио у наручју од куће до језера али, када је Хувер почео да једе по пет килограма рибе дневно, прилично је отежао. Џорџ га је једном ставио у баштенска колица и одвезао до језерца. Вожња је толико одушевила Хувера да је од тада сваког дана сам улазио у колица и очима молио да га провозају. Жељу су му увек испуњавали.

„Здраво, ти!"

Живот је за Хувера био празник без престанка. За свега десет минута научио је да скаче кроз обруч, а изводио је у води савршене колутове чим му се каже.

Када је Џорџ долазио на обалу по Хувера, овај би се сакривао у врбаку и Џорџ му је викао: „Хеј, изиђи одатле!" наглашавајући речи на карактеристичан новоенглески начин. Хувер се појављивао сав срећан, блиставих очију.

Џорџ није ни примећивао – тога се сетио много касније – да с Хувером често разговара. Када би, рецимо, долазио кући с рибом за фоку, викао је: „Хеј, лудо, дођи овамо!" Или би, са обале, говорио: „Како си?", или „Здраво ти!"...

Једног дана, око два месеца пошто је фока дошла код Сволових, деца, која су се често окупљала око базена да се играју са Хувером, узбуђена су дотрчала у кућу:

– Хувер говори! Рекао је: „Здраво, ти!" – саопштила су Џорџу.

Џорџ се насмешио и причу приписао дечјој машти.

Неколико дана касније Џорџ је, приближавајући се језеру, јасно чуо како Хувер изговара: „Хеј, изиђи одатле!" Једва је поверовао својим ушима.

Влажан опроштајни пољубац

У августу 1971. године, непуна четири месеца откако је дошао код Сволових, Хувер је био тежак око четрдесет килограма и Џорџ је почео да га одводи у луку како би га научио да сам себи лови храну. Он и Алис су сматрали да је крајње време да се Хувер придружи фокама. Али, Хувер себе није сматрао фоком и није се одвајао од Џорџовог чамца.

Било је јасно да Хувер не може да се брине о себи у дивљини, а исто је тако било јасно да мора почети да живи као нормална фока. Џорџ и Алис нису знали шта да раде и лакнуло им је када је велики Бостонски акваријум понудио да га преузме.

Обоје су осећали да ће им живот без Хувера бити празнији.

У акваријуму је Џорџ споменуо да је двапут чуо Хувера како говори, али то никога није заинтересовало. А и како би? Наука није забележила ни један једини случај сисара који подражава људски говор.

Те вечери Сволови су се дуго опраштали од Хувера на ивици акваријумског базена.

Сусрет с телевизијском звездом

У почетку су га често посећивали али, како је сваки опроштај био све тежи и болнији, одлучили су да је за Хувера боље да више не долазе.

Прошло је доста времена. У Бостонском акваријуму је почело да се одиграва нешто необично. Године 1974. примећено је да Хувер испушта чудне звуке налик на људски говор и чувари су добили задатак да сваког дана beleже све што примете (чују). Једанаестог новембра 1978. један од чувара је записао: „Фока је на чистом енглеском језику изговорила „Хувер". За ово јемчим и имам сведоке".

Хуверов речник убрзо се обогатио и он је почео да везе: „Како си?", „Здраво, ти", „Дођи, лудо!", „Хеј, изиђи одатле!"... и то све с јако израженим новоенглеским нагласком.

Фока Хувер постао је телевизијска звезда, а научници из чувеног вашингтонског Смитсонијанског института почели су да изучавају његов несвакидашњи таленат: зашто и како баш, и једино, он од свих сисара подражава људски говор.

Сволови су одлучили да посете своју славну фоку уверени да их она, после пет година растанка, неће препознати. Џорџ и Алис су се нашли на ивици базена по коме је пливала одрасла фока. Џорџ је скупио храброст и по навици викнуо: „Хеј, дођи овамо!"

На звук његовог гласа велика фока је застала, погледала у посетиоце, брзином торпеда створила се крај њих и уз снажан пљусак искочила из базена. Затим је, као док је била младунац, устима нежно ухватила Алисину руку покушавајући да је повуче да пливају заједно. Баш као некада у баштенском базену.

Б. Д.

УМИРЕМ, СМЕСТА МИ ДОНЕСИТЕ СИР

Гурман остаје до смрти гурман. У француској породици Брија-Саварена уметност уживања у јелу преносила се с колена на колено.

Једне ноћи деведесетогодишња припадница породице предосетила је скори крај, оценила колико јој отприлике времена преостаје и на своју велику жалост закључила како комплетан оброк са обавезним предјелима, јелима, десертом и коњаком нипошто неће стићи да савлада. Пошто се трен-два двоумила, брже-боље је дозвала слушкињу:

– Умирем. Сместа ми донесите сир, колач, воће и коњак. Нипошто не бих хтела да издахнем усред оброка.

КАД СЕ ЗАВИРИ У ПИКАСОВУ КРШТЕНИЦУ

Славни шпански сликар Пабло Пикасо никада се није потписивао пуним именом и презименом. Човек се звао: Пабло Диего Хозе Франциско де Паула Хуан Непомосено Мариа де лос Ремедиос Сиприано де ла Сантисима Тринидад Руис Пикасо.

Где наћи толико платно?

ВАТРОГАСАЦ ПАЛИКУЋА

У главном граду Чилеа недавно се пред судом нашао један ватрогасац. Оптужба је била кратка и јасна. Крив је за подметање пожара!

Ватрогасац се бранио: толико воли ватру, а још више да гаси пожаре, да није могао да одоли да не учини нешто да их по граду има што више.

ЂОНОВИ ИЗ СНОВА

Вест из света науке: немачки научници успели су да добију парадајз чија је кожа тако чврста да би могла и да се уштави. Ускоро ћемо имати оно што нама треба: ципеле са парадајз-ђоновима.

ДЕСНА КАО И ЛЕВА

У америчкој држави Кентаки хирурзи су извели доиста успешан подухват. Пресадили су шаку десне руке на леву. Ова операција је била спас за 38-годишњег радника Виљема Колинса. Њега су у болницу пренели са одрезаном десном руком и здробљеном левом шаком. Операција је трајала петнаест часова.

АУТО-СТОПЕР КОМЕ РАДИ КЛИКЕР

Познато је да аутомобилисти све мање заустављају своја кола да би повезли ауто-стопере из страха од неприлика. На прометној ауто-стради „Сунце" у Италији, недалеко од Рима, један младић, уместо имена града у који жели на картонској таблици коју је држао у руци исписао је:

„Потпуно безазлен".

ДЕЧЈА УСТА

Џек Мак Барис пита трогодишњег сина Џорџа:

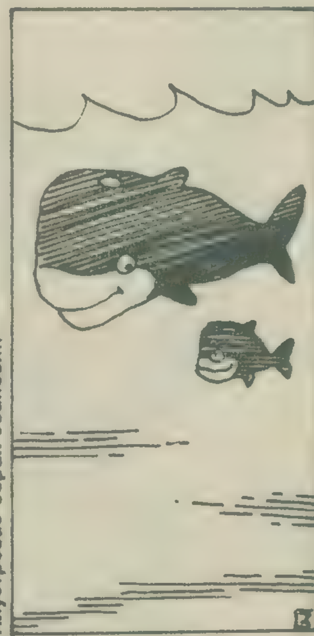
– Шта треба ставити у аутомобил да би могао да се креће.

Мали Џорџ му одговара:

– Новац!

ПЛИВАЈУЋА МЛЕКАРА

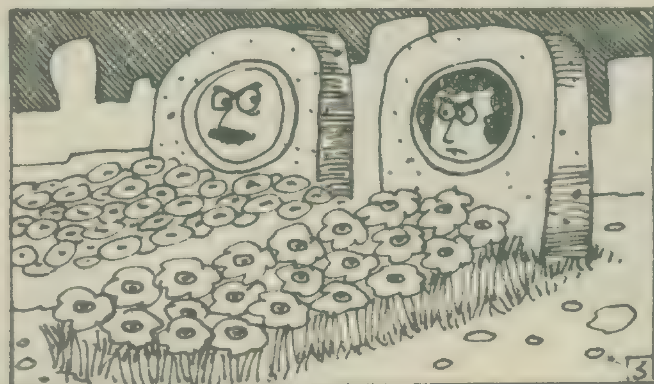
Међу свим сисарима најмлечнији су – без конкуренције – китови. Женка плавога кита у време кад доји младе даје дневно 430 литара млека што је пет пута више од најбоље краве музаре.

НИ МРТАВ ПОРЕД МЕНЕ!

Неки на испуњење жеља чекају век и више. Муж и жена из америчке државе Вермонта завадили су се за сва времена и то тако жестоко да су се заклели како никада неће дозволити ни да их сахране у истом граду. Жена је умрла 1871. муж седамнаест година касније. Деца су их сахранила једно поред другог.

И данас им је гроб тик до гроба, само што им се жеља коначно испунила. Граница која раздваја подручја два некада удаљена града, Малбороа и Њуфејна, сада пролази тачно између два гроба. Он је у Малбору, она у Њуфејну.

ТРИ ПСИХОЛОГИЈЕ

У швајцарском летовалишту Шато д' Екс поред жичаре постављена је табла с натписима на три језика. На немачком пише: „Забрањено брати цвеће", на енглеском: „Молимо не берите цвеће", а на француском: „Ко воли планине, оставља им њихово цвеће".

ГДЕ ЈЕ ЧЕРЧИЛ БИО НЕОСПОРАН

На изборима 1922. године Винстона Черчила, који је у то доба био министар финансија, победио је извесни прохибициониста, што ће рећи присталица забране трговине и потрошње алкохолних пића. За Черчила се, доиста, нипошто није могло рећи да му је поменута идеја била блиска.

Када су му присталице предочиле да је изборе изгубио највероватније због тога што гласачи не одобравају његове навике када је реч о пићу, одговорио је:

– Људи су повремено доводили у питање моје политичке идеје, али избор пића никада.

Илустровао Зоран Јовановић

живот је прича прича је живот

ЧАМЦИ СУ СЕ ПРЕВРТАЛИ

Други јануар 1982. године био је веома хладан, а није се оскудевало ни у снегу. Отац ме је повео у лов. С нама су били Љуба, Бранко, Мића и Гале. Намеравали смо да ловимо дивље патке у мочварама на северу државе Њујорк.

Кренули смо око три сата изјутра и после два сата вожње стигли смо у Љубину кућу близу Њујорка. Одатле смо наставили његовим џипом који је вукао приколицу са чамцем.

У ловиште смо стигли уочи свитања. Сви смо на себи имали по неколико мајица, топле џемпере, бунде, шубаре са штитницима за уши, а ноге су нам грејале вунене чарапе и топле чизме. Тога јутра у Њујорку је било петнаест степени испод нуле, што значи да је температура у мочварама била бар десетак степени нижа, а поврх свега дувао је и ледени ветар.

Између острваца се простирала права мрежа канала различитих величина и дубина, а средином мочваре је пролазио главни канал. При муљевитој обали дубина му је била око два метра, а одмах иза тог уског приобалног појаса дно канала се рушило у дубину. Наиме, кроз главни канал је био прокопан газ којим су саобраћали мањи речни бродови.

Чим смо стигли, истоварили смо опрему. Обесили смо о раме пушке и торбе с муницијом. Поринули смо у воду метални војнички чамац купљен на војном отпаду. Имао је равно дно и подсећао је на корито. За снажним мотором је седео Љуба, а ја сам, као најлакши, био на прамцу.

Ветар је постао још оштрији. Натукли смо шубаре дубоко на чело. Кроз петнаестак минута били смо близу места за које је Љуба тврдио да је одлично и да га дивље патке обавезно надлећу изјутра. Када је требало да скренемо у један од споредних канала, чамац је налетео на смрзнути нанос блата.

Љуба је одмах испао из чамца који је почео да се преврће. Мој отац и тројица осталих су искочили. Урадили су то с оне стране чамца где им је вода досезала до груди. Пошто сам био на прамцу, било ми је најједноставније да се преваљим преко леђа и тако сам упао у дубоки део канала. Спасоносно дно било је далеко од мојих стопала!

Када сам пао у воду, дах ми се пресекао од хладноће. Ноге просто нисам осећао и нисам могао да их мичем. Једва сам успео да одржавам главу изнад воде иако нисам нимало лош пливач.

На себи сам, поврх топле одеће и војничких чизама, имао и дубоке гумене рибарске чизме које су се напуниле водом и просто ме вукле ка дну. Поврх свега, о рамену ми је била торба са муницијом и обавезна чутурица. У једној руци инстинктивно сам стезао пушку. Очајнички сам покушавао да правим покрете који макар личе на пливање. Ледена вода ме је парализовала. Када сам помислио да нећу успети – осетио сам дно под утрнулим ногама!

Неспособан да се покренем стајао сам као укопан. Тек тада сам угледао оца како ми прилази док су остали стајали на обали. Ни он није испуштао пушку из руку. Помогао ми је да се извучем из блата. Било је тешко, јер су ми ноге при сваком кораку до колена пропадале у глиб.

ПОШЛИ СМО У ЛОВ НЕ СЛУТЕЋИ ДА ЋЕ СЕ НАШ ЧАМАЦ ДВАПУТ ПРЕВРНУТИ У ЛЕДЕНОЈ ВОДИ КАНАЛА

Успео сам некако да откопчам свој гумени комбинезон, скинуо сам и чизме пуне воде. Остао сам само у вуненим чарапама у којима сам гацао по леденом блату. Сви смо били као у шоку и успорених покрета. Никоме није падало на ум шта морамо даље да радимо. Мој отац је поново ушао у ледену воду и почео да прикупља опрему која је поиспадала из чамца. За њим је ушао Мића и заједнички су извукли сандук с храном и привукли чамац обали. Никога није било у близини.

Одећа је почела да се леди.

Цупкали смо у месту и трчали укруг не би ли се бар мало загрејали. Тада је отац предложио да Бранко, Мића, Гале и он пођу уз обалу ка другом крају острвцета а да ја и Љуба избацимо воду из чамца и стигнемо до њих, покупимо их и покушамо да се сви заједно докопамо џипа.

Промрзли, Љуба и ја смо преврнули чамац стојећи у води до колена. Љуба ми је помагао да уђем у чамац јер стопала просто нисам осећао. Једва смо помицали промрзле прсте. Када смо, најзад, очистили свећице, почели смо да потежемо сајлу за покретање мотора. Срца су нам брже закуцала када смо чули звук мотора.

Овога пута запловили смо каналом много опрезније. Када смо избили иза окуке, угледали смо насред канала превнути чамац и људе који се на супротној страни извлаче на обалу. Препознао сам шубару која је неким чудом остала на глави мога оца и повикао да су то наши!

Доцловили смо до њих и нашли их потпуно исцрпљене. Цвокоћући, једва су успели да нам испричају шта се догодило.

Када су дошли до краја острвцета где је требало да нас сачекају, појавио се ловац у чамцу. Видевши да су у невољи, пришао им је и понудио се да их пребаци до џипа. Срећни што им је стигла помоћ, укрцали су се. Тек што су запловили, догодило им се исто што и нашем чамцу. Превнули су се у дубоку ледену воду!

Мића није умео да плива. Остали су му помогли да се докопа обале. Сви су били на ивици снаге. Сва опрема је остала на дну канала, а једино смо ја и мој отац сачували пушке.

Када смо се, најзад, докопали џипа, скинули смо се у доњи веш, огрнули се са два ћебета и упалили грејање. Пред Љубином кућом запрепастили смо суседе док смо полунаги трчали по снегу од џипа до куће. Никада нам кувана ракија није више пријала него тада. После те пустоловине нико од нас није се ни прехладио.

Истога дана смо се још једном вратили на место где смо два пута доживели бродолом. У смирај дана чак смо уловили неколико дивљих гусака.

Предраг Павловић

(хонорар: 3.000 дин.)

Илустровао Драгутин Њемић

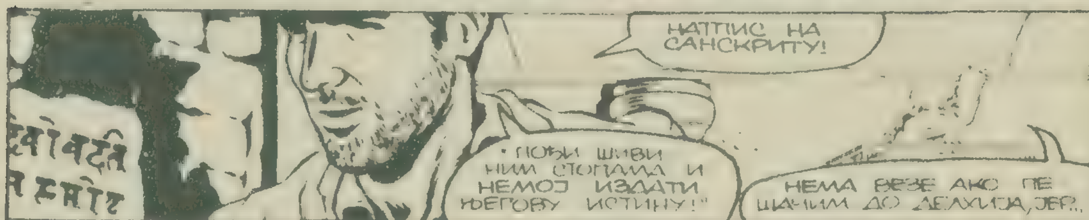
ИНДИЈАНА ЏОНС И ХРАМ СУДБИНЕ II ДЕО

ПИШЕ: ДЕЈВИД МИШЛИНИ (DAVID MICHELINIE)
ЦРТАЈУ: ЏЕКСОН ГИЗ (JACKSON GUICE), ЈАН АКИН (JAN AKIN), БРАЈАН ГАРВИ (BRIAN GARVEY), БОБ [illegible] (BOB CAMP)

НА ПУТУ ЗА ДЕЛХИ, ЧУВЕНИ АРХЕОЛОГ ИНДИЈАНА ЏОНС, ПЕВАЧИЦА ВИЛИ СКОТ И МАЛИША ШОРТ РАУНД СВРАТИЛИ СУ У ПАЛАТУ ПАНКОТ, КОЈА ПРИПАДА МЛАДОМ МАХАРАЏИ. ПОШТО ЈЕ ПОСУМЊАО ДА ПАЛАТОМ ВЛАДА ЗАО КУЛТ ЗВАНИ ТАГИ, ИНДИ ЈЕ БИО НАПАДНУТ. МЕЂУТИМ, УМЕСТО ЊЕГА ЖИВОТ ЈЕ ИЗГУБИО УБИ НА... ИНДИ ПОКУШАВА ДА ОТКРИЈЕ КАКО ЈЕ ЗЛОЧИНАЦ УШАО У ОДАЈЕ...

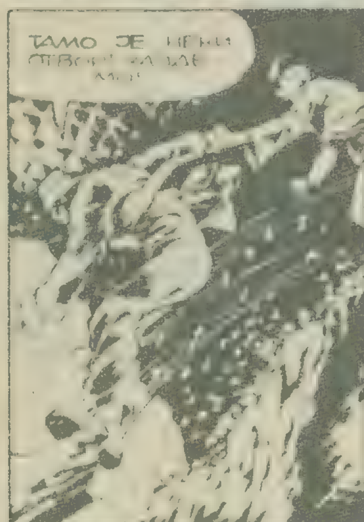

АУУУ! БОЈИМ СЕ, ИНДИ!

ТРАС!

ШИЉЦИ!

МАМА ЈЕ ХТЕЛА ДА БУДЕМ БОЛНИЧАРКА... АЛИ НЕ, ЈА САМ ХТЕЛА ДА БУДЕМ ЗВЕЗДА!

ШТА ХОЋЕШ? ДОЛЕ ЈЕ МРАЧНО!

ВИЛИ!

ДОЛАЗИ!

ОДМАХ!

ШКРИИИ!

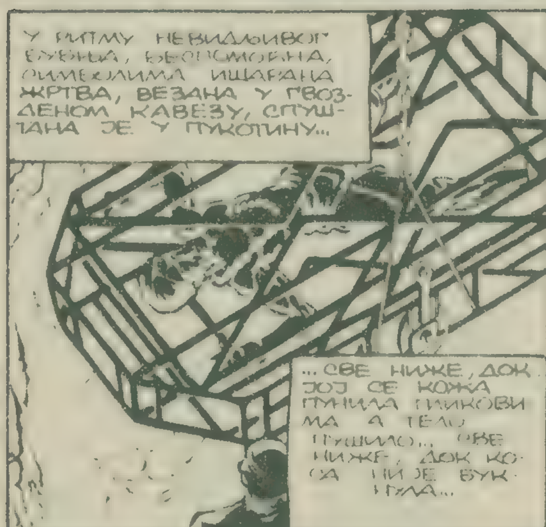
ВИЛИ!

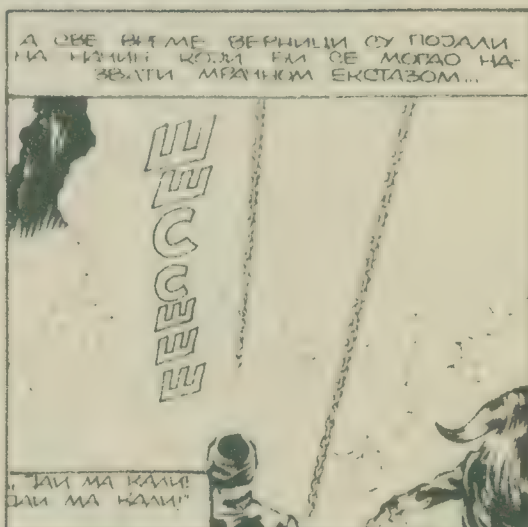
МОЖЕ МО ЛИ САДА ДА КУЋИ?

ИНДИ!

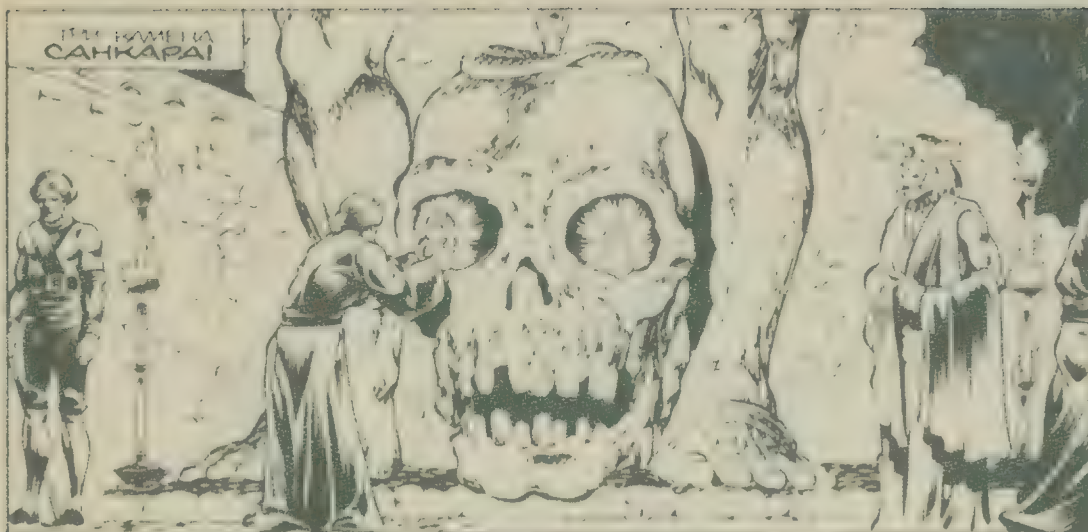

УСЕЧЕН У СТЕНИ ИСПОД ПРОСТРАНОГ СВОДА, ОДВОЈЕН ПРИРОДНОМ ПУКОТИНОМ РАСТОПЉЕНЕ ЛАВЕ, СТАЈАО ЈЕ **ХРАМ СУДБИНЕ**...
СА ЈЕДНЕ СТРАНЕ ПУКОТИНЕ БИЛИ СУ ВЕРНИЦИ, ДОК СУ СА ДРУГЕ СТРАНЕ ПРИЛАЗИЛИ СВЕШТЕНИЦИ, НОСЕЋИ УРНЕ ДО ЦРВЕНО ОБОЈЕНОГ ОЛТАРА, ПРОЛАЗЕЋИ ПОРЕД ЗЛЕ ЗАШТИТНИЦЕ ЧИТАВЕ ГРАЂЕВИНЕ - **КАЛИ**...
...И ВЕЛИКОГ СВЕШТЕНИКА, ОПАКОГ МОЛЕ РАМА...

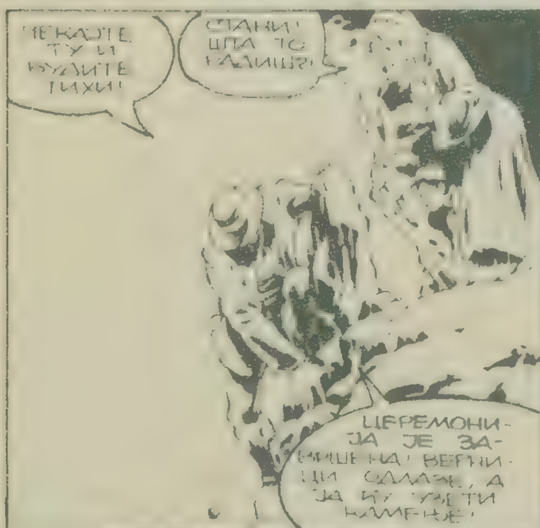

ШТА СЕ ДОГАЂА?
ТО ЈЕ ТАГИ ЦЕРЕМОНИЈА ЖРТВОВАЊА!

У РИТМУ НЕВИДЉИВОГ БУБЊА, БЕСПОМОЋНА, СИМБОЛИМА ИШАРАНА ЖРТВА, ВЕЗАНА У ГВОЗДЕНОМ КАВЕЗУ, СПУШТАНА ЈЕ У ПУКОТИНУ...
...СВЕ НИЖЕ, ДОК ЈОЈ СЕ КОЖА ПУНИЛА ПЛИКОВИМА А ТЕЛО ГУШИЛО... СВЕ НИЖЕ, ДОК КОСА НИЈЕ БУКНУЛА...

А СВЕ ВРЕМЕ ВЕРНИЦИ СУ ПОЈАЛИ НА НАЧИН КОЈИ БИ СЕ МОГАО НАЗВАТИ МРАЧНОМ ЕКСТАЗОМ...
ШШССШШШ
"ЏАИ МА КАЛИ! ЏАИ МА КАЛИ!"

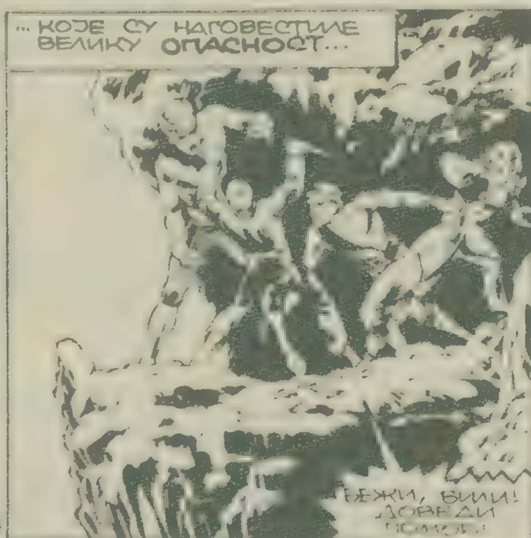

ХАЈДЕМО! БЕЖИМО ОДАВДЕ!
ТИХО! ГЛЕДАЈ! СВЕШТЕНИЦИ СТАВЉАЈУ НЕШТО ИСПРЕД СТАТУЕ! ТО МОРА ДА ЈЕ...
...ТО ЈЕСТЕ!

ТРИ КАМЕНА САНКАРА!

ЧЕКАЈТЕ ТУ И БУДИТЕ ТИХИ!
СТАНИ! ШТА ТО РАДИШ?!
ЦЕРЕМОНИЈА ЈЕ ЗАВРШЕНА! ВЕРНИЦИ ОДЛАЗЕ, А ЈА ЋУ УЗЕТИ КАМЕЊЕ!

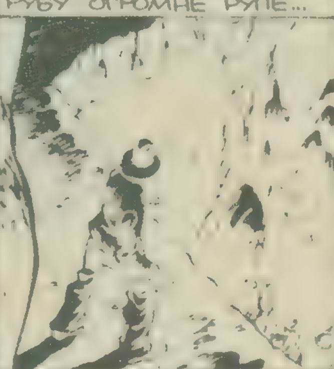

ЈЕСИ ЛИ ЛУД?! УМРЕ ТЕ!
МОЖДА... ЈЕДНОМ!
НЕ БРИНИ, ПАЗИЋУ НА ЊУ, ИНДИ!

АЛИ, ДОК СЕ ИНДИЈАНА ВЕШТО СПУШТАО ДО ОПУСТЕЛОГ ХРАМА, ШОРТ РАУНД ЈЕ СПАЗИО СЕНКЕ...

...КОЈЕ СУ НАГОВЕСТИЛЕ ВЕЛИКУ ОПАСНОСТ...
БЕЖИ, ВИЛИ! ДОВЕДИ ПОМОЋ!

У ХРАМУ, ИНДИЈЕВА ПАЖЊА БИЛА ЈЕ УСМЕРЕНА НА ТРИ ОПЧИЊАВАЈУЋА КАМЕНА...
...ТРИ КРИСТАЛА ИЗ ЛЕГЕНДЕ...

ТЕК ШТО ЈЕ СТАВИО КРИСТАЛЕ У СВОЈУ ТОРБУ, ИНДИ ЈЕ ЗАЧУО ТИХИ ЖАГОР...

ОПРЕЗНО ЈЕ ПОШАО ТРАГОМ ПРИГУШЕНЕ СВЕТЛОСТИ И НАШАО СЕ ИЗА ОЛТАРА НА РУБУ ОГРОМНЕ РУПЕ...
ГЛАСОВИ СУ СЕ МЕШАЛИ СА ЗВЕКОМ МЕТАЛА...

НАГНУО СЕ ПРЕКО РУБА...

...И УГЛЕДАО СЦЕНУ КАО ИЗ САМОГ ПАКЛА...
РУДНИК У КОМЕ РАДЕ **ДЕЦА**! МОРА ДА СУ ТО ОНА ДЕЦА ОДВЕДЕНА ИЗ СЕЛА...

МОЛИМ ВАС! Н-НЕ МОГУ ВИШЕ ДА НОСИМ! СЛАБ САМ... ЈАО!
ГИШИНА, КЛИЊО, ИЛИ ЋУ ТЕ УБИТИ!

ИМАМ КРИСТАЛЕ... НИКО НЕ ЗНА ДА САМ ОВДЕ...
ТРЕБАЛО БИ ДА ОДЕМ...

ПОЛАЗИ, ИЛИ ЋУ ТЕ ...

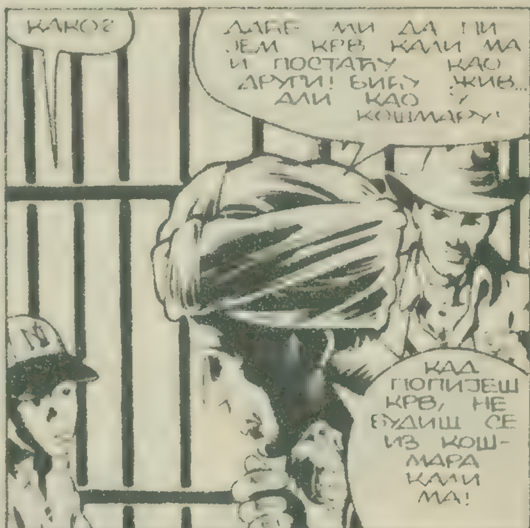

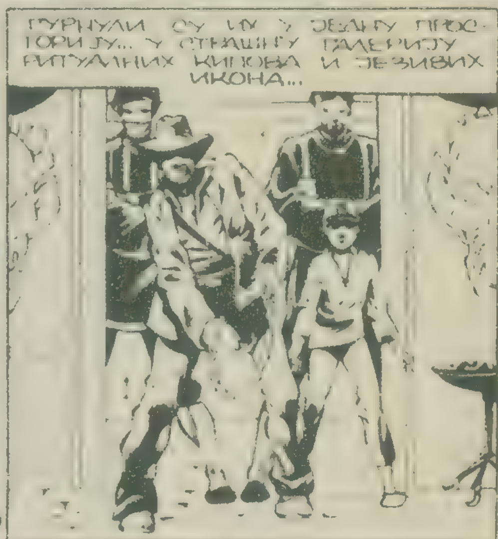

КАСНИЈЕ...
ИНДИ! ИНДИ! КАКО ТИ ЈЕ?

ДА ЈЕ БОЉЕ! КО ЈЕ ОВАЈ?
ЈЕ! ДОВЕЛИ СУ ГА ДА КОПА У

АЛИ ЗАШТО?
ЈЕР СУ ДЕЦА МАЛА... МОГУ ДА СЕ ЗАВУКУ У ТУНЕЛЕ! А САДА ЋЕ МЕ УЗЕТИ ЂАВО **КАЛИЈА!**

КАКО?
ДАЋЕ МИ ДА ПИЈЕМ КРВ КАЛИ МА И ПОСТАЋУ КАО ДРУГИ! БИЋУ ЖИВ... АЛИ КАО У КОШМАРУ!
КАД ПОПИЈЕШ КРВ, НЕ БУДИШ СЕ ИЗ КОШМАРА КАЛИ МА!

УСКОРО СУ ДОШЛИ ПО ЊИХ И ПОВЕЛИ ИХ ИЗ ЋЕЛИЈЕ...

ГУРНУЛИ СУ ИХ У ЈЕДНУ ПРОСТОРИЈУ... У СТРАШНУ ГАЛЕРИЈУ РИТУАЛНИХ КИПОВА И ЈЕЗИВИХ ИКОНА...

ВИО ЈЕ ТО ДОМ МОЛЕ РАМА...
УХВАЋЕ НИ СТЕ ЗБОГ КРА ЂЕ САНКА РА КАМЕ НА!
НИКО НИЈЕ СА ВРШЕН!

СЕМ ТОГА, ЧУО САМ ДА СТЕ УКРАЛИ ЈЕДАН ИЗ СЕ- ЛА!
У ПО- ЧЕТКУ ЈЕ БИЛО ПЕТ КАМЕНА, ПЕТ КРИСТАЛА! ТО КОМ ВЕКОВА НЕСТАЛИ СУ У РАТОВИМА... ПРО- ДАЛИ ИХ ЛОПОВИ, КАО ВИ!

ДВА НЕ- ДОСТАЈУ!
НЕ, ОНИ СУ ОВДЕ НЕ- ГДЕ! ПРЕ ЈЕДНОГ ВЕКА НЕПРИЈАТЕЉИ СУ ОПЉАЧ- КАЛИ ХРАМ И ИСКА САПИЛИ МОЈ НАРОД! ОДА- НИ СВЕШТЕНИК ЈЕ ДВА КАМЕНА САКРИО У КАТАКОМБЕ!

И ЗБОГ ТОГА ОВА ДЕ ЦА КОПА ЈУ?
ТАКО ЈЕ! УСКОРО ЋЕ МО ИМАТИ СВИХ ПЕТ И ТАРИ ЋЕ ПОСТА ТИ МО ЋАН!

ИМАТЕ ЗАИСТА БУЈНУ МАШТУ!
НЕ ВЕРУ- ЈЕТЕ МИ? УСКОРО ЋЕТЕ, ДОК ТОРЕ ЏОНС, ПОСТА ТИ ПРА ВИ ВЕР НИК!

НЕЋЕТЕ ПАТИТИ, ДОКТОРЕ! ЈА САМ НЕДАВНО ПИО КРВ КАЛИЈА!
ШТА? НАИНСУК. СА ЛОБАЊОМ ПУНОМ КРВИ...

СМИРЕШ СЕ ЛИ ЋЕШ БРЗО НАУЧИТИ ДА СЛУШАШ, ЈЕР СИ НЕМОЋАН!
КРТ ЈА!

САД СИ У МОЈОЈ ВЛАСТИ!
АААЈ!

У РЕДУ ЈЕ, НАИНСУК!

ПОПИЋЕШ ОВО И ПОКОРИТИ СЕ КАЛИ МА, ЈЕР...

...КАЛИ МА ЋЕ ЗАВЛАДАТИ СВЕТОМ!

КАСНИЈЕ, У ХРАМУ СМРТИ, ПОЧЕЛА ЈЕ ЈУТАРЊА СЛУЖБА. ПОНОВО СЕ ЧУЛА ЖРТВЕНА ПЕСМА, ДОК ЈЕ МОЛА РАМ НА САНСКРИТУ ПОЗДРАВЉАО МНОШТВО...

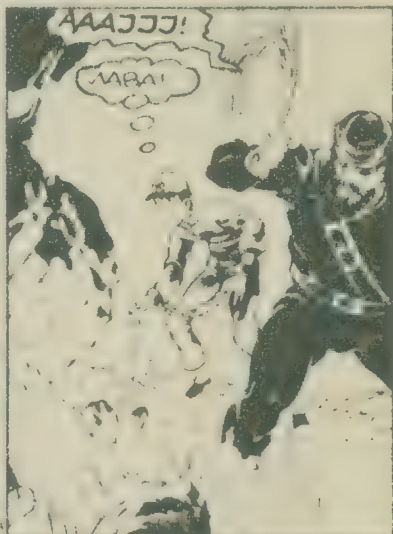
ПРИЧА ВЕРНИЦИМА О НАШОЈ ПОБЕДИ! РАЗУМЕШ?

ДА ВОЈНИЦИ СУ ОТИШЛИ! КАЛИ МА НАС ЧУВА САДА И ЗАУВЕК! СВОЈУ ОДАНОСТ МОРАМО ДОКАЗАТИ ОВО ЖАВАЈУЋИ ЈЕ...
...ЖРТВОВАЊЕМ КРВИ И МЕСА!

ПРИЈАТЕЉИЦА ЈЕ СВЕ ВИ ДЕЛА И ЧУ ЛА! АЛИ..
ДА МЕНЕ

ОДРЖИ МЕ!

ШТА?! ТИ СТЕЖЕШ ВЕЗЕ?!
НЕЕЕ!

А У ЈАМИ РОБОВА ИСПОД ЊИХ
АЛИ, КАМЕН ЈЕ ПРЕТЕЖАК!
НЕМА ИЗВЛАЧЕЊА! ГУРАЈ ГА ИЛИ ЋУ...

АААЈЈЈ!
ЛАВА!

ЗАО ЈЕ, АЛИ ГА НЕ МОГУ ПУСТИТИ ДА **ИЗГОРИ**... ОВА ТОРБА ОД ТУТЕ ЋЕ ПОМО ЋИ ДА ОБЛО НИМ ЛАВУ. БРЗО, МОРА ДА ГА МНОГО...

..БОЛИ..
ЊЕГОВЕ ОЧИ! ОПЕТ ЈЕ **СВЕ-СТАН**! ПРОБУДИО СЕ ИЗ КОШМАРА КАЛИ МА...

ДОБИ! МОРАМО ТЕ ОДВЕС-ТИ ДО МОЛЕ РАМА!
Н-НЕ! Н-НЕМОЈ-ТЕ ПО НОВО!

БОЛ ГА ЈЕ ПРОБУДИО... А АКО БОЛ МОЖЕ ДА ПРОБУДИ ЧУВАРА.

...МОЖЕ И **ИНДИЈА**...
ОДЛУЧНО, ШОРТ РАУНД ЈЕ ПОЧЕО ДА УДАРА ПО ЗА РЂАЛОМ ЛАНЦУ КА ДА СЕ КАМЕН РАЗБИО ОН ЈЕ УЗЕО ДРУГИ..

ДЕЧАК ЗАГУБИО СЕ
МРАЧНОМ ХРАМУ...
ВИЛИ!
ЛАВУ! А ИНДИ ТО
ПОСМАТРА...

НЕ! ИНДИ, ПРОБУДИ СЕ!
ЗАУСТАВИ-ТЕ ГА!

ИНДИ! З-ЗАШТО СИ ТО УРАДИО? ЈА САМ ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ!
ПРИМОРАВА!

...НЕ ПРОБУДИМ!
АААЈЈЈ!

ЈА ЋУ СРЕДИТИ НЕВЕРНИКА!
НЕ! ОСТАВИ ГА **МЕНИ**!

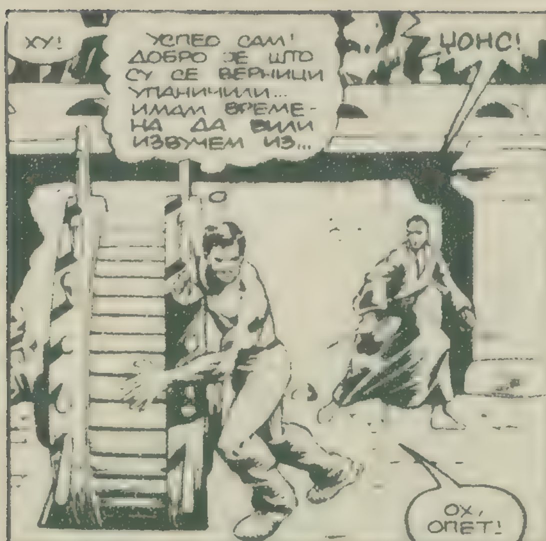

ЈУ-ХУ!

ШЉАС!

САД БРЗО, ДА ПОМОГНЕ-МО ВИЛИ!
БИО САМ МАЛО ИЗВАН СВЕГА, МАЛИША! АЛИ НЕ ТРЕБА МИ МНОГО ДА СХВАТИМ ШТА СЕ ДЕШАВА...

...ИЛИ ШТА **ТРЕБА** ДА УРАДИМ!
КЛАПА! КЛАПА! КЛАПА!

ДО ЂАВОЛА! СВЕШ-ТЕНИК ЈЕ ОКРЕ-НУО ПОЛУГУ!
ВИЛИ ПАДА КАО КАМЕН! МОРАМ ДА ЈЕ ЗАУСТАВИМ!

ХУ!
УСПЕО САМ! ДОБРО ЈЕ ШТО СУ СЕ ВЕРНИЦИ УПАНИЧИЛИ... ИМАМ ВРЕМЕНА ДА ВИЛИ ИЗВУЧЕМ ИЗ...
ЏОНС!
ОХ, ОПЕТ!

ТРАП!
МА, ДОСАДИЛИ СУ МИ ТИ БОДЕЖИ!

ТРАС!

ДОК МАЛИША ДРЖИ СВЕШТЕНИКЕ НА ОДСТОЈАЊУ...
...МОРАМ ИЗВУЋИ ВИЛИ...

ЈЕСИ ЛИ ДОБРО, ЛУТКО?
ОХ, Ј-ЈЕСАМ... КАХ С-САМО...

...ПАЗИ!
ШТА?

УХ!

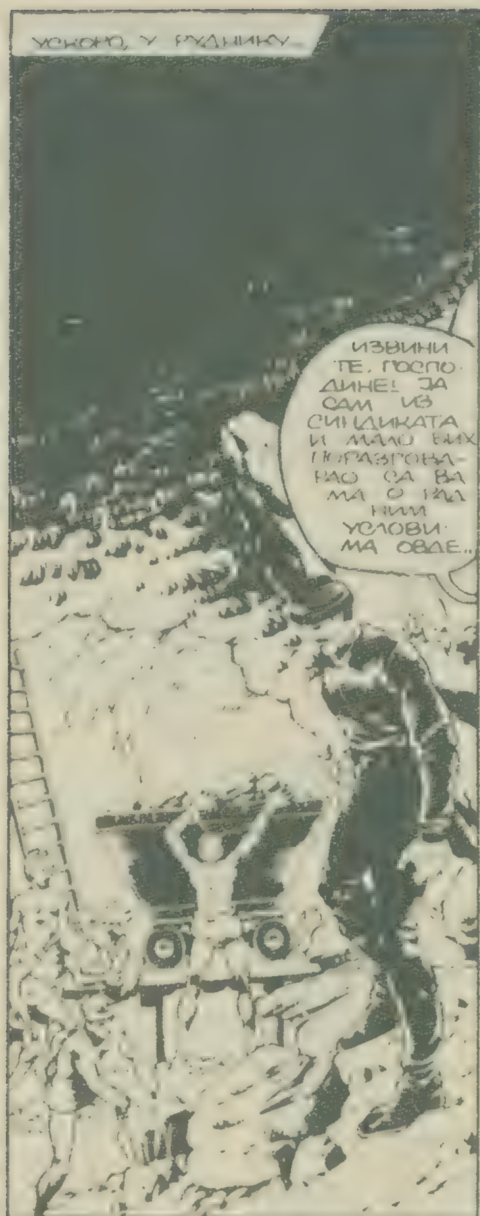

ШКРИИИ

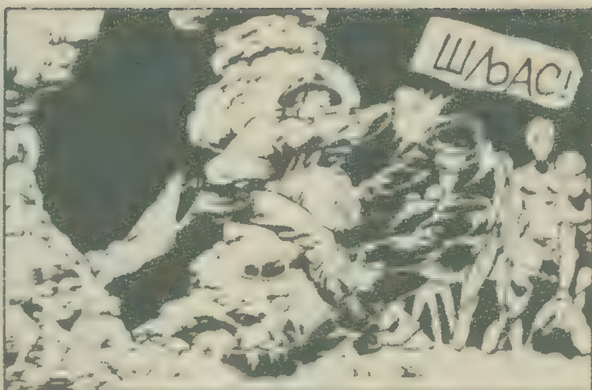

ШСССС

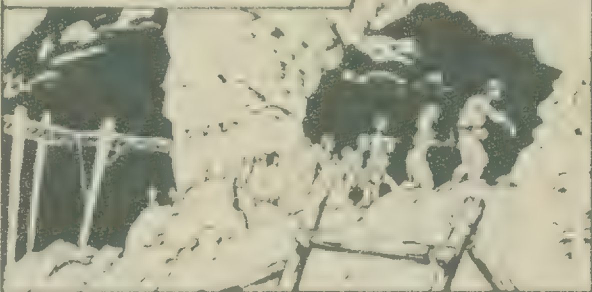

...УЗЕТИ САНКАРА КАМЕЊЕ, А ЗАТИМ ПРОНАЋИ ОНЕ ДЕЧАКЕ...

УСКОРО, У РУДНИКУ...
ИЗВИНИТЕ, ГОСПОДИНЕ! ЈА САМ ИЗ СИНДИКАТА И МАЛО БИХ ПОРАЗГОВАРАО СА ВАМА О РАДНИМ УСЛОВИМА ОВДЕ...

ШЉАС!

ДЕЦА СУ ИЗНЕНАЂУЈУЋОМ СНАГОМ НАПАЛА СВОЈЕ МУЧИТЕЉЕ...
НАШЛА САМ

ИНДИЈАНА, ВИЛИ И ШОРТ БРЗО СУ СЕ КРЕТАЛИ КРОЗ ТУНЕЛЕ И ОСЛОБАЂАЛИ ПРЕОСТАЛЕ РОБОВЕ...

НА КРАЈУ СУ СТИГЛИ ДО КАМЕНОЛОМА...
ИЗГЛЕДА ДА ОВАМО ДОНОСЕ КАМЕЊЕ ИЗ РУДНИКА И ЛОМЕ ГА ДА БИ ЛАКШЕ МОГЛИ ДА ГА СЕ ОСЛОБОДЕ!

ОНАЈ ПРА-ЗАН ВАГОНЕТ ВЕРОВАТНО ИДЕ НАПОЉЕ! ДА ТЕ ПО-ВЕЗЕМ, ВИЛИ!
ШТА ТИ ЈЕ?

АХ, ТИ...

УХ!
ХА!

МОРАМ НЕШТО НАЋИ ДА ИЗЈЕД-НАЧИМО СНАГЕ ИЛИ ЋЕ МЕ БРА-ДОЊА ПОЈЕСТИ ЗА ДОРУЧАК...
ЈАУ!
МОЈ СТО-МАК!

ИНДИ! ШТА ТИ ЈЕ?

ТАМО... НА БАЛ-КОНУ... ОНАЈ ПРИНЦ ГУРА ИГЛЕ У ЛУТКУ ИНДИЈА!

АЛИ, НЕЋЕ ЈОШ ДУГО! НЕЋЕ!

ПАЛИ СМО НА ПОКРЕТНУ ТРАКУ КОЈА НАС НОСИ ПРЕМА ДРОБИЛИЦИ...
МОРАМ БРЗО НЕШТО ДА СМИСЛИМ...

МАЛИ ПРИНЦ НА СТАВЉА СВОЈУ ИГРУ

АААЈ!

ШТА?!

БОЛ ЈЕ ПРЕСТАО..
.. У ПРАВИ ЧАС...

САДА ИМАМ ПРИЛИКУ ЗА БОРБУ...
ТРАС!

ШТА? ЧУВАРЕВА МАРАМА ЈЕ ПАЛА ПОД ТОЧАК ДРОБИЛИЦЕ...

СПЉАС

А КАКО СЕ ТЕБИ ОВО ДОПАДА?
АЈЈЈ!
АИИИЈ! А АХ.. ЖАО...

...МИ ЈЕ!
ЗНАЧИ, ПРОБУДИО СЕ ИЗ ЦРНОГ СНА..

НАТЕРАЛИ СУ МЕ ДА РАДИМ ЂАВОЛСКЕ СТВАРИ! БОЖЕ КРИШНА, ОПРОСТИ МИ!
АЛИ, ПОПРАВИЋУ ТО! ДОВЕШЋУ ПОМОЋ!
ХВАЛА, ДРУГАР! СРЕЋНО!

ХАЈДЕ, ШОРТИ!
ИНДИ!
ИДЕМО НА ВОЖЊУ!

И ВАГОНЕТ ЈЕ ПОЈУРИО КА ИЗЛАЗУ...

ИЗ ТАМЕ СЕ ПОЈАВИО МОЛА РАМ...
УКРАЛИ СУ САНКАРА КАМЕЊЕ! ЗАУСТАВИТЕ ИХ!
УБИЈТЕ ИХ!

ПУЦАЈУ НА НАС!
ПА ШТА? И ЈА ПУЦАМ НА ЊИХ!
БАНГ! БАНГ!
БАНГ! БАНГ!

ИДЕМО ПРЕБРЗО, ИНДИ!
УВУЦИМО СЕ ДУБЉЕ У ВАГОНЕТ! ТО ЋЕ НАС ОДРЖАТИ НА ШИНАМА!

ИНДИ ЈЕ БИО У ПРАВУ...
ШКРИИИИИИ!

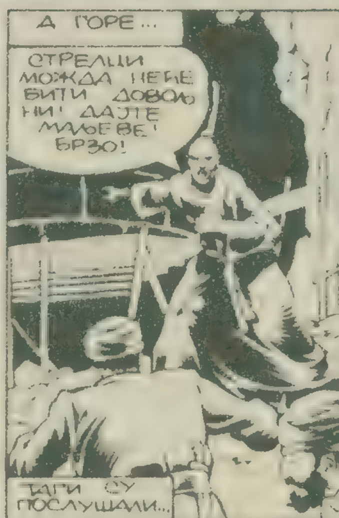

СКРАК
ТО, МЕЂУТИМ, НИЈЕ УСПЕЛО ЊИХОВИМ ГОНИОЦИМА...

ТРАДАЦ!

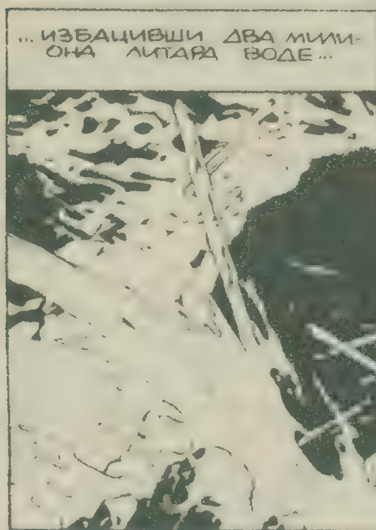

ЈЕДАН ВАГОНЕТ ЈЕ ИСКОЧИО ИЗ ШИНА, АЛИ ДРУГИ НАС ПРАТИ! ХАЈДЕ, ПОМОЗИТЕ МИ С ОВИМ КАМЕНОМ!
ЈЕДАН... ДВА...

САД!
ТРАНК! ДРАНК!

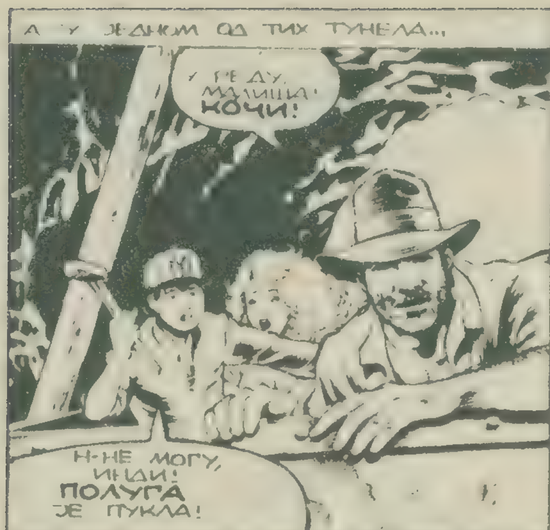

ТРАКРШ!

А ГОРЕ...
СТРЕЛЦИ МОЖДА НЕЋЕ БИТИ ДОВОЉНИ! ДАЈТЕ МАЉЕВЕ! БРЗО!
ТАГИ СУ ПОСЛУШАЛИ...

УБРЗО СУ ТЕШКИ МАЉЕВИ ЛОМИЛИ НОСАЧЕ ВЕЛИКЕ ЦИСТЕРНЕ...
ЈЕДАН СТУБ СЕ РАСПАО... ЗАТИМ ДРУГИ...
ЏИНОВСКИ РЕЗЕРВОАР СЕ НАГНУО...

...ИЗБАЦИВШИ ДВА МИЛИОНА ЛИТАРА ВОДЕ...

...КОЈА ЈЕ ПОКУЉАЛА КРОЗ ТУНЕЛЕ...

А У ЈЕДНОМ ОД ТИХ ТУНЕЛА...
У РЕДУ, МАЛИША! КОЧИ!
Н-НЕ МОГУ, ИНДИ! ПОЛУГА ЈЕ ПУКЛА!

ЈУРИМО БЕЗ КОНТРОЛЕ! РАЗБИЋЕМО СЕ!
ДРЖИ МЕ.. ПОКУШАЋУ ДА УПОРИМ!

МОРАМ БИТИ ПАЖЉИВ... ТРЕБА НАЋИ ДОБРО УПОРИШТЕ И ДОСЕГНУТИ ПАПУЧИЦУ КОЧНИЦЕ...

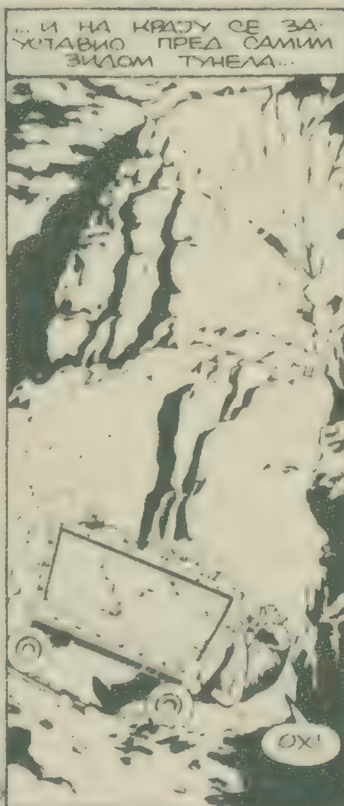

УСПЕО САМ! ПАПУЧИЦА ЈЕ ЗАРЂАЛА, АЛИ ПОПУШТА...

ОХ, НЕ!
ШТА ТИ ЗНАЧИ "ОХ, НЕ"?

ТУНЕЛ СЕ ЗАВРШАВА!

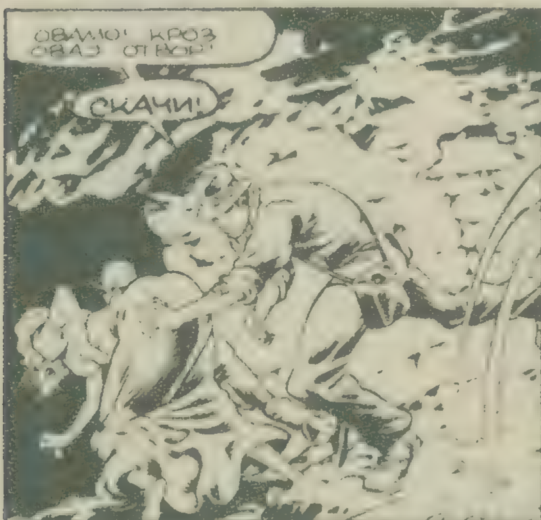

ИНДИ ЈЕ ПОЧЕО ЈОШ СНАЖНИЈЕ ДА ПРИТИСКА ПАПУЧИЦУ...

ВАГОНЕТ ЈЕ УСПОРАВАО...

...И НА КРАЈУ СЕ ЗАУСТАВИО ПРЕД САМИМ ЗИДОМ ТУНЕЛА...
ОХ!

НЕ БРИНИ... ЧИТАВА САМ!
ХЕЈ, ИНДИ, ЧУЈЕШ ЛИ НЕШТО?

PPPOOAPF!
ОХ, НЕ!

ОВАМО! КРОЗ ОВАЈ ОТВОР!
СКАЧИ!

И ОНИ СУ УСКОЧИЛИ, КОТРЉАЈУЋИ СЕ КРОЗ МРАК, ДА БИ НА КРАЈУ ТУНЕЛА УГЛЕДАЛИ СВЕТЛОСТ...
НЕ МОЖЕМО ДАЉЕ!
БЕЖИТЕ У СТРАНУ!

ТАМАН НА ВРЕМЕ!
ТРУУУШ!

ГОРЕ ЈЕ ИЗЛАЗ! МОСТ! УЗВЕРАЋЕМО СЕ ДО ЊЕГА!

АЛИ, КАДА СУ ВИЛИ И ШОРТИ СТУПИЛИ НА МОСТ...
ТАГИЈИ... ДОЛАЗЕ ИЗ ТУНЕЛА..

КАД СЕ ОВО ЗАВРШИ, СПАВАЋУ МЕСЕЦ ДАНА...

ЈАААХ!

ЈАААХ ТЕБИ!

ДО ЂАВОЛА! МОЛА РАМ! УХВАТИЛИ СУ ВИЛИ И ШОРТА...
ПУСТИ ИХ, МОЛА РАМЕ!

НИСИ У ПОЛОЖАЈУ ДА НАРЕЂУЈЕШ, ДОКТОРЕ!
ПУСТИ ИХ И ОПОЗОВИ СВОЈЕ ЧУВАРЕ!

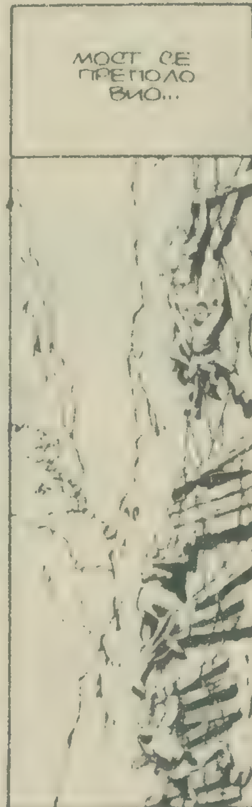

ИМПРЕСИВНО РАЗМЕТАЊЕ, ДОКТОРЕ!
ОХ! НЕ ГУРАЈ МЕ!

ДОБРО, КАД НЕЋЕШ ДА ПОСЛУШАШ...
ИНДИ И ШОРТИ СУ СЕ ПОГЛЕДАЛИ...

ОН СЕ НЕ ШАЛИ! ВИЛИ! ДРЖИ СЕ ЧВРСТО!

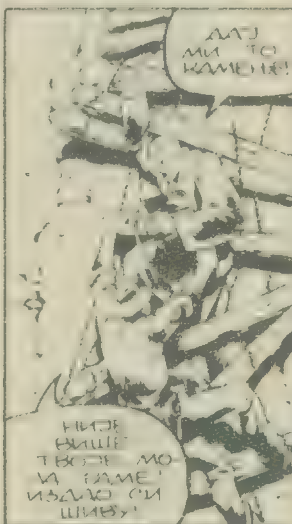

ДАЈ МИ КАМЕЊЕ!
МОЛА РАМЕ, СРЕШЋЕШ САДА КАЛИ...

...АЛИ У ПАКАУ!
ФИЈУКРАЧ!

МОСТ СЕ ПРЕПОЛОВИО...

КАДА СУ СЕ ВИЛИ И ШОРТИ ПОПЕЛИ НА ЛИТИЦУ, ПОЈАВИЛИ СУ СЕ ТАГИ СТРЕЛЦИ И ОСУЛИ ПАЉБУ...

УБРЗО ЈЕ СТИГАО ЗАЛИМ СИНГ СА СВОЈИМ ЉУДИМА.

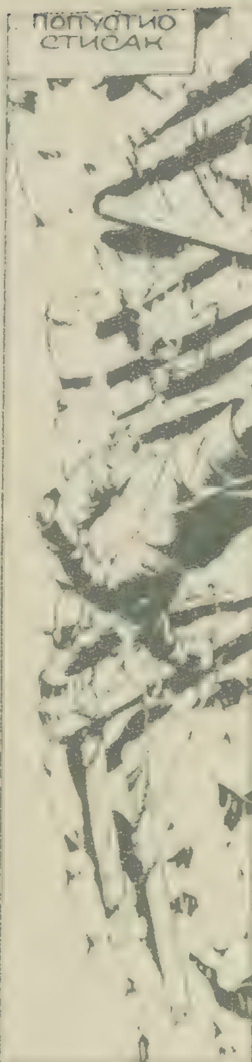

ДАЈ МИ ТО КАМЕЊЕ!
НИЈЕ ВИШЕ ТВОЈЕ МО- ... ИЗДАО СИ ШИВУ!

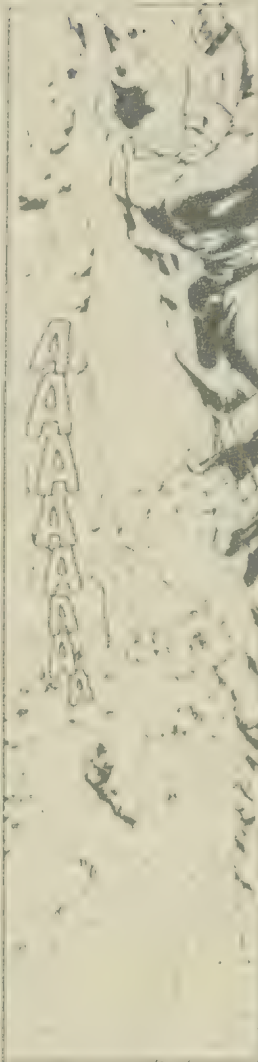

ШТА?

КАМЕЊЕ...

ПЕЧЕ КРОЗ ТОРБУ! МОЈА...
РУКА!
БОЛИ...

ЗА ТРЕНУТАК МО-
ЛИ РАМУ СЕ
ВРАТИМ
АЛИ ЈЕ

ПОПУСТИО
СТИСАК

АААААААА

ДА ЈЕ СВЕ
ГОТОВО! МИС-
ЛИМ ДА ЈЕ
НЕ,
НИЈЕ
СВЕ!

ПОСЛЕДЊИ
САНКАРА
КАМЕН!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ, НА ГРЕБЕНУ МАЈАПОР...
...СТОТИНЕ МАЛИХ ПРИЛИКА ЖУРИЛО ЈЕ РАДОСНО ПРЕМА СЕЛУ...

ХВАЛА ЗА ДЕЦУ ПРИЈАТЕЉУ! САДА СТЕ КОНАЧНО СХВАТИЛИ МОЋ САН КАРА КАМЕЊА!
ДА! УВИДЕО САМ ЊИХОВУ МОЋ!

МОГАО СИ ДА ГА ЗАДРЖИШ...
АХА, ПА ДА СКУП ЉА ПРАШИНУ У НЕКОМ МУЗЕЈУ!
...ДА ТИ ДОНЕСЕ СРЕЋУ И СЛАВУ!

ПА, ДУГ ЈЕ ПУТ ДО ДЕЛХИЈА.. КО ЗНА ШТА СВЕ МОЖЕ ДА СЕ ДОГОДИ!
ОХО НЕ! НЕ, ХВАЛА!
НЕМА ВИШЕ СКРЕТАЊА, ДОК ТОРЕ ЏОНС!

АКО МИСЛИШ ДА ЋУ У ДЕЛХИ ИЛИ МА ГДЕ СА ТОБОМ ПОСЛЕ СВИХ НЕВОЉА У КОЈЕ СИ МЕ ГУРНУО..

ШОРТ РАУНД ЈЕ САМО ПРЕКРСТИО РУКЕ, ОДМАХНУО ГЛАВОМ...
...И НАСМЕШИО СЕ...
АХ, ТИ ОДРАСЛИ!
КРАЈ

ДУЖ РЕКЕ НИЛА ЖИВЕО ЈЕ НАРОД ВИСОКЕ КУЛТУРЕ КОЈИ ЈЕ ОСНОВАО ЈЕДНУ ОД ПРВИХ ДРЖАВА У ИСТОРИЈИ.

МОЈА ЗЕМЉА ЗОВЕ СЕ КЕМЕТ!

ГРК

НЕ, ТВОЈА ЗЕМЉА СЕ ЗОВЕ МИСИР!

СЕМИТ

НЕ, ТВОЈА ЗЕМЉА СЕ ЗОВЕ ЕГИПАТ!

ЕГИПЋАНИН

ОВА ВИСОКО РАЗВИЈЕНА ЗАЈЕДНИЦА ИМАЛА ЈЕ И СВОЈЕ ПИСМО. ПИСМЕНИ СУ БИЛИ СВЕШТЕНИЦИ И ПРЕДСТАВНИЦИ АРИСТОКРАТИЈЕ. ЕГИПАТСКИ СВЕШТЕНИК УВЕК СЕ ОГРТАО ЛЕОПАРДОВИМ КРЗНОМ И БРИЈАО ГЛАВУ

НА СПЕЦИЈАЛНОМ ПАПИРУ – ПАПИРУСУ – ОСТАЛА ЈЕ ЊИХОВИМ ПИСМОМ ЗАПИСАНА ИСТОРИЈА, КАО И ОБИЧАЈИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА СТАРОГ ЕГИПТА.

У ПИСАЊУ ХИЈЕРОГЛИФИМА НЕМА ПРАВИЛА. ПИШЕ СЕ И СЛЕВА НАДЕСНО И ОБРНУТО, И ВЕРТИКАЛНО У ОБА ПРАВЦА.

КЛИМЕНТ АЛЕКСАНДРИЈСКИ ЈЕ 200. ГОД. Н.Е. ЕГИПАТСКО ПИСМО НАЗВАО ХИЈЕРОГЛИФИ, ШТО ЗНАЧИ „СВЕТИ УКЛЕСАНИ ЗНАЦИ".

ВРХОВНИ БОГ АМОН РА

КОЈЕШТА! КАКВИ ХИЈЕРОГЛИФИ ТО ЈЕ СТРАНА РЕЧ! ОНИ СЕ, У СТВАРИ, ЗОВУ МДР-НТР!

ПРВИ ХИЈЕРОГЛИФИ ЈАВИЛИ СУ СЕ НЕШТО ПРЕ ПОЧЕТКА ВЛАДАВИНЕ КРАЉА МЕНЕСА КОЈИ ЈЕ УЈЕДИНИО ГОРЊИ И ДОЊИ ЕГИПАТ, А ПОСЛЕДЊИ ЗАПИС ДАТИРА ИЗ 6. ВЕКА НОВЕ ЕРЕ.

ИМЕ И ТИТУЛЕ АЛЕКСАНДРА МАКЕДОНСКОГ

ХИЈЕРОГЛИФИ

ПИКТОГРАФСКО ПИСМО

ВИСОК	СТАБЛО	НАМОТАТИ
СТАС	ДРВО	СЛАВИТИ
ВЕЛИК	ПОПЛАВА	УЈЕДИНИТИ
СТАР	БИЉКА	МЛЕКО
ДЕТЕ	НОЋ	ДОНЕТИ
ЈЕСТИ, МИСЛИТИ, ГОВОРИТИ	ЗРАЦИ	СРЦЕ
ОПТЕРЕТИТИ	ПУСТИЊА, СТРАНА ЗЕМЉА	ДАЛЕКО
ВЕЛИКИ БРОЈ	ХОРИЗОНТ	ВАТРА
ЧОВЕК	ПРАШИНА	ХЛЕБ
ЖЕНА	ВОДА	ДЕЛИТИ
ЉУДИ	ГРАД	КИША, ОЛУЈА
ГЛАВА	КУЋА	КАМЕН
ВИДЕТИ	РАЗАРАТИ	ЖИВОТИЊА
ПЛАКАТИ	ВЕТАР, ДАХ	СТРАНАЦ
ВЕСЛАТИ	ПРИМИТИ	РИБА
БОРИТИ СЕ	ХАЉИНА, ХАЉИНЕ	ДАН, ВРЕМЕ
РУКА	ЖИВЕТИ	АПСТРАКТНО
ИЋИ, ХОДАТИ	ТЕЛО	БОГ
ВРАТ	ЉУБИТИ, ВОЛЕТИ	ПРОВИНЦИЈА
НАСЛЕДСТВО	ЗЛАТО	ПШЕНИЦА
НАЋИ	ВЕЗАТИ	КРАЈ
ЛЕТЕТИ	РАСТИ	КРАЉ ГОРЊЕГ ЕГИПТА
МНОГО	ЗАШТИТА	КРАЉ ДОЊЕГ ЕГИПТА

ПИКТОГРАФСКО ПИСМО ЈЕ ЗГОДНО ЈЕР МОЖЕШ ДА ЧИТАШ КЊИГУ А ДА НЕ ЗНАШ ЈЕЗИК СТАРИХ ЕГИПЋАНА!

ПРВО ПИСМО ЈЕ БИЛО ПИКТОГРАФСКО (СВАКИ ЗНАК ПРЕДСТАВЉА ЈЕДНУ РЕЧ) И ИМАЛО ЈЕ ОКО 3000 ЗНАКОВА.

ТЕКСТОВЕ СУ ПИСАЛИ УМЕТНИЦИ СЛИКАРИ ПА СУ ЛЕПИ И ЗА ОКО. ОВДЕ ВАМ ДАЈЕМО НЕКОЛИКО ЗНАКОВА. КОРИСТИТЕ ИХ У ДОПИСИВАЊУ, А ИЗМИСЛИТЕ И СВОЈЕ – ТО ЈЕ ЗАНИМЉИВА ИГРА.

Тачно је да је Ејса Соул са рекламом отишао предалеко, али је зато постигао циљ: постао је милионер.

ПРВАК АМЕРИКЕ У СКАКАЊУ У ЏЕП

ПРЕТЕРАО СИ, ЕЈСА Т. СОУЛ!

ИМА ИХ КОЈИ ЗАРАЂУЈУ БОГАТСТВО НА ИЗМИШЉОТИНАМА КОЈЕ НИКОМ НИСУ ПОТРЕБНЕ

Осамдесетих година прошлог века САД су још биле обећана земља за творце разноразних лековитих водица, мелема и прашкова. Знао је то и средовечни Ејса Т. Соул из Њујорка кад је 1873. откупио две трећине акција фирме за производњу лека „Дојлс хоп битерс" из Рочестера у који се и преселио. Ејса је, међутим, знао још нешто што већина његових конкурената није: да добра реклама обавља пола посла.

Мало алкохола, мало водице...

За рекламу су, међутим, биле потребне паре, а њих Ејса после куповине предузећа није имао. На све стране је позајмљивао доларе, а онда их бацао на рекламу. И мада је састав Соулове „медицине" био и остао пословна тајна, по свој прилици као и сваки „лек за све бољке" састојао се од алкохола, воде, мало карамела ради боје.. А зарада? Па сами израчунајте: „лек" је стајао осамнаест центи по флаши, а продавао се за долар!

Када је отворио филијале у Лондону, Антверпену, Мелбурну и Торонту, више му се нико није смејао. Крајем седамдесетих година прошлог века „Хоп битерс", што значи отприлике „Пријатељ и нада инвалида", био је најпопуларнији надрилек у САД, а Ејса Соул – милионер. Међутим, није ту стао. Шта град Рочестер нема, а жарко би то желео? Безбол екипу. И Соул је купио комплетну безбол екипу из Албанија, преселио је у Рочестер и навукао им дресове са великим гримизним словима преко груди „Хоп битерс". Пре сваке утакмице играчи су гутали по кашичицу „Хоп битерса".

Продаја „Пријатеља и наде" вртоглаво је расла све док новинари нису нањушили, а онда и обелоданили, да је господин Соул на незаконит начин покушао да се домогне једне безбол звезде из Троја у држави Њујорк. Избио је скандал, екипа је искључена из државне лиге и распуштена.

То није обесхрабрило Соула. Он је под хитно основао нову коју никако нису могли да избаце ни из једне лиге јер ниједној није ни припадала. Попивши по гутљај „Хоп битерса" пре сваког меча и овај нови тим низао је победу за победом.

Мој канал, моја железница, мој град

У међувремену лек извесног господина Вонера, „Здрави бубрези и лек за јетру" почео је да се продаје боље од „Пријатеља и наде инвалида". Соул је одлучио да шансу потражи на дивљем, односно неразвијеном Западу. Зар Канзасу управо не треба канал за наводњавање? Треба и он ће му га дати, разуме се, не џабе. И, почетком лета 1886. уз велику помпу отворен је канал за наводњавање „Еурека". Дугачак од 120 до 150 километара (процене су се разликовале од једног до другог новинског извештаја), широк око 14 метара и дубок метар и осамдесет. Једна ситница узгред: на највишем делу дно канала уздизало се 23 метра изнад нивоа воде реке Арканзас, извора са кога се читав систем напајао водом.

Изградња је завршена, богаћење је могло да почне. Фармери су нагрнули да купују право на коришћење воде из канала, а права је продавао Соул. На крају му је то досадило па је по цени од милион и сто хиљада долара у злату сва своја права на канал уступио групи Енглеза. Показало се – у прави час. Убрзо је постало јасно да је „Еурека" осуђена на пропаст. Канзасом је завладала страховита суша, народ масовно почео да се исељава у суседне државе, а до 1890. у неколико округа у западном Канзасу [illegible] два и по квадратна километра тешко су се могла наћи два становника.

Неуморни Соул се тада подухватио изградње железничке пруге Доџ Сити-Монтезума-Тринидад, градовима кроз које је пролазила продао обвезнице, а онда читаву линију, пре него што је сасвим пропала, дао под најам Рок Аjленд железници. Опет, у задњи час.

Један од разлога њене пропасти свакако је и траса, необична утолико што је пролазила кроз Монтезуму која је у то доба била обична селендра. Соул је

Упркос чињеници да је највероватније садржао знатну количину алкохола, „Хоп битерс" се рекламирао као најчистији лек против свих болести стомака, јетре, бубрега и мокраћних канала.

одлично знао зашто то чини: он Монтезумљанима пругу, они њему гласове који ће од оближњег места Ингалс, наводно, створити велики град и окружно седиште.

Ингалс је, иначе, никао на градилишту Соуловог канала. Парцеле које је од државе купио за неколико стотина долара, могле би касније да се продају и по цени од 120 хиљада долара. Али, пре тога мора намамити довољан број људи на своје парцеле. За годину постаће милијардер. Међутим, да би град био заиста примамљив, морао је да буде окружно седиште.

Дакле, Ингалс за седиште округа Греј по сваку цену! Монтезуму је умирила пруга, али шта са суседним Симароном који је такође жарко желео то исто, односно да остане центар округа.

Први избори у округу Греј одржани су у јесен 1887. Звучи невероватно, али да би све текло по закону, Ејса је унајмио чету познатих револвераша!

Револвераши деле правду

Избори су протекли у миру, али је зато њихов исход изазвао скандал који је до појединости претресан пред врховним судом Канзаса. Симарон је тврдио да је Ејса Соул „напаковао" гласачке кутије са листићима радника са своје пруге. Са своје стране, Ејса Соул је у име Ингалса оптужио Симарон за лажиране изборе. Врховни суд пресудио је у корист Ингалса, а један од присутних судија касније ће овако објаснити одлуку: **„Закључили смо да је Симарон починио нешто мало више преступа од Ингалса".**

Како се све збивало 1889, како се Канзас налазио на Западу који је још био помало дивљи, Симарон за одлуку суда није хтео ни да чује! Ејсу Соула је то страшно наљутило, па је једног прохладног јануарског јутра речене године банда револвераша на челу са Мастерсоном званим Слепи Миш ујахала у Симарон да преузме закон у своје руке.

Мастерсон је с једним помагачем упао у градску судницу и са прозора другог спрата почео да разбацује службену документацију округа до које је градићу толико било стало.

За тили час читав град је био на ногама а Слепи Миш и његови људи сатерани су судницу. Почело је пушкарање које је трајало дан и по. Пала је и жртва – један недужни посматрач кога је погодио залутали метак.

На крају неравноправне борбе Мастерсонови људи су се предали. Био је то и крај подухватима Ејсе Т Соула.

Ништа од онога што је подузетни Соул створио није га надживело. Законом о храни и лековима из 1907. забрањена је и производња „Пријатеља и наде инвалида" а вишемилионска индустрија срушила се као кула од карата. Пруга Доџ Сити-Монтезума-Тринидад временом се угасила. Ингалс никада није постао седиште округа Греј. Данас је то месташце од неколико стотина становника. Западно од Доџ Ситија вијуга Канзасом запуштен, исушен канал који само смета тракторима и комбајнима...

М. И.

Доџ Сити није био чистунац (као Рочестер): његови житељи спремно су прихватили 50 хиљада долара и 40 ари земљишта да на њему сагради колеџ који је носио име Ејсе Т. Соула.

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ „ПОГРЕШНО СЛОВО"

ПЛАЋАМО СВОЈЕ ГРЕШКЕ

Када смо крајем децембра прошле године позвали читаоце да у објављеним реченицама пронађу по једно погрешно слово, које им је променило смисао, нисмо ни слутили да међу нашим читаоцима има оволико коректора.

Задатак, истина, није био тежак, што показује и велики број приспелих решења, углавном тачних.

Тачна решења су:

1. **Гласање ће сигурно донети доста узбуђења јер ће свака делегација покушати да *прогура* свог кандидата.**
2. **Возачи би морали више да *пазе* на овој раскрсници.**
3. **Ту су оловке, хартије, *спајалице* и све друго што се може наћи у свакој канцеларији.**
4. **Треба се упитати: да ли је песник у свом *болу* видео онога ко ће донети спас нападеној земљи?**
5. **Награђен је за свој рад на *развијању* компјутера.**
6. ***Зеба* има плаву главу, црвене груди, леђа су јој зелена, а храни се инсектима и семењем.**
7. **Андрић једини од наших књижевника није никада подлегао искушењу да буде *фразер*.**
8. **Руски цар је тих година био у *савезу* са аустријским царем.**
9. **Цртеж се извлачи тушем или мастилом, а евентуалне грешке се могу покрити *темпером*.**
10. **„Требало је много *раније* да се организује једно овакво саветовање" изјавили су домаћини после завршене седнице.**

Подвучене речи су решење задатка.

Жири је прегледао све приспеле одговоре и између тачних извукао имена 35 добитника који добијају по 3.000 нових динара.

НАГРАДЕ СУ ДОБИЛИ:

Дејан Опанчар, С. Ковачевића 53. Ловћенац; **Драган Лалић**, Дахировац 8. Високо. **Миодраг Ђорломановић**, Нас преко Поњавице, Ковин. **Сања Антић**, Црногорска 39/Б. Скопље; **Кемал Муфтић**, Фочанске омлад. чете 27/Б. Фоча; **Бригита Кирар**, Долењи Боштањ 56/А Боштањ. **Драгана Туторић**, Треће санџачке бригаде 32. Мркоњић Град. **Саша Јакубец**, Шесте бригаде 2/2. Милићи; **Рада Тасић**, Трг рудара 2/15. Ал. Рудник; **Тадеј Чампа**, Бадокова 27. Крањ. **Ирена Вучковић**, Р Кончара 10 Бања Лука; **Зоран Бистровић**, Р. Кондића 2. Бања Лука. **Жаклина Одстрчил**, Ибарска 1. Осијек **Иван Антић**, Париске комуне 7/25. Нови Београд; **Лиле Илијеска**, Веле Змејкоски 17. Кичево; **Неда Јерковић**, В. Бубуја 18. Биоград; **Давор Лукић**, Б Спасојевића 31. Маглај; **Смајо Муратовић**, Криваче 15. Зеница. **Валентина Јаћимовић**, М. Тита бб. Трговиште. **Јелена Лазић**, 29 новембра 110 25 Београд; **Горан Ивановски**, Питу Гули 26. Битољ. **Наташа Урбанија**, Цеста влашко 2. Целје; **Крешимир Блажевић**, Првомајска 27. Кисељак; **Марија Рафаиловић**, М. Тита 27. Гружа. **Бранко Ковачевић**, И. Милутиновића 78/11 Црвенка; **Томи Холер**, Купарска 2 Дубровник; **Слађана Коловић**, Х Вељкова 105. Краљево; **Крешимир Фтегар**, Ладишева 13. Загреб Суседград. **Љиљана Јовановић**, 22. септембра 40/16. Кладово; **Лацковић Александра**, Велика Пољана 106/а. Велика Пољана; **Јадранка Фехер**, Јармочна 6 Бачки Петровац; **Горан Митић**, Н. хероја 16. Пирот; **Рок Приможич**, Розманова 24/д. Илирска Бистрица; **Југослав Микарић**, С. брег I – III – 19. Приштина и **Марија Дивић**, Омладинска 7. Фажана

Награде шаљемо одмах, а најкасније 60 дана по објављивању резултата.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК ВАМ ПРИКАЗУЈЕ ВИДЕО ХИТОВЕ

НА ЛЕЂИМА БЕЛОГ ЗМАЈА

РАДИ ОНО ШТО ЖЕЛИШ – ПИШЕ НА МЕДАЉОНУ КОЈИ ДОБИЈА СВАКО КО СТИГНЕ У ЗЕМЉУ ФАНТАЗИЈУ

Страст дечака Бастијана Балтазара Букса биле су књиге и сасвим је разумљиво његово узбуђење кад је у једној књижари налетео на дебелу књигу црвених корица са насловом „Бескрајна прича" Морате и сами признати да није баш лако пронаћи причу која никако да се заврши. Књигу свих књига. И зато се дечаку не може замерити што није одолео искушењу да је „позајми" Не може му се, баш много, ни замерити што је уместо у школу отперјао на таван да на миру чита. И сањари.

Овако своју бајку почиње Михаел Енде и свог јунака Бастијана води у чаробни свет земље Фантазије, међу летеће змајеве, тркалишта пужева, у друштву патуљака и мале краљице. Наравно, живот у земљи Фантазији је фантастичан, као у свакој бајци. Али у свакој бајци хармонију срећног живота изненада нарушава појава непријатеља, овде чак два.

Један је злочинац по имену Ништа, други је још опаснији по земљу Фантазију – болест мале краљице.

И најмудрије главе немоћне су да нађу лек својој владарки чија би смрт била и крај бескрајног царства Фантазије, јер је оно без мале краљице исто што и човечје тело без срца. У другим бајкама, по правилу, у помоћ стиже витез на белом коњу, овде је „превозно средство" такође бело, на леђима белог змаја Фухора стиже храбри индијански дечак Атреуа.

Храбри Атреуа помаже и Бастијану који се безнадежно заплео у вртлог некротиве маште: налази му пут из земље без граница и испраћа га речима: „Постоје људи који никад не долазе у Фантазију и људи који дођу и остану. А има и неколико њих који дођу и врате се. Као и ти, Бастијане".

До земље Фантазије из „Бескрајне приче" покушали су да стигну и филмски режисер Волфганг Петерсон и продуцент Бернд Ајхингер. Ова филмска пустоловина коштала их је око 60 милиона марака и то је досад најскупљи западнонемачки филм. Лавовски део новца, разумљиво, прогутала је сценографија која је покушала да на платно пренесе бар део фантастичног света који је створио писац Михаил Енде.

Без обзира што писац није задовољан екранизацијом свог дела (сматра да су му филмаџије одузеле поетичност), филм пуни биоскопске дворане широм света. Треба ли рећи да су видео касете веома тражене. Разлог није тешко докучити: савремени човек све чешће жели да побегне у свет маште јер једино ту може да ради оно што жели.

М. Ш.

Малу краљицу игра, такође мала, Тами Странах.

Ко зна какав би крај доживело бескрајно царство Фантазије да у последњем тренутку у помоћ није стигао индијански дечак Атреуа. У филму његов лик тумачи тринаестогодишњи Новах Хатавеј из Лос Анђелеса.

Ликови који се појављују у филмској „Бескрајној причи" по маштовитости не заостају за оним из, и код нас, чувеног филма „Е.Т".

КАД НЕКО ВОЛИ ЗМИЈЕ

ПУСТИТЕ МЕ ДА ИМ СЕ ДИВИМ

Жак Делакур, као индијски факир, хипнотише пустињску отровницу кружним покретима трске. Истовремено јој, веома споро, приближава леву руку, а десном је нагло хвата. Ова игра може да га кошта живота.

ДА МУ БЕДУИНИ НЕ БИ СМЕТАЛИ, ПАРИЖАНИН ЖАК ДЕЛАКУР ПОЈЕО ЈЕ ШКОРПИЈУ

Бедуини га познају као човека који је близак змијама и шкорпијама. Зову га Велики Врач и сматрају га пријатељем. Понекад га сретну док лута ужареном Сахаром лица покривеног белом марамом да би се заштитио од убитачног сунца. О њему само знају да је Француз и ништа више.

Ова несвакидашња прилика у пустињи је четрдесетогодишњи Жак Делакур, технички дизајнер из Париза. У Сахару долази често, чим уштеди нешто новца. Вуче га љубав према змијама.

Како је стекао поштовање и дивљење бедуина? Једне ноћи, док је седео крај ватре у њиховом логору, бедуин Моктар причао је о некој жени из племена која је, некада давно, за тежак преступ осуђена да поједе живу шкорпију. Несрећница је умрла у ужасним боловима.

Жак је, желећи да покаже бедуинима како су отровне шкорпије чудесна бића и не тако опасна као што се мисли, извукао из кутије један крупан жути „примерак", згњечио га и ставио у уста. Пажљиво, да га животиња не би убола и отровала, јер је то још увек могло да се догоди, лагано ју је мућкао и, на крају, прогутао.

Шкорпија је веома горка и неописиво је тешко појести је, али, уколико њен отров не дође у додир с крвљу, убодом или преко ране, потпуно је безопасна

Бедуини су о овом „чуду" расправљали целе ноћи, а кад је изгрејало сунце, Моктар је Французу саопштио исход већања:

– Ништа нам ниси доказао јер ти ниси обичан смртник. Ти си Велики Врач. Ти узимаш у руке најотровнију змију и она те не уједа. Ти познајеш душу шкорпије. Да сам је ја појео, одавно бих био мртав.

Француз се није бунио знајући да му је оваква „пресуда" од користи: под заштитом бедуина моћи ће безбедно да се посвети својој неодољивој страсти – да посматра и снима отровне змије и шкорпије

Неко воли мачке, неко псе, неко коње, неко лептирове, а Жака Делакура опчиниле су змије када су га, као тринаестогодишњака, одвели у париски зоолошки врт. Од свих могућих животиња које је тамо видео привукли су га баш гмизавци. Још тада је решио да, чим порасте, отпутује у Индију где су се, како је замишљао, налазиле највеће и најотровније змије на свету.

У земљу својих снова први пут је отишао кад му је било двадесет година. Тада је доживео ватрено крштење. Прекасно је, поред своје ноге, приметио кобру која му је муњевито зарила зуб у глежањ. Није код себе имао нож и место уједа засекао је оштрим каменом.

Тек тада га је ухватила паника. Три дана лежао је у колиби и чекао да умре, а четвртог је устао као да ништа није било. Ово је један од веома ретких случајева да неко преживи отровни ујед кобре.

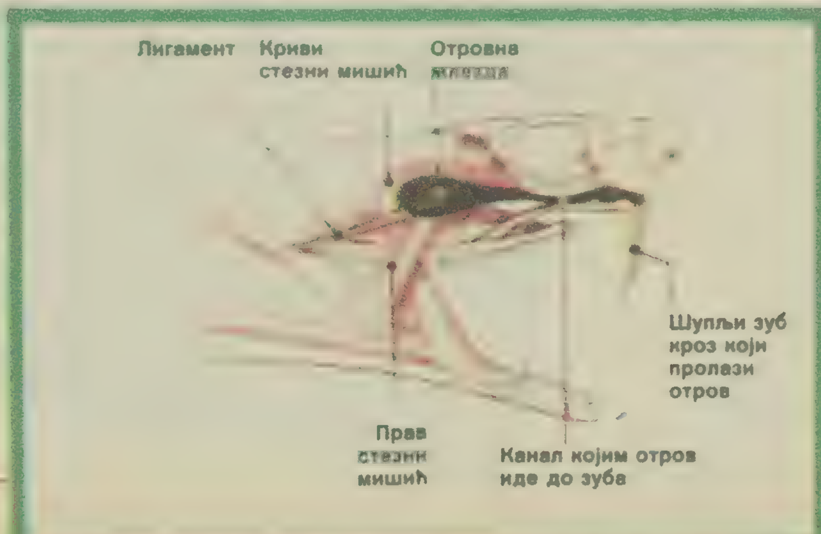
У Сахари је упознао рогату пустињску змију, пет пута отровнију од кобре. Она мирује укопана у врели песак, а вире јој само очи и нос. И боја јој је слична песку па је тешко уочљива. Она чека да јој се плен сасвим приближи и изненада напада. Од осамдесет до сто двадесет милиграма њеног отрова, колико обично одједном убризга, умире се за само пар минута јер директно делује на срчани мишић.

Делакур вешто хвата и ове отровнице и неколико примерака однео је у Француску и раздао зоолошким вртовима. Само једну задржао је за себе и чувао је у кавезу у свом стану. И баш та љубимица угризла га је за палац. Одмах је примио противотровни серум, прст му се надуо и утостручио, а висока температура тресла га је неколико дана. Оток се потом повукао, али је палац остао унакажен.

Жак Делакур је досад двадесет пет пута био у Сахари и направио безброј снимака својих љубимаца у свим могућим позама и ситуацијама. Његова жена Миг помирила се са овим опасним хобијем и чак му, понекад, прави друштво у Сахари. Жакова мајка се никада није помирила и пред сваки одлазак кроз сузе му говори:

– Ризикујеш живот само да би сликао та чудовишта, а слике се чак и не продају нарочито.

Б. Д.

ХИТ СТРАНЕ

РЕКОРДЕРИ

Енглези су познати, између осталог, и по томе што признају само своје топ листе и што по њима праве разне показатеље. Недавно су објављена имена група и солиста који су имали највише узастопних хитова (између 20 најпродаванијих!) током последње две и по деценије.

У шездесетим суверен је био Клиф Ричард (Cliff Richard), са укупно 39 хитова. Током седамдесетих без конкуренције је Елвис (мада је умро у августу 1977), имао је 21 успешну песму. У првој половини ове деценије забележене су три велике серије: група Маднес (Madness) има 19 хитова заредом, а следе је Шекинг Стивенс (Shakin Stevens) са 16 и Пол Велер (Paul Waller) са 15 хитова које је остварио у три различите групе Jam, Style Counsil и Band Aid.

ЈЕДНО ЛИЦЕ - ПУНО ПОЗА

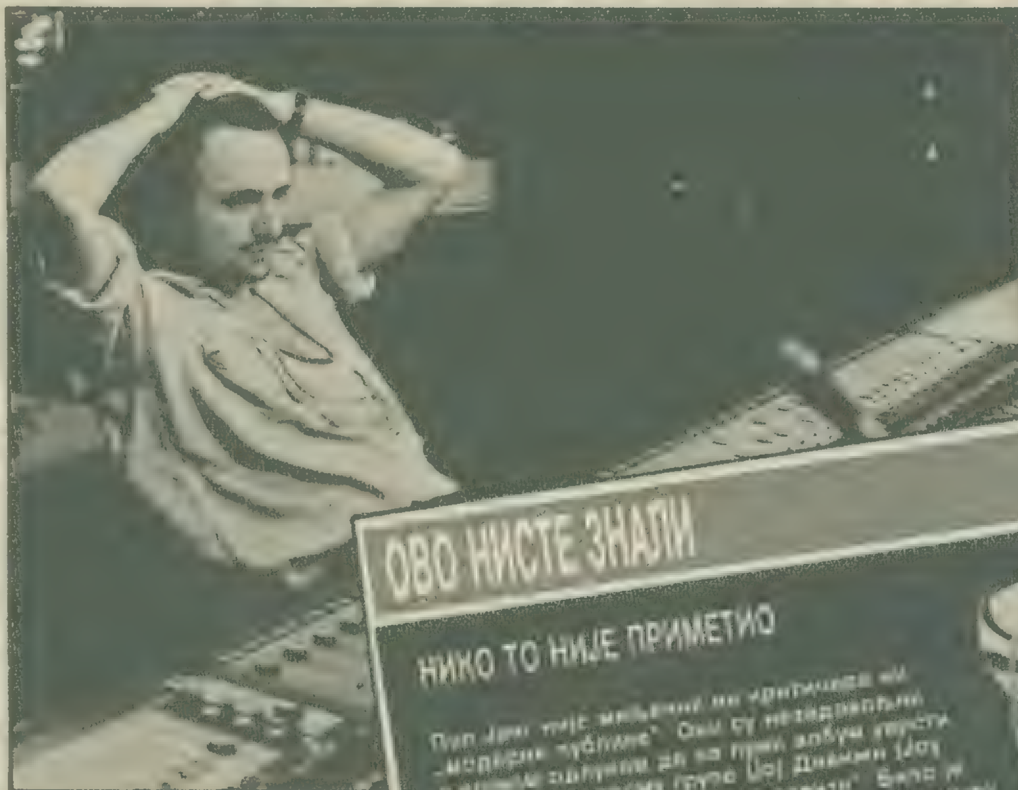

НИКАД ИСТО

Дечко Џорџ, рођен јуна 1961. као Џорџ Ален О'Доуд, познат је по томе што својим изгледом често и врло успешно збуњује своје обожаваоце, новинаре, фото-репортере па чак и оне мало заинтересоване. Уверите се у то и сами. Ово су неке од његових личних „креација".

11 чињеница о... БИЈЕЛОМ ДУГМЕТУ

1. Прво су били „Миһа, Зоран, Горан", па „Јутро", а онда је крајем 1973. настало „Бијело дугме"
2. Из првобитне поставе ту су Горан, Зоран и Владо
3. У почетку им је пошло за руком да исту песму („Главни јунак једне књиге") објаве истовремено у две различите дискографске куће („Југотон" и „Дискотон")
4. Унутар групе је прошло укупно 12 музичара
5. Плоче су снимали у Љубљани, Лондону, Загребу, Њујорку, Београду, Скопљу и Сарајеву
6. До сада су о њима објављене три књиге
7. Највеће концерте имали су у Београду: бесплатни код Хајдучке чесме (1977), на отвореном простору на стадиону ЈНА (1979) и у затвореном простору, на Сајмишту (1983)
8. Омоте за плоче радили су им Драган С. Стефановић, Влаја Јовановић, Мирко Илић, Иван Ивезић и Пико Станчић

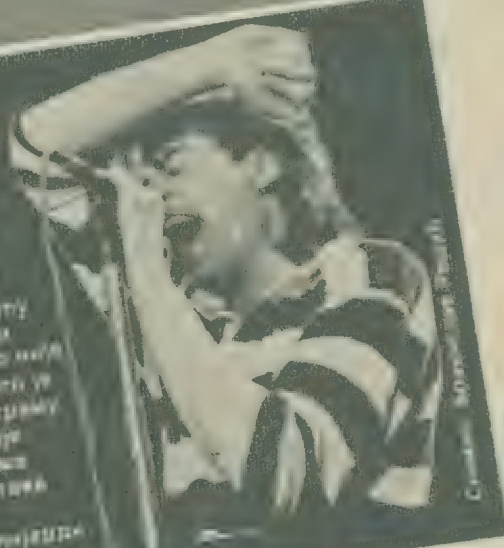
Снимио: Зоран Трбовић

9. Имају 7 студијских плоча, 2 концертна албума и три компилације
10. Прва су домаћа група која је укупно продала преко милион ЛП плоча
11. Бијело дугме је прва домаћа група која је објавила плочу на сопственој „етикети" – „Камарад" (1984)

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

НИКО ТО НИЈЕ ПРИМЕТИО

Поп Џем није [illegible] на критичара [illegible] „модерне публике". Они су незадовољни [illegible] да на први албум [illegible] [illegible] песму групе Џој Дивижн (Joy Division) „Љубав ће нас раставити". Било је мишљења да тиме скривају успомену на групу која је прекинула рад после трагичне смрти свог вође Јана Кертиса (1981). Пол [illegible] не само да је снимио него је обрадио и песму [illegible] у свом концертном програму [illegible] и изводи у свом концертном [illegible] од премијере [illegible] за [illegible] песмом [illegible] албума са [illegible] песмом [illegible] Џој Дивижн, данас [illegible] новим састава Њу Ордер (New Order), припало је [illegible] 300.000 фунти (преко 7 милијарди старих динара).

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Знали смо да нећемо пропасти када смо на нашој турнеји 1981. године пре сваког концерта слушали вриштање девојака".

Џон Тејлор
Duran Duran

ПАРАДОКСИ

НАЈВЕЋЕ НАДЕ ИМАЈУ 201 ГОДИНУ!

Читаоци тиражног музичког недељника „Саундс" недавно су за највећу наду светске музичке сцене изгласали измењену поставу супергрупе Дип Парпл (Deep Purple)! Све би било у реду да се то није догодило 17 година после оснивања оригиналног састава и да „наде" нису у озбиљним годинама. Тако, рецимо најмлађи Пејс има свега 37 а најстарији, клавијатуриста Јон Лорд, једва 44 године. Простим сабирањем година свих чланова групе добили смо бројку 201.

Још једна занимљивост: чланови састава се и у појединачним изборима по својим категоријама одлично котирају. Тако је Лорд изгласан за водећег клавијатуристу, Блекмор за најбољег гитаристу, док је Пејс трећи међу бубњарима, Роџер Гловер девети међу басистима а најлошије се „држи" Јан Гилан. Он је тек тринаести међу певачима.

Прошлогодишњи албум групе (иначе први после окупљања и десетогодишње паузе) „Перфектни странци" освојио је друго место у споменутом избору, мада није одушевио ни критику нити се продао у очекиваном тиражу.

МОЈА ПЕСМА

МАРИНА ПЕРАЗИЋ

(DENIS & DENIS)

Моја омиљена песма је „Кад ходаш" и налази се на последњем албуму Рибље чорбе. Волим је зато што сам све што се у њој налази и доживела. Кад смо се прошлог лета враћали магистралом из Задра за Ријеку била је дивна ноћ, а Радио-Загреб је емитовао ту песму. У једном тренутку погледала сам у небо и стварно видела месец који је био бледа флека боје цимета... И сада се најежим када је чујем".

„КАД ХОДАШ"

Музика и текст: **Момчило Бајагић**
Свира **Рибља чорба**

Вече не мирише на ракове и школьке
месец је бледа флека боје цимета
узимаш ципеле за шетње кроз снове
улица воли ритам твојих корака.

Ветар се провлачи кроз непознате речи
асфалт се милује са твојим штиклама
сувише мекан да би могао да спречи
ово је вече пуно твојих трагова.
Кад ходаш
не застајкујеш
и земљу
не додирујеш
а мене
не примећујеш
и упорно се трудиш
да ме прође пожуда
Још дрхтим
од твог погледа
из неких
старих разлога
не могу да се средим.

НИКО КАО ОН

НИКОВА СЕЗОНА

Снимио Бранислав Рашић

Почетком ове године прављене су многе листе и на њима се повремено појављивало и име Ника Кершоуа (Nik Kershaw). Никад у самом врху. Када се мало боље погледа, јасно је да му је нанесена неправда. Овај млади Енглез је током протеклих дванаест месеци (од прошлог фебруара) успео да објави пет сингл плоча („Wouldn't It Be Good", „Dancing Girls", „I Won't Let The Sun Go Down On Me", „Human Racing" и „Riddle"), које су постале хитови и два такође веома успешна албума („Human Racing" и „Riddle"). (У СР Немачкој и Великој Британији међу првих 8!) Таквом продукцијом се нико, поготово не неко сасвим нов, не може похвалити.

СВЕ ПЛОЧЕ

IRON MAIDEN

Iron Maiden (EMI, април 1980)

Killers (EMI, фебруар 1981)

„The Number Of The Beast" (EMI, април 1982)

„Peace Of Mind" (EMI, април 1983)

„Powerslave" (EMI, септембар 1984)

ПРИПРЕМА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА **Rock**

МАЛА МОРСКА МУЗИКА

КАКО СМО УМИРИЛИ КИТА

ЈАК ИЗНЕНАДНИ УДАР ОБОРИО НАС ЈЕ НА ДНО ЧАМЦА

Пловили смо невеликим моторним чамцем ка заливу Негајева, недалеко од Магдана у Охотском мору. Мерили смо дубину, сакупљали узорке тла са дна, испитивали морска струјања. Крманош Александар Сидоров, Саша како сам га звао, стајао је као и увек крај крме а ја се нисам одмицао од ехолокатора – апарата помоћу кога се ултразвуком мери дубина.

– С наше леве стране кит-уљешура – неочекивано рече Саша.

И заиста, на две стотине метара од нас видела су се огромна црна леђа морског џина. Заузет мерењем нисам одмах схватио зашто ми Саша скреће пажњу на тај призор толико обичан за нас.

Напад

Китове смо сретали готово сваког дана и они више за нас нису представљали ништа необично. Али још никада ниједан није допловио толико близу као овај. Загњуривши се, кит се кроз неколико секунди створио на два корака од нас. Изронивши затим на површину запливао је упоредо с чамцем.

Изгледало је да наш сапутник не обраћа на нас ни најмању пажњу. Међутим, убрзо смо схватили колико је тај први утисак био погрешан.

Када је ехолокатор показао нагло повећање дубине, угасио сам мотор да бих се зауставио и узео узорак тла са дна. Готово у истом тренутку снажан удар оборио нас је на дно моторног чамца: напао нас је кит! Скочивши на ноге, угледали смо леђа морског џина који се брзо удаљавао.

На стотинак метара од нас кит се загњурио, направио неколико кругова и... опет кренуо право на нас.

Нисмо успели ни да се сасвим освестимо а чамац је као ивер одлетео на страну тако да се вода прелила преко ивице. Овог пута Саша се закачио за чекрк помоћу којег вадимо узорке с дна а мене је спасла ограда. Срећом, кит је само овлаш закачио чамац; нас је, у ствари, одбацио талас који је морски див подигао. Није тешко замислити шта би се догодило да нас је ударио челом: кит је био бар два пута већи од нашег чамца.

У међувремену поново се удаљио, испливао на површину и окренуо главом према нама – очигледно се спремао на нови напад.

Бацио сам се према мотору. Било је неопходно да га што пре упалим да бисмо, ако не да сасвим умакнемо киту, могли бар да маневришемо и избегнемо његов директан ударац. Али мотор је само „кашљуцао" и пушио се. Зној ми се сливао низ леђа док сам покушавао да га упалим. Најзад, исцрпљен узалудним покушајима, уступио сам место Саши, изишао из кабине и, тешко дишући, стао да пратим китово кретање. А он је пуном брзином ишао право на чамац. Био је на стотинак метара од нас.

Пали мотор!

– Саша, излази! – викнуо сам и стао да трпам у џепове радну бележницу и податке о мерењима ехолокатором.

А тада је мотор неочекивано заурлао. Саша је дао пун гас а ја сам пребацио крму на десну страну. Моторни чамац се пропео и нагло окренуо... Али, шта је то сад? Наш очајнички маневар као да и није био потребан: кит је због нечег успорио кретање и као да је одустао од напада. Стигао нас је полако пливајући и наставио упоредо с нама.

Кад смо се мало повратили од страха, поново смо почели да меримо дно. Кит је и даље мирно пливао поред чамца као да је нестала његова малопређашња ратоборност.

Али, због мерења је требало опет да успоримо. Мотор је почео да ради неуједначено. Кит је одмах променио своје понашање. Опет се узнемирио, бесно је ударао репом и често ронио.

И тада, још не потпуно уверен у своје претпоставку, одлучио сам да изведем опасан али занимљив опит. Почео сам да успоравам брзину. Мотор је почео да ради с прекидима, „кашљући", уз експлозије.

Кит је постајао све узнемиренији: почео је да кружи око чамца подижући велике таласе тако да смо се једва држали на ногама.

– Киту је потребна музика! – узвикнуо сам и пустио мотор „до даске". Саша је, не разумевајући још ништа, посматрао кита који се сместа умирио јер му је, очигледно, пријао уједначени ритам и тутањ дизел-мотора.

Наслађујући се само њему схватљивом музиком морски џин, који само што нас заједно с чамцем није послао на дно мора, мирно је пливао упоредо с нама.

Јевгениј Попов

Илустровао Љубомир Милојевић Љубец

ВЕЛИКА НАГРАДНА ИГРА „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА"

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ

■ УЧЕСНИКЕ ОЧЕКУЈЕ 20 ПРЕМИЈА И ЈОШ 600 ДРУГИХ ДОБИТАКА ■

ПРЕМИЈЕ

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ доноси вам **20 премија**, и то **10 појединачних** и **једну** колективну за **десет** добитника.

Ове премије су за вас обезбедили: ЈУГОСЛОВЕНСКИ АЕРОТРАНСПОРТ И AIR LIFT, БЕОГРАД, ЦЕНТАР ДЕЧЈИХ ЛЕТОВАЛИШТА БЕОГРАД, ФИРМА TEAMEDGE Ltd, Importers and Exporters of Computer and Electronik Equipment, London house,266 Fulham Road, Chelsea, London SW 10 и ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК.

– ЧЕТИРИ ПЕТОДНЕВНА ИЗЛЕТА: РИМ, АТИНА, МАЛТА и ТУНИС где вас очекују: римска Арена и друге знаменитости овог вечног града, Акропољ – који своје госте и данас дочекује у пуном сјају, Малта – једна од најмањих европских држава, нешто већа од Београда, и Тунис са древном Картагином.

– ПЕТ ПЕТОДНЕВНИХ ПУТОВАЊА: У СПЛИТ, ДУБРОВНИК, ПУЛУ, ОХРИД и на БРИОНЕ. И ова путовања Забавниковим читаоцима поклања JAT-AIR LIFT.

– КУЋНИ КОМПЈУТЕР марке „СИНКЛЕР 48 К" са 10 касета и часопис „Ваш Синклер", које вам поклањају фирма TEAMEDGE Ltd из Лондона и Политикин забавник. Уз појединачне ту је и:

КОЛЕКТИВНА ПРЕМИЈА

ДЕСЕТ ЧЕТРНАЕСТОДНЕВНИХ летовања у Митровцу на Тари од 5. до 19. августа ученицима основних школа поклања ЦЕНТАР ДЕЧЈИХ ЛЕТОВАЛИШТА БЕОГРАД

ПРАВИЛА ИГРЕ ЗА КОЛЕКТИВНУ ПРЕМИЈУ

Могу да конкуришу САМО УЧЕНИЦИ ОСНОВНИХ ШКОЛА. Ако се десет другара, или десет другарица (може да буде и мешовито друштво) договоре да заједно летују, онда на посао! Потребно је да се удруже и да свако од њих реши сва четири задатка које ће они на крају игре у **једном** коверту послати Забавнику. С њима на летовање може да пође (такође бесплатно) и њихов разредни старешина или учитељ.

Напомена: Коверти читалаца који конкуришу за колективну премију иду у посебни бубањ из кога ће жири извући добитнике. А СВИ ПРЕОСТАЛИ ТАЧНИ ОДГОВОРИ КОЈИ СУ КОНКУРИСАЛИ ЗА КОЛЕКТИВНУ НАГРАДУ ДОЛАЗЕ У ОБЗИР И ЗА ПОЈЕДИНАЧНЕ НАГРАДЕ.

Летећи ћилим је игра која Забавниковим читаоцима пружа много више од игре и разоноде

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ

Ових 600 вредних и занимљивих награда поклањају вам JAT и ЗАБАВНИК

- 10 спортских торби
- 10 „паркер" оловака
- 10 лопти за плажу
- 10 заставица са постољем
- 20 хемијских оловака
- 50 беџева
- 100 луксузних агенди
- 100 привезака за кључеве
- 10 комплета значака
- 100 разних значака
- 150 разних налепница – све са знаком и фирмом JAT-а
- 9 часописа „Ваш Синклер" и
- 21 вредно дело југословенских и светских писаца

ПАЖЊА! Читаоцима који пропусте један од четири Забавника у којима ће бити објављени задаци, односно исечци, уз четврти задатак даћемо објашњење на који начин могу и они да учествују у игри.

ОВО ОБАВЕЗНО ПРОЧИТАЈТЕ!

Да бисте конкурисали за једну од ових награда, потребно је мало стрпљења и добро око. У прошлом броју објавили смо 4 исечка од којих је сваки део једне сличице. Данас објављујемо још четири, али да бисте тачно саставили све **четири** сличице, које представљају наградни задатак, потребно вам је да из два наредна броја Политикиног забавника сакупите још осам исечака. Значи: тек кад објавимо **свих 16** исечака, можете да решавате задатке. **За сада их само чувајте!** Уз четврти задатак објавићемо упутства како да шаљете одговоре

JAT У БРОЈКАМА

Југословенски аеротранспорт није највећи авио-превозник у свету. Није ни најмањи, али је за четрдесетак година постојања стекао одређено место и углед повезујући градове у земљи и иностранству. Само у току једне календарске године авиони JAT-а превезу преко три милиона путника и прелете неколико десетина милиона километара. Изражено у бројкама, најуспешнија JAT-ова година била је 1979. кад су авиони Југословенског аеротранспорта превезли готово четири милиона путника. Да су све те године JAT-овим авионима превозили, рецимо само Београђани, свако од њих летео би по три пута. Да су место њих летели грађани Крушевца, они би авионима нашег највећег авио-превозника путовали по 130 пута. JAT превози путнике са 28 авиона. У његовој флоти лети 13 авиона „ДЦ-9", девет летелица типа „боинг 727", четири „боинга 707" и два џамбо-џета „ДЦ-10". Сви они, од „ДЦ-9" који носи 107 путника или 17 тона терета, па до „ДЦ-10" који може да прими 282 путника или 38 тона робе, провели су 1979. године у ваздуху 71 892 сата и прелетели 45 милиона километара. Да је све те сате летео само један авион, морао би у ваздуху да проведе 2.995 дана – више од осам пуних година. За то време прешао би 45 милиона километара. Да је непрекидно летео око полутара, облетео би га 1.123 пута. Колика је та раздаљина, види се и по томе што свемирски брод од Земље до Месеца превали 384 хиљаде километара. Требало би да од Земље до Месеца оде и врати се преко 50 пута!

Наравно, ниједна JAT-ова линија нема ни приближну дужину Земљиног полутара, али није занемарљива ни раздаљина коју два пута недељно прелази „ДЦ-10" од Београда до Аустралије. Овај лет, са три успутна слетања у Дубаију, Сингапуру и Мелбурну, траје око 24 часа. За то време авион прелети 16.410 километара. С друге стране, најкраћа JAT-ова линија је од Београда до Осијека и износи само 155 километара.

ПОД ПАНЧИЋЕВОМ ОМОРИКОМ

Добитницима колективне премије – ЧЕТРНАЕСТ ДАНА у Митровцу на Тари – једној од наших најлепших планина обећавамо леп одмор.

Тара је планина богата густим листопадним и четинарским шумама које су прошаране бујним пашњацима и ливадама. Она је станиште чувене Панчићеве оморике – витког четинара који достиже висину и преко 40 метара.

Митровац је једна од највећих висоравни Таре са надморском висином од 1085 метара. Зиме су овде хладне и снеговите са незнатним колебањем температуре, а јесени су топлије од пролећа. Лета су најлепша.

Београдско дечје летовалиште има овде шест савремено опремљених павиљона. Целе године овде ради добро опремљена школа у природи. За госте Центра посебан доживљај су излети до: Перућца, Бајне Баште, Кадињаче, манастира Раче, Вишеграда и Титовог Ужица.

КУПОН БРОЈ

ПОБЕДНИЦИ

АРТУР КЛАРК

У изобиљу које је постојало на Земљи Марлан се досађивао. Стајао је поред прозора и замишљено посматрао облаке у подножју града и кривудаву реку која је текла напуштеном долином. У даљини се видео Град IX. Био је сличан овом у коме је и сам живео – усамљено острво цивилизације на врху вештачке планине. Питао се колико становника Града IX, који су подједнако као он незадовољни животом, сад бесциљно гледа у његовом правцу.

Наравно, постојао је начин да се побегне од досаде и многи су га изабрали као једино решење. Али, тај начин је био сувише обичан и сувише очигледан, а Марлан се више од свега грозио обичних ствари. Осим тога, докле год постоји нада да ће му живот пружити неко ново искуство, није хтео да крочи преко прага који води у заборав и ништавило.

У том тренутку испод облака сукну сребрнаста ракета и брзо нестаде на хоризонту. Некад давно призор свемирског брода који узлеће натерао би Марлана да се најежи од миља. Некад је и он ишао на таква путовања. Али сада, на дванаест планета и педесет месеца, није било ничега што човек не би могао да види или доживи и на Земљи.

Да је човечанство успело да се вине и до звезда, можда би избегло ћорсокак у коме се сад налазило. Пред човеком би се пружале бесконачне могућности за пустоловине и открића. Али, на жалост, човеков дух је поклекнуо пред застрашујућом неизмерношћу међузвезданог простора. Човек је доспео до планета кад је његова раса још била млада, али су звезде заувек остале изван његовог домашаја.

Па ипак, Марлан је одлучио да у име човечанства покуша још једанпут, иако га је свемир поразио.

Марланова идеја се допала Сандраку зато што је пред њега постављала занимљиве техничке проблеме којима би могао да се бави бар годину-две. Сандрак је иначе био генијалан научник који се такође досађивао. Усталом, две године су Марлану остављале довољно времена да се предомисли.

Али, Марлан се није предомислио. Ако је и оклевао пред полазак, ничим то није показао. Пријатељи су радознало пратили његове припреме, убеђени да он само на необичан начин хоће да учини исто што и толики други – да изврши самоубиство.

Марлан се поздравио са пријатељима. Кад су се за њим затворила врата малог свемирског брода, пријатељи су се полако разишли. Једино је Марланова жена Равена плакала.

Свемирски брод се све већом брзином аутоматски пео по предвиђеном курсу и Земља је већ изгледала као бледа звезда засењена блиставом сунчевом светлошћу. Затим је и само Сунце било тако далеко да је изгледало као сасвим мали извор светлости.

Марлан је тада смањио брзину и убацио брод у орбиту која је била најудаљенија од Сунца. Летелица ће кружити око Сунца, уколико је случајно не повуче за собом нека залутала комета.

МАРЛАН ЈЕ ЗНАО ДА ЋЕ ЊЕГОВА РАДОЗНАЛОСТ И УПОРНОСТ БИТИ НАГРАЂЕНЕ

Човек је последњи пут проверио инструменте које је конструисао Сандрак а затим отишао у централну просторију брода и херметички затворио тешка метална врата. Када их буде поново отварао, биће то зато да би сазнао каква је била судбина човечанства.

Кад је Марлан легао у специјалан кревет, очекујући да машине изврше задатак, није чуо шиштање гаса који је пролазио кроз вентиле, али је убрзо изгубио свест. Топао ваздух је ускоро почео да излази из мале просторије и да се губи у леденом свемиру.

Гробница у којој је лежао Марлан требало је да траје дуже од било које на Земљи, а можда да надживи и саму Земљу. Па ипак, свемирски брод није био права гробница; машине у њему биле су подешене тако да прораде после одређеног времена – после неколико хиљада година.

Човек је спавао не знајући ништа о животу на Земљи и осталим планетама Сунчевог система. Векови су се претварали у хиљаде година, хиљаде у десетине хиљада.

У свету који је некад био Марланов дом рушиле су се планине а континенти тонули у океан. Са Земљиних полова се спуштао лед као што

се то догодило већ више пута и као што ће се догодити још много пута.

Само се Сунце врло мало променило до тренутка кад се механизам Марланове свемирске лађе пробудио из дугог сна. Ваздух је поново испунио херметички затворену просторију, а температура полако расла од готово апсолутне нуле до нормалне за живот.

И тако су машине почеле да извршавају сложене задатке чији је циљ био да врате у живот њиховог господара.

Међутим, он се уопште није померао. Током неколико хиљада година Марлановог сна нешто је затајило у систему који је требало да га пробуди. Ионако је било право чудо што се све остало збивало по плану.

Свемирски брод се изненада „сетио" наређења које је добио пре лета и све брже и брже летео оном истом васионском путањом коју је некад прешао.

Брзину је смањио тек кад је ушао у област умерене температуре у којој се Земља окретала око Сунца. Брод је тада дошао до планете коју његов супер-електронски мозак није могао да препозна!

Величина планете је одговарала ономе што је електронски мозак „знао" али је све друго било погрешно. Где су мора која су некад била понос Земље? Више није било чак ни њиховог дна које је сад засуто прашином изгубљених континената. А где је Месец, тај стари човеков пријатељ? Сигурно је некад, у већ заборављеној прошлости, ударио у Земљу око које је сада био прстен прашине као око Сатурна.

Аутоматске команде су трагале по свом „сећању" док је свемирски брод „проучавао" ситуацију. Насумце изабравши место за слетање, брод се меко спустио на тло Земље.

Свемирски брод је вратио Марлана кући и заиста ништа више није могао да учини.

Убрзо су садашњи становници и господари Земље дошли до Марлановог брода. Они су имали одлично памћење и брод који је лежао пред њима није им био необичан.

Расправљали су међу собом и то са онолико узбуђења колико им је допуштала њихова природа, а затим су помоћу чудних уређаја почели да секу зидове брода да би дошли до просторије у којој је спавао Марлан.

На овај начин они су били врло мудри зато што су разумели како раде Марланове машине и што су знали у чему су оне затајиле. Њихови научници су одмах поправили све што је било покварено.

Нису се надали потпуном успеху, али су ипак очекивали да ће бар привремено повратити свест Марлану.

Марлану се полако враћала свест. Он је невероватно дуго само лежао знајући да је жив, али не и ко је или одакле је.

Памћење му се полако враћало. Упркос томе што је осећао велику слабост, то сазнање му је донело велико задовољство.

Зашто? Па, зато што га је радозналост натерала да преспава хиљаде и хиљаде година да би сазнао какви ће бити људи који ће тада живети на Земљи. То је учинио упркос опасности да се више никад не пробуди и упркос томе што су његови пријатељи изабрали много прикладнији начин да изврше самоубиство. Знао је да ће сад његова радозналост и упорност бити награђене.

Отворио је очи. Светлост је била блага и није га заслепила, али му се за тренутак учинило да га окружују магла и влага.

А онда је видео како се над њим нешто нагиње. Пошто је сазнао да је путовао сам, било му је јасно да се око њега налазе нови господари Земље.

Кад је коначно прогледао, око себе је видео најпре хиљаде очију посматрача који су у њега пиљили без икаквих симпатија али и без непријатељства.

Око њега су стајала и тискала се висока бића смешног изгледа, посматрајући га као да се између њих и њега испречила огромна провалија, провалија неразумевања.

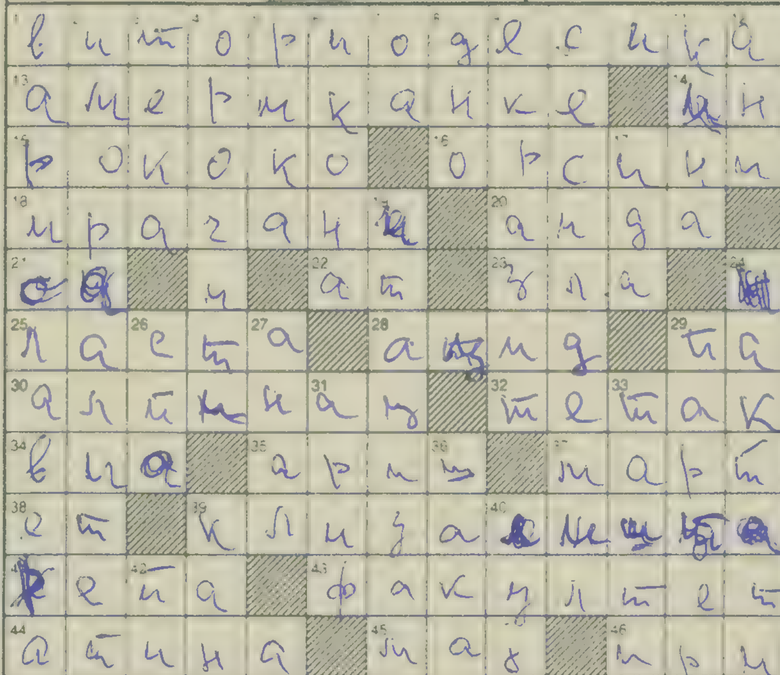
Неко други би био ужаснут оним што види, али не и Марлан. Само се тужно насмешио и склопио очи, овог пута заиста заувек.

Његов немирни и радознали дух је постигао циљ и добио одговор на питање које га је мучило. Кад је у последњем тренутку живота угледао око себе та бића, Марлану је било јасно да је прастари рат између човека и инсекта одавно завршен и да човек из њега није изашао као победник!

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1) познати италијански филмски редитељ и глумац, један од зачетника неореализма, аутор филмова: „Чистачи ципела", „Крадљивци бицикла", „Чудо у Милану", „Умберто Д", „Ћоћара" и др. (слика 1), 13) становнице једне државе, једног континента, 14) река у Аустрији, притока Дунава, 15) смер у уметности касног феудализма, 16) италијански револуционар, Феличе (1819–1858), 18) становници државе у Азији, 20) опера Ђузепа Вердија, 21) двадесет прво и двадесет шесто слово латинице, 22) коњ, 23) рђава, опака, 25) птица селица, 28) киселина (лат.), 29) аутомобилска ознака за Панчево, 30) становник Алпа, 32) теткин муж, 34) преко, путем (лат.), 35) врста четинара, 37) један месец, 38) међународна аутомобилска ознака за Египат, 39) залеђена површина за неке зимске спортове (мн.), 41) индустријска биљка, 43) највиша наставна установа у саставу универзитета, 44) главни град Грчке, 45) један месец, 46) језеро у Северној Америци.

УСПРАВНО: 1) филм Горана Марковића, 2) бесмртност (лат.), 3) бележница, 4) ставити новац на књижицу са орочавањем, 5) глас звери, 6) слика свеца, 7) четврти и први самогласник, 8) доњи део посуде, 9) врста експлозива, 10) амерички филмски редитељ, мајстор псеудо-историјског спектакла, аутор филмова: „Кармен", „Бурлаци са Волге", „Клеопатра", „Самсон и Далила", „Највећа представа на свету" и др. (слика 2), 11) велика држава у Азији, 12) француска филмска глумица, Жирардо, 17) име филмске глумице Лупино, 19) новогрчко читање слова ета, 24) француски филмски редитељ и глумац, мајстор префињене комике и поетични сатиричар, аутор филмова: „Празнични дан", „Одмор господина Илоа", „Мој ујак", „Саобраћајна гужва" и др. (слика 3), 26) бања у Белгији, 27) летопис, годишњак, 29) део зграде, приземље, 31) арапско мушко име, 33) сујетни, 36) део руке, 39) познато летовалиште у Француској где се одржава филмски фестивал, 40) име америчког писца и публицисте Адамича, 42) Лудолфов број (3,14...).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) ран, 4) „Декамерон", 12) Анета, 14) Алемени, 15) здрав, 16) Моријак, 17) друмарина, е, о, 19) ридати, 20) жртва, 23) ућарити, 24) Ирска, з, и, в, 26) уникат, 27) гипс, 30) мазалица, 32) Ару, п, 34) и, о, 35) Ин, т, 36) Мауританија, 41) Иранка, 42) ишијас.

НАЈСКУПЉА УЛИЦА НА СВЕТУ

ЗЛАТНЕ СЛАВИНЕ У АВЕНИЈИ ФОШ

НАЛАЗИ СЕ У ПАРИЗУ АЛИ У ЊОЈ ЖИВИ НАЈМАЊЕ ФРАНЦУЗА

Илустровао Брана Јовановић

Ентони Танури је либански бизнисмен који месечно, само за телефон, плаћа 400 хиљада франака. То му није нимало тешко јер је он један од најбогатијих људи на свету.

Господин Танури станује у „гарсоњери" површине хиљаду двеста квадратних метара. Стан је опремљен мониторима преко којих власник контролише ко му улази у кућу. Од тога да ли ће притиснути плаво или црвено дугме зависи да ли ће посетиоцу слуга отворити врата. Ако би неко покушао да уђе на силу, преко врата би се спустиле челичне плоче.

Пет векова рада

Тануријев стан налази се у париској Авенији Фош – најпознатијој, најбогатијој, и најскупљој улици на свету. Стан овде кошта толико да би обичном смртнику било потребно пет векова рада да га плати. У многим апартманима може се наћи, рецимо, када која кошта као мања кућа, простирани базен, или teниско игралиште.

Авенија Фош је настала још 1854. године. Најпре се звала Краљичина авенија, затим Авенија генерала Улриха, онда Авенија Булоњске шуме и, најзад, од 1929. Авенија Фош, према прослављеном француском маршалу из првог светског рата који је те године умро.

Још откако је посађено прво дрвеће, сваки просечни Парижанин трудио се да станује што је могуће ближе овој улици. Тако је и данас. Овде се могу наћи политичари, дипломати, адвокати, модни креатори, богате удовице и, наравно, шеици.

Мохамед Мехди Ал Тајир, амбасадор Уједињених Арапских Емирата у Лондону, има апартман у једној од дивних зграда ове улице. Неки од његова двадесет четири „ролс-ројса" може се ту видети тек који пут годишње. Стан му служи „само да преспава" приликом посете Паризу што га није спречило да захтева салон у длаку исти као онај, који је имала царица Катарина Велика у својој палати у Петрограду. Ту су стубови, свећњаци, камин од малахита, зимска башта с фонтаном и ретким цвећем...

Купатило овог стана има златне славине, које опет, нису ништа према славинама које има модни креатор из комшилука Лорис Азаро. Његове су направљене у 16. веку у Холандији и без сумње су најскупље славине на свету.

Још мало ниже постоји купатило у коме, једно до другога, живе змија боа и младунче крокодила...

Гвоздени шиљци против клошара

Једно од главних обележја Авеније Фош су вртови и баште које, када се гледа из ваздуха, претварају улицу у зелену траку. У њима се гаји све: цвеће, егзотично дрвеће, воћке... Да би спречили клошаре да ту спавају, власници су у земљу поболи гвоздене шиљке.

Највећи хотел налази се у броју 33. У подземљу овог здања је гаража за госте. Од провалника је заштићена најсавременијим електронским уређајима, а ту је и војска од стотинак наоружаних чувара.

По ходницима ове зграде срећу се људи најразличитијих националности и занимања чија је заједничка тачка новац. Ту су адвокати из Либана или Голфских Емирата, режисери из Италије или Америке, филмске диве и сумњиви пословни људи.

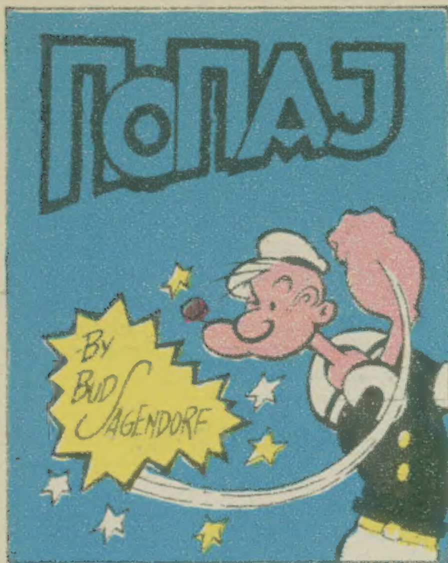
Станари Авеније Фош са Средњег истока често се смењују. Досад су долазили у великим таласима. Први је био 1975. године и чинили су га богати Иранци који су се уплашили политичких промена у својој земљи и не мање богати Либанци, побегли од грађанског рата. Многи од њих овде су провели кратко време да би отишли још даље, у Америку.

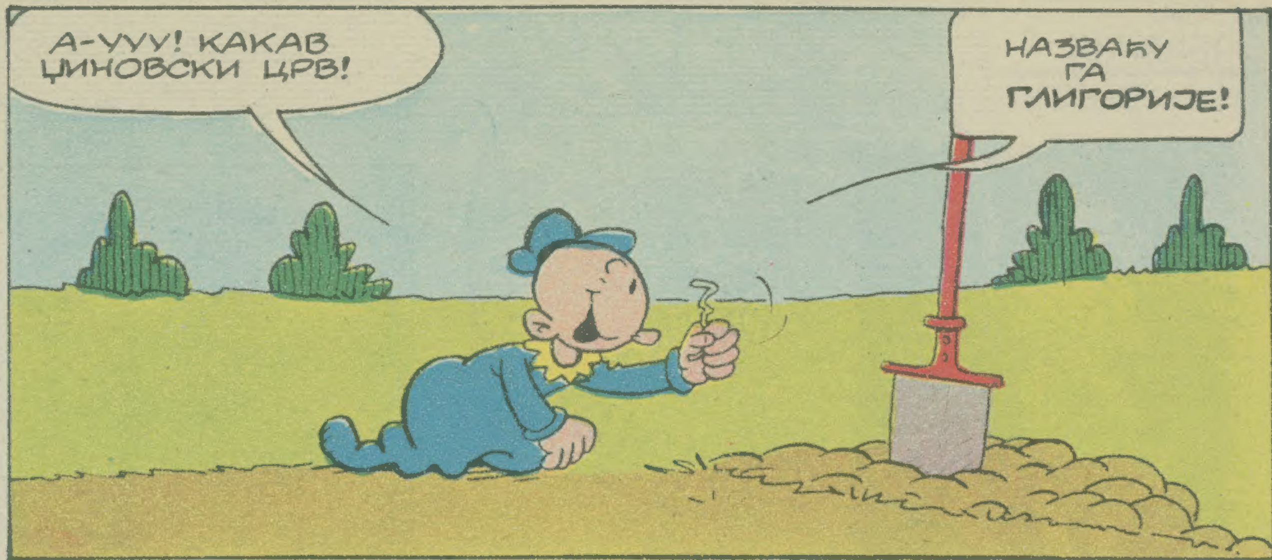
Другом таласу припадали су „краљеви нафте" који нису питали за цену да се уселе у слободне станове све док у Француској нису на власт дошли социјалисти 1981. године.

Трећи талас још траје и чине га шеици. Они апартмане не купују због посла, већ из чистог задовољства. Ту долазе на једну или две недеље годишње и то са породицама. За време боравка желе да се осећају као код куће, па стога уређују станове по сопственом укусу.

У Авенији Фош живи сасвим мало Француза. Има их, али су углавном радна снага.

М. П. П.

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

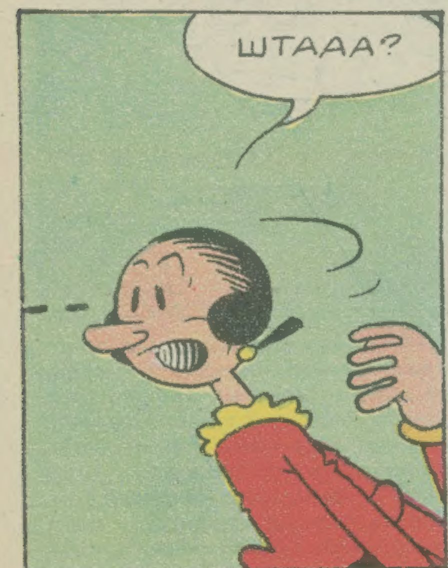

А-УУУ! КАКАВ ЏИНОВСКИ ЦРВ!
НАЗВАЋУ ГА ГЛИГОРИЈЕ!

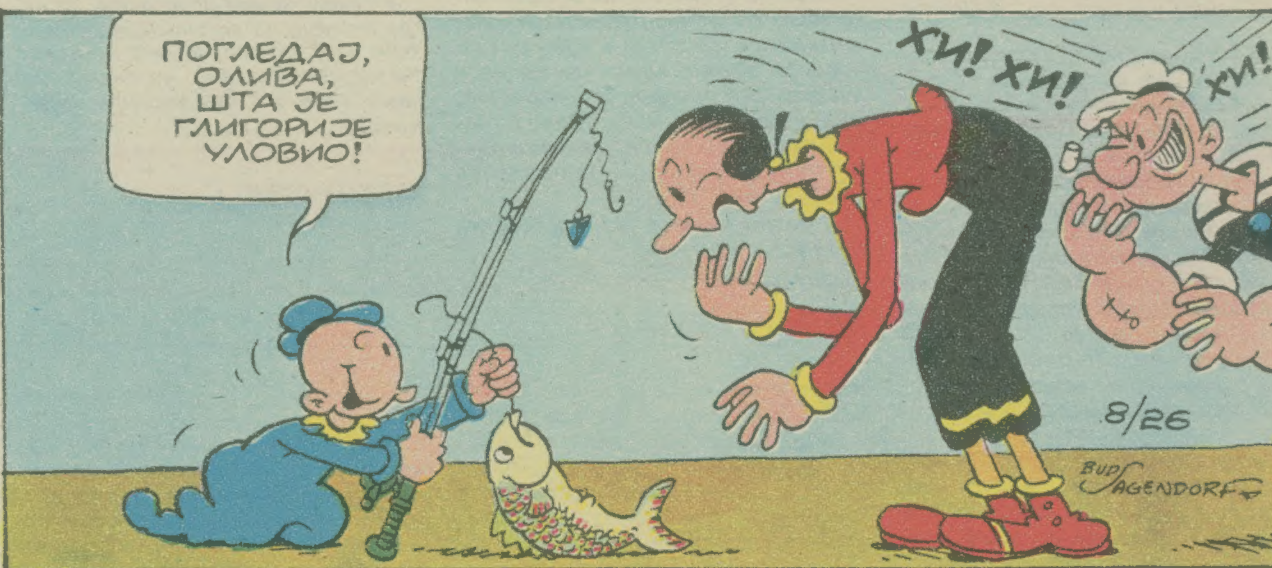

ШТА ИМАШ У КОНЗЕРВИ, КИКО?
НОВОГ МЕЗИМЦА, ГЛИСТУ ГЛИГОРИЈА!

ГЛИГОРИЈЕ, КАЖИ ОЛИВИ ЗДРАВО!
ФУЈ!
© 1984 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ОТКУД МУ ИДЕЈА ДА УЧИ ГЛИСТУ ДА ГОВОРИ!
МА, ПУСТИ ГА!

ТО НИЈЕ НОРМАЛНО! ГЛИСТА ЈЕ БЕСКОРИСНА И ОДВРАТНА!
АЛИ, ЊЕМУ СЕ ДОПАДА!

ШТААА?

ПОГЛЕДАЈ, ОЛИВА, ШТА ЈЕ ГЛИГОРИЈЕ УЛОВИО!
ХИ! ХИ! ХИ!
8/26
BUD SAGENDORF

БЕОГРАД 11001 МАКЕДОНСКА 29

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ЗАПОВЕДНИК ТВРЂАВЕ

Зовем се Саша Дидзаревић. Још од мог поласка у школу мучи ме једна ствар, а то је: да ли у неком језику постоји реч диздар? Мој отац тврди да смо по тој речи добили презиме. Увек имамо око тога жучне расправе, јер ја увек тврдим да не постоји таква реч. Помози ми, желим да скинемо ту несислогу с „дневног реда"

САША ДИЗДАРЕВИЋ,
Параћин

Некада ипак треба поверовати и старијима. Диздар је реч персијског порекла и значи – заповедник тврђаве или утврђеног града. Међу пословицама које је сакупио Вук Караџић постоји и ова: Иако је мој мали градац, али сам ја у њему диздарац.

Од ове речи настала су презимена – Диздар и Диздаревић.

МНОГО ЦЕЊЕНА ЈАЈА

Често гледам, како их критичари зову, тзв. лимунада филмове и у њима по правилу, главни јунаци, веома богати, мало-мало па једу кавијар. Ја не верујем да ћу га скоро пробати јер је, колико знам, много скуп. Али, волео бих да ми кажеш који је најбољи на свету и како се прави, односно једе.

МАРКО ПЕТРОВИЋ
Београд

Многи упућени сладокусци тврде да на свету нема боље, хранљивије, укусније и цењеније хране од кавијара. Посебно црног кавијара јесетре и црвеног лососа. Многи забораве да кажу да на свету нема ни скупље хране од кавијара. Рецимо, у београдском хотелу „Интерконтинентал" цена једне порције од 30 г црног кладовског кавијара кошта 1800 динара, нових, разуме се. У неким продавницама „Центропрома" кутија руског црног кавијара од моруне тешка 56,8 г кошта – 4780 динара.

Међутим, много је јевтинији наш кавијар из Кладова, али он, на жалост сладокусаца, ретко стиже у наше продавнице. Шеф тзв. хладне кухиње поменутог „Интерконтинентала" Сава Вукојев тврди, на основу великог искуства, да је тај наш кавијар из Кладова бољи и од чувеног руског „астраханског", црног.

Кавијар се иначе добија на два начина: или се риба убија и из женке вади свежа и незрела икра или се, а то је уобичајено у рибњацима и приликом индустријске производње, икра узима из живе женке на тај начин што се она „исцеди": икра се руком истискује из трбуха у правцу репа. Женке при томе остају живе и могу дати икре неколико пута.

Икра се затим изгњечи кроз сито како би се одстраниле љуске, помеша се са сољу у којој остаје извесно време, оцеди се расол и кавијар је спреман за паковање. Иначе се, саветује нас Сава Вукојев, сервира хладан, из фрижидера, на туцаном леду и уз препечен хлеб, путер и лимун.

По овим ценама ускоро ће бити реткост и на филму.

ИДЕМ У ТУНГУЗИЈУ

У питању је опклада. Рекао сам друговима да се област у Сибиру између река Доња Тунгуска, Подкаменаја Тунгуска и Горња Тунгуска зове Тунгуска област или Тунгузија. Позната је по чувеној сибирској експлозији 1908. године која још спада у „мистерију света". Према томе, узречица да „неко иде у Тунгузију" није ништа нестварно, него означава далеко путовање и настала је у вези са осуђеницима које је царска Русија слала у Сибир у изгнанство. Молим вас да одговорите мојим друговима који то не знају и не верују ми (њих је у мом разреду двадесет осморо).

АЛЕКСАНДАР из Београда

Реке које помињеш, Саша, заиста постоје у Сибиру и притоке су Јенисеја. Овај део Совјетског Савеза према географској и административној подели ове земље припада Красnојарском крају Иркутске области Руске совјетске републике. На овом подручју живи народ Тунгузи или Евенки монголоидног порекла. Тунгузи живе на простору који се простире од Јенисеја па све до обала Тихог океана. Углавном су ловци, баве се и риболовом, а они који живе јужније и ратарством и сточарством.

Чувена сибирска експлозија је пад метеорита 30. јуна 1908. године у 7 часова по локалном времену. Неколико секунди уочи пада метеорита са земље се у пречнику од око 800 километара видела заслепљујућа светлост на небу, а у тренутку пада чуо се заглушујући тресак чак хиљаду километара од места пада...

У Тунгузију идемо кад нам се негде не иде, не желимо да кажемо куда смо пошли онима који нас питају или ни сами не знамо где ћемо, односно лутамо или глуваримо...

ЗЕЛЕНА ЗЕМЉА

Знам да су Викинзи открили Гренланд. Али не знам шта у преводу значи име те земље.

А. ГАРДАШЕВИЋ
Јосипа Краша 4
81400 Никшић

Гренланд је данско острво у Арктику, и највеће острво на земљи. Простире се на површини од преко два милиона квадратних километара. Назив Гренланд у преводу значи – Зелена земља.

По неким ископинама претпоставља се да су Ескими на Гренланду били још у праисторијском добу. Али тек око деветстоте године открио га је Норман Гинбјорн Улфсон. У 13. веку потпао је под власт Норвешке, 1397. приступио је у савез с Данском и Шведском а 1814. припао је Данској.

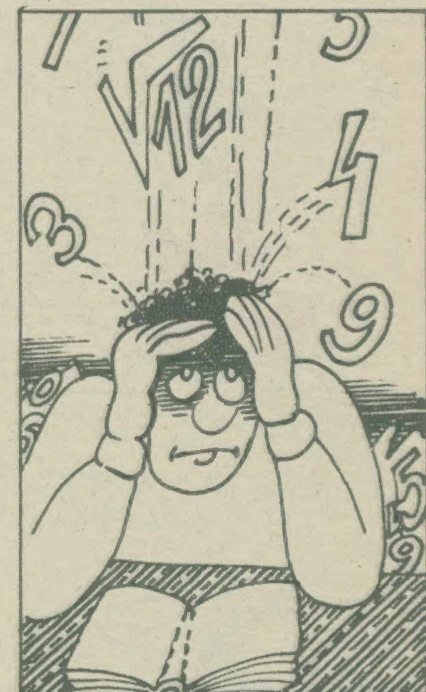
БЛАГО ВАМА ГОСТИМА

Посаветујте ме како да докажем родитељима да ја немам појма о математици (имам двојку). Мада из осталих предмета имам све петице и четворке они очекују од мене више од онога што ја могу.

Како се решити досадних гостију? Од њих не може да се живи, ради, учи... Замислите како је клијенту непријатно кад види да у канцеларији адвоката седе људи који слушају његов разговор.

И, последње, како бих могла да уклоним браон пегу из зеленог ока?
(Име и адреса познати редакцији)

Математика из непознатих разлога важи за баук. Све мислимо да си је и ти прогласила за несавладив предмет. У школи ћеш и сада, у шестом разреду, и касније током година, увек наилазити на области које нећеш волети и које ће ти бити тешке. Да будемо мало филозофи – тако је уопште у животу. Само, често је знатно већи изазов баш кад савладаш нешто што није твој „фах" него нешто што ти лежи. Уосталом, има математичких заљубљеника који математику пореде са поезијом. Потруди се да видиш да ли су у праву.

Има један виц који каже: благо вама, гостима, ви можете да одете кад год хоћете... Ако твог оца који је, колико из писма схватамо, адвокат муче нежељени посетиоци он је бар у прилици да им каже да га сачекају пред канцеларијом. Ако настави да разговара у шест очију, разбежаће му се сви клијенти.

У оку имаш вероватно браон пигмента, то је нешто што се не да отклонити. А и зашто би? Овако си зеленобраоноока!

БИЛИ ЈЕДНОМ БОГУМИЛИ

Ко су били богумили и да ли је њихово име настало од речи: богу мили?

ДАРКО КЛАИЋ
50000 Дубровник

Богумили, или богомили, били су присталице верске секте код

Македонских Словена и Бугара, у рано феудално доба, затим у српској феудалној држави и Босни. Они „уче своје да се не покоравају властима својим, коре бољаре, сматрају мрским богу онога који работа за цара и сваком рабу говоре да не ради за свога господара". У доба стварања српске феудалне државе прилазе им чланови родовског племства који се опиру јачању централне власти. Стефан Немања уништава тај покрет у српској држави око 1172–80. године. У Босни се богумили јављају крајем дванаестог века и помажу борбу против туђег (угарског) феудализма, удруженог са западном црквом која у њима види јеретике – патарене. У Италији и јужној Француској патарени (катари) и албижани сматрају да њихова вера потиче из земље Македонских Словена, а у другој половини четрнаестог века патарени из Италије шаљу људе у Босну да се ближе упуте у богумилско учење.

УБЕРИ МИ БУКЕТ БРЕЗА

Сматрам да је бреза најлепше дрво на свету, посебно кад јој гране, како се то каже, дохватају небо. Међутим, чула сам да све брезе нису баш високе, да су неке сасвим мале па те молим да ми кажеш да ли оно лепо високо дрво може бити и мало.

ГОРДАНА МИЉАНИЋ,
Пријепоље

Твоје мишљење да је бреза међу најлепшим дрвећем на свету деле многи. А о укусима, то већ знаш, не вреди расправљати. Међу шездесетак врста колико их данас расте на овој планети има их свакојаких, од оних које „дохватају небо" до сасвим малих, да их једва приметиш.

На изглед нежна и рањива, бреза је једно много прилагодљиво дрво. Прилагодила се врло тешким условима у тундрама, далеко на северу Совјетског Савеза, али та иста врста расте и на висовима наших Алпи, Проклетије, Шаре. Ова патуљаста бреза висока је само неколико центиметара и често је тако скривена међу маховинама да човек мора да клекне да би је пронашао.

Прво што човек помисли кад је пронађе јесте да то уопште није дрво већ нека једногодишња биљка. Међутим, ако је убере, стави под микроскоп и изброји ситне годове, откриће, на велико чуђење, да је тај патуљак стар двадесет, тридесет, понекад и четрдесет година. Право чудо природе.

СТРУЧЊАЦИ ЗА ЛЕД

У једној научно-популарној емисији на ТВ чуо сам за реч глациолог па ме интересује шта је то. Знам да су неки стручњаци али не знам за коју област.

ХРВОЈЕ МАРЕЉА
Задар

Глациолог је нов термин у науци и означава стручњака који изучава настанак и развој ледника, његове форме и састав као и физичка својства. А глациологија је заправо наука о природном леду у којој има елемената геофизике,

географије, хидрологије, геологије... Ова наука има све већи значај јер су људи тек у последње време схватили значај ледника. У Северној и Јужној Америци, Европи и Азији они хране реке, повезани су са климом, често утичу и на ниво Тихог океана. А неретко, сетимо се само случаја „Титаника" који је потонуо после судара са леденим брегом, угрожавају и пловидбу морима и океанима. Због тога је још 1913. основана међународна комисија која прати кретање ледника и о томе обавештава заинтересоване поморске компаније.

МЕСЕЦ ОД МЕДА

Шта се подразумева у изразу медени месец?

БИЉАНА ИЛИЋ
Карађорђева 41
18000 Ниш

Медени месец, то су они дани који долазе после венчања, а требало би да буду слатки. Израз „медени месец" настао је пре пуних једанаест векова и то у Енглеској. Људи су се венчавали и, као што се то данас чини, своју радост заливали. Ми ракијом, вином, шампањцем, они медовином. Сем што је као и данашње развесељавало, ово пиће Англосаксонаца добило је своје почасно место на „винској карти" венчаних обреда давних времена и због једног својства – слаткасти медени напитак, утврђено је, деловао је и као афродизијак.

Младу су, тако је налагао прастари обичај, после церемоније одводили у собу. Славље је настављао младожења. Док је млада седела и чекала, новопечени супруг је свој новопечени статус обилато заливао. Записи кажу да му је мушка част налагала да то чини све док не падне под сто. Онда би га, онако наливеног пићем, односили у брачну ложницу.

Славље су, тамо где је стао младожења, настављали гости. Весеље је трајало по месец дана. Свих тридесет дана јело се и пила се медовина.

Тако је, у доба кад је створен, израз медени месец значио баш то што и каже – тридесет дана меденог пијанства. Употребљава се и данас у многим земљама света, али му значење више није тако дословно.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неваједић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
Љубомир Милојевић Љубац

WALT DISNEY
МИКИ

ШТА САД ОПЕТ МУЋКАШ, ШИЉО?
ЕКСПЕРИ-МЕНТИШЕМ С ВРЕМЕ-НОМ!

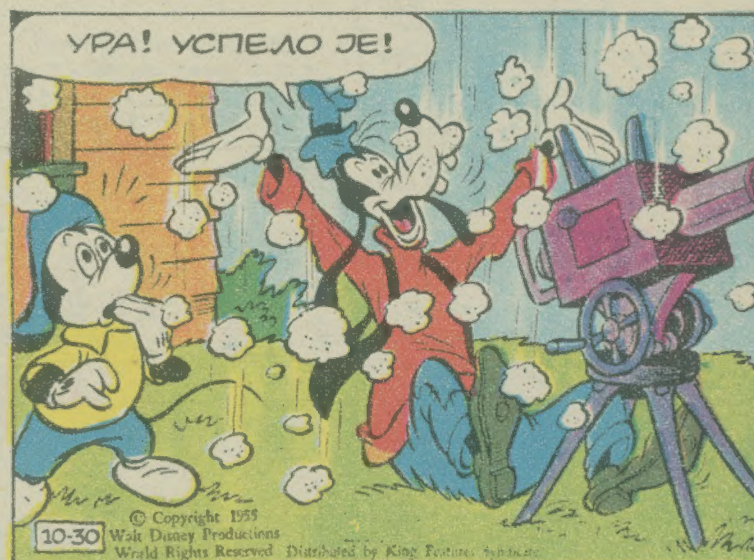

ШТА ЋЕ ТИ ТАЈ РОЗА ПРАШАК?
СЛУЖИ ЗА ПРА-ВЉЕЊЕ КИШНОГ ОБЛА-КА!

А САД ЋЕШ ВИДЕТИ ШТА ЗНАЧИ МОДЕР-НИЗАЦИЈА!

ИСПАЛИМ ОВЕ КИШ-НЕ МЕТКЕ У ОБИ-ЧАН ОБЛАК И...
БАНГ!
ПАФ! ПАФ!

НИШТА СЕ ЈОШ НЕ ДОГА-ЂА!

ЗНАЧИ, ТРЕБА ЈОШ ЈЕДАН РАФАЛ!
ДА НИСИ МАЛО ПРЕТЕ-РАО?
ПАФ! ПАФ!

УРА! УСПЕЛО ЈЕ!
10-30

СНЕГ НИЈЕ! СЛАНА НИЈЕ! ИЊЕ НИЈЕ!

АЛО, ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД? КОЈА ПАДАВИНА ИМА УКУС СЛАДОЛЕДА ОД ЈАГОДА?
WALT DISNEY